

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігі

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігі**

МАЗМҰНЫ

	Бет
2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ	1
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ	2-7
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК	
Қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есеп	8-9
Пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс жөніндегі шоғырландырылған есеп	10
Ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі шоғырландырылған есеп	11-12
Капиталдағы өзгерістер жөніндегі шоғырландырылған есеп	13
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертулер	14-79

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның (бұдан әрі – «Компания») басшылығы Компания және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі бірлесіп – «Топ») 2018 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның сол күні аяқталған жыл іші қызмет нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысы мен капиталдағы өзгерістерін шынайы көрсететін шоғырландырылған қаржылық есептілігін Халықаралық қаржылық есептілігі стандарттары жөніндегі Кеңес жариялаған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес дайындауға жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау барысында басшылық:

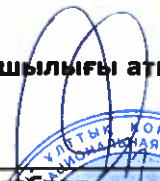
- есеп саясаты қағидаларын дұрыс таңдауға және қолдануға;
- ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді мұндай ақпараттың орындылығын, нақтылығын, салыстырмалығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда беруге;
- пайдаланушыларға есептілікті түсіну үшін ХҚЕС талаптарының орындалуы жеткіліксіз болғанда, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе шарттар Топ қызметінің шоғырландырылған қаржылық жағдайы мен шоғырландырылған қаржылық нәтижелеріне әсер еткен жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға; және
- Топтың өз қызметін келешекте жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Басшылық сондай-ақ:

- Топтың барлық кәсіпорындарында тиімді әрі сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеуге, енгізуге және қолдауға;
- есепке алуды Топтың мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ кез келген күнге Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайы жөніндегі жеткілікті дәл ақпаратты беруге және шоғырландырылған қаржылық есептілігінің ХҚЕС талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда жүргізуге;
- бухгалтерлік есепті жергілікті бухгалтерлік есеп заңнамасы мен ХҚЕС-ке сәйкес жүргізуге;
- Топ активтерінің сақталуын қамтамасыз ету үшін барлық орынды шараларды қабылдауға; және
- қаржылық және өзге де асыра пайдалану фактілерін анықтауға және болдырмауға жауапты.

Топтың осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі 2019 ж. 13 наурызда Компания басшылығымен бекітілді. Топтың осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі Компанияның Директорлар Кеңесінің Аудит комитетімен алдын ала мақұлданып, Компанияның Директорлар кеңесімен және Акционерімен бекітілуі тиіс.

Топ басшылығы атынан:

С.М. Мыңбаев
Басқарма төрағасы

2019 ж. 13 наурыз

Д.А. Күшеров
Басқарма төрағасының
қаржы бойынша
орынбасары

2019 ж. 13 наурыз

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2019 ж. 13 наурыз

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ ЕСЕБІ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамының Акционеріне және Директорлар кеңесіне.

Пікір

Біз қоса беріліп отырған 2018 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есепті, 2018 жыл іші пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс жөніндегі, ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі және капиталдағы өзгерістер жөніндегі тиісті шоғырландырылған есептерді, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелері мен басқа да түсіндірме ақпараттарды қамтитын «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі – «Топ») шоғырландырылған қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, шоғырландырылған қаржылық есептілігінің нысандары барлық елеулі аспектілерінде Топтың 2018 ж. 31 желтоқсанға қаржылық жағдайына дайындалған, сонымен бірге 2018 ж. шоғырландырылған қаржылық нәтижелері және шоғырландырылған ақша қозғалысы Халықаралық қаржы есеп стандарттары Кеңесімен шығарылған Халықаралық қаржы есеп стандарттарына (ХҚЕС) сай.

Пікір білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес ("ХАС") жүргіздік. Біздің міндетіміз «Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі» деген қорытынды бөлімінде көрсетілген. Біз Кәсіби бухгалтерлер Халықаралық этика стандарттары бухгалтерлер кеңесінің кодексіне және этикалық талаптарға сәйкес Қазақстан Республикасында жеке қаржылық есептілігінде қолданылатын аудит Компанияға қатысты тәуелсіз болып келеміз. Біз осы талаптарға сәйкес Кодексте белгіленген басқа да этикалық міндеттемелерін орындадық. Біз өзіміз алған аудит дәлелдері пікір білдіру үшін жеткілікті әрі тиісті негіз болатынына сенеміз.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің маңызды сұрақтары – біздің кәсіби шешіміне сәйкес, есепті кезең бойынша жүргізілген жеке қаржылық есептілік аудиті кезінде ең маңызды болып анықталған. Бұл сұрақтар осы қаржылық есептілік бойынша тұтастай алғанда және мәнмәтінде қарастырылды. Біз осы сұрақтар бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Негізгі құралдардың ықтимал құнсыздануын бағалау

Топтың инфрақұрылым нысандары мен жылжымалы құрамынан тұратын негізгі құралдары Топтың жиынтық активтерінің 86% құрады. Құнсыздану көрсеткіштерінің болуына, атап айтқанда, Топтың Даму жоспарымен салыстырғанда транзиттік жүк тасымалдарының өсуінің төмен қарқынына байланысты Топ негізгі құралдарының құнсыздануына тест жүргізді. Бұдан басқа, Топ активтер кіретін ақша ағынын өндіретін бір бірлікті анықтады, бұл басшылықтың елеулі пайымдауды қолдануын талап етеді.

2019-2023 жж. Даму жоспары негізінде негізгі құралдардың өтелетін құны олардың қолдану құндылығын есептеу жолымен анықталды. Қолдану құндылығын есептеу басшылықтың активтерді пайдаланудан болған келешек ақша ағындарын бағалауын, сомалардағы ықтимал ауытқуларды, осындай келешек ақша ағындарын уақыт бойынша үлестіру және тағы басқа факторларды қамтып көрсетеді. Пайдалану құндылығы негізгі пайымдаулардың болмашы өзгерістеріне сезімтал болып табылады.

Жоғарыда көрсетілген жағдайларға байланысты, біз негізгі құралдардың құнсыздануын аудиттің маңызды мәселесі ретінде белгіледік. 4-ескертпені қараңыз.

Біз келесі рәсімдерді жүргіздік:

- > басшылықтың қолдану құндылығын есептеуде қолданған әдістемесі мен үлгісін ХҚЕС (IAS) 36 «Активтердің құнсыздануы» талаптарына сәйкестігін бағалау;
- > басшылықтың ақша ағындарын өндіретін бірліктерді анықтауының жөнділігін бағалау;
- > дисконттау мөлшерлемесін анықтау кезінде қолданылған пайымдауларды талдау және осы мөлшерлемені біздің қаржылық бағалау бойынша мамандарымызды тарту арқылы қайта есептеу;
- > негізделген ықтимал өзгерістер диапазоны шегінде, дисконттау мөлшерлемесіне, болжамды валюта бағамына, тарифтік мөлшерлеменің өсуіне, транзиттік тасымалдардан жүк айналымының өсу қарқынына және күрделі қаржы шығындарының көлемдеріне қатысты оптимистік пайымдауларды қолдану кезінде құнсыздану туындайтынын немесе туындамайтынын тексеру үшін сезімталдықты тестілеу;
- > Топтың тарихи деректері, нарықтық болжаулар мен 2019-2023 жж. Даму жоспары негізінде ақша ағындарын болжауға қолданылатын пайымдауларды, соның ішінде кірістердің өсу деңгейіне және операциялық пайдаға қатысты пайымдауларды сыни бағалау. Біз Басшылықтың алдыңғы болжауларының дәлдігіне, болжауларда қолданылған жорамалдарының негізділігіне және олардың Директорлар кеңесімен бекітілген жоспарына сәйкестігіне талдау жүргіздік;
- > шоғырландырылған қаржылық есептілікте ашылатын ақпараттың толықтығы мен дұрыстығын тексеру.

Өтімділік және қызмет үздіксіздігі қағидасы

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың ағымдағы міндеттемелері ағымдағы активтерден 251,239 млн. теңгеге асып кетті. Ағымдағы міндеттемелерге шоғырландырылған қаржылық есептілік мерзімінен 12 ай ішінде төленуі тиіс несиелер, соның ішінде ағымдағы қарыздың құрамына қосылған HSBC Францияның 46,238 млн. теңге көлеміндегі несиесі кіреді. Сонымен қатар, 2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші Топ 86,455 млн. теңге көлемінде шығын шекті. Бұл шығын шетел валютасындағы несиелер бойынша туындаған 112,798 млн. теңге көлеміндегі бағам айырмасынан болды.

17-Ескертпеде көрсетілгендей, ЕКҚДБ мен HSBC Франциядан алынған 23,320 млн. теңге және 58,808 млн. теңге көлеміндегі несиелердің шарттары қаржы ковенанттарын қамтиды, олардың сақталмауы кредиторларға қарызды мерзіміне дейін өтеуді талап етуге құқық береді.

Топ басшылығы 2018 ж. қаржылық жағдай мен қаржылық нәтижелер туралы алдын ала болжам дайындады және Топтың кейбір қаржылық ковенанттарды сақтай алмайтындығы туралы тұжырымға келді. Осыған байланысты, есептілік мерзімі 2018 ж. 31 желтоқсанға дейін, басшылық қаржылық ковенанттарды сақтау бойынша талаптарды сақтамауы және олардың төменгі шектік мәнін қайта қарау туралы кредиторлардан хат алды. 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Топ HSBC Франциядан алынған несиеге қатысты қайта қаралған қаржылық ковенанттардың біреуін сақтау бойынша талапты орындамады және сәйкесінше 46,238 млн теңге көлеміндегі қарыздың ұзақ мерзімді бөлігін ағымдағы міндеттемелерге қайта сыныптады. Есепті кезеңнен кейін Топ HSBC Франциядан қайта қаралған төменгі шектік мән бойынша жаңартылған хат алды.

Жоғарыда көрсетілген жағдайларға байланысты, Топтың өтімді активтерінің жеткіліктілігін бағалауға және оның ағымдағы міндеттемелерді уақытылы өтеу қабілеттілігіне қатысты басшылық сыни пайымдау жүргізуі қажет. Басшылықтың осы мәселеге қатысты жоспарлары 2- және 34-ескертпелерде сипатталған. Қызметтің үздіксіздігі туралы пайымдаулардың жарамдылығы жөніндегі тұжырымның қаржылық есептілікке әсерін тигізетіндігін ескере отырып, осы мәселені біздің аудитке маңызды деп белгіледік.

Біздің қызмет үздіксіздігін талдау бойынша аудиторлық рәсімдеріміз қолданылған негізгі пайымдаулар мен басшылықтың тұжырымдарын сыни бағалауға бағытталды, соның ішінде:

- > активтер мен міндеттемелердің жіктелуінің дұрыстығын тексеру;
- > басшылықтың қызмет үздіксіздігі қағидасының жарамдылығын бағалауын талдау, сондай-ақ ағымдағы міндеттемелерді өтеу жоспары;
- > ағымдағы және болжанған оқиғалар мен шарттарды, соның ішінде Топ қызметінің үздіксіздігіне күмән келтіретін қаржылық және операциялық оқиғаларын талдау;
- > ақша ағындары бойынша болжам дайындау кезінде қолданылған ақпараттардың шынайылығы мен пайымдаулардың орындылығын, құнсыздану, актуарлық бағалау мен хеджирлеудің тиімділігіне тестілеу жүргізу сияқты басқа да бағалауларда қолданылған бастапқы деректердің салыстырмалылығын тексеру;
- > Топтың өтімділігіне және міндеттемелерді өтеу қабілеттілігіне, соның ішінде қарыздарды төлеуге және олардың уақытылы өтелуіне қатысты операциялық қызметтен болған ақша ағындарының жеткілікті деңгейін өндіру қабілеттілігіне әсер ететін негативті болжамды сценарийлерді және шетел валюталары бағамдарының өзгеруінің міндеттемелер мен кірістердің сомасына әсерін талдау;
- > қаржыландырудың қолжетімділігін растайтын құжаттарды, соның ішінде несиелік келісімдерді, қаржы институттармен хаты жазысуларды және Директорлар кеңесінің шешімдер хаттамаларын тексеру;
- > несиелік шарттар мен тиісті ковенанттардың шарттарын талдау;
- > қаржылық ковенанттарды математикалық дәлдікке тексеру;
- > кредиторлардың қаржылық ковенанттарды сақтау туралы талаптың қолданылмағандығы туралы растау хаттарын тексеру және олардың 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша төменгі шектік мәнін қайта қарау;
- > қолайсыз жағдайлар мен оқиғаларды айғақтайтын сыртқы факторларды бағалау;
- > шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген ақпараттың толықтығы мен дұрыстығын тексеру.

Жылдық есепте қамтылған өзге ақпарат

Шоғырландырылған қаржылық есептілік пен аудиторлық қорытындыны қоспағанда, жылдық есепте қамтылған барлық өзге де ақпаратқа басшылық жауап береді. Жылдық есеп аудиторлық қорытындыдан кейін ұсынылады деп болжаймыз.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы біздің пікіріміз жылдық есептің өзге де ақпараттарға қолданылмайды және біз өзге де ақпарат бойынша менімділік білдірмейміз.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитін өткізілінуіне байланысты біз ұсынылған басқада ақпараттарды қарастыруымыз қажет. Өзге де ақпаратты аудит барысында алынған білімге, қаржылық есептіліктің елеулі сәйкессіздіктеріне, сондай-ақ мүмкін болатын өзге де бұрмалаушылықтарына қарастырамыз.

Жылдық есептің өзге де ақпаратпен танысу барысында қандай да бір бұрмалаушылықтарды анықтаған жағдайда, ол туралы корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғаларға хабардар етуге міндеттіміз.

Корпоративтік басқару мен шоғырландырылған қаржылық есептілікке жауап беретін басшылық пен тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық шоғырландырылған қаржылық есептілігін Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына сәйкес дайындауға және шынайы ұсынуға, сондай-ақ басшылық ықылассыз іс-қимылдар немесе қателесу салдарынан елеулі бұрмалаушылықсыз шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауға қажет деп есептейтін ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Компанияны сатуға, оның қызметін тоқтатуға немесе басқа практикалық баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда басшылық шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау барысында Топтың үздіксіздік қызметін жалғастыру қабілетін бағалауына, үздіксіздік қызметіне қатысты ақпараттың көрсетуіліне, үздіксіздік қызметтің пайымдаулар негізінде есептіліктің дайындығына жауап береді.

Корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғалар шоғырландырылған қаржылық есептіліктің дайындығы мен қадағалауына жауап береді.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитор жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз шоғырландырылған қаржылық есептілікте жосықсыз әрекеттер мен қателердің салдарынан болған бұрмалаушылықтардың жоқ екендігіне және аудиторлық қорытынды қамтитын біздің пікірге сенімді болуына көз жеткізу болып табылады. Саналы сенімділік – бұл жоғары сенімділік дәрежесі, бірақ ол ХАС-қа сәйкес өткізілген аудит пен елеулі бұрмалаушылықтардың анықтауына кепілдік бермейді. Бұрмалаушылықтардың нәтижесі жосықсыз әрекеттер мен қателіктер салдарынан болуы мүмкін және егер де пайдаланушылар шоғырландырылған қаржылық есептіліктің негізінде қабылдаған экономикалық шешімдеріне әсерін тигізетін жағдайда, оны елеулі деп санауға болады.

ХАС-қа сәйкес өткізілетін аудит барысында, біз әр түрлі кәсіби пайымдауды және кәсіби скептицизмді аудит бойы сақтаймыз. Сонымен қатар, біз:

- Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің жосықсыз әрекеттер немесе қателер салдарынан елеулі бұрмалаушылықтардың тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; бұл тәуекелдер бойынша аудиторлық рәсімдерді әзірлеп өткіземіз; аудиторлық дәлелдемелерді жеткілікті және тиісті түрде алып, пікірді білдіреміз. Қателер салдарынан болған елеулі бұрмалаушылықтардың тәуекеліне қарағанда, жосықсыз әрекеттер салдарынан болған елеулі бұрмалаушылықтардың тәуекелін анықтамау қаупі маңыздырақ, өйткені жосықсыз әрекеттерге сөз байласу, жалғандық жасау, қасақана олқылық, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап, қолданыстағы ішкі бақылау жүйесін айналып өту сияқты әрекеттер жасалуы мүмкін;
- Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігіне пікір білдіру мақсатында емес, мән-жайларға сәйкес аудиторлық рәсімдерді әзірлеу үшін ішкі бақылаудың түсінігін аламыз;
- Басшылық дайындаған тиісті ақпараттың ашықтығы мен бухгалтерлік бағалаудың негізділігін, есеп саясатын тиісті сипатта қолданылатынын бағалаймыз;
- Үздіксіздік қызмет туралы басшылықтың қолданған пайымдауларын заңдылығына, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде оқиғалар мен жағдайлар нәтижесінде Компанияның үздіксіздік қызметін жалғастыру қабілеті туралы елеулі күмән туындауы мүмкін елеулі белгісіздіктеріне қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар деген қорытындыға келсек, біз шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиторлық қорытындының тиісті ақпаратын ашықтығына назар аударып немесе тиісінше ашылмаған жағдайда, пікірін өзгерту. Біздің қорытындылар аудиторлық қорытындыға дейін алынған аудиторлық дәлелдемелерге негізделеді. Алайда, болашақ оқиғалар мен жағдайлар Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін жоғалтуға әкелуі мүмкін;
- Шоғырландырылған қаржылық есептілігін жалпы алғанда, оның мазмұны мен құрылымын, ақпаратты ашу, сондай-ақ операциялар мен оқиғалар негізінде жатқан ақпараттың дұрыстығына баға беру; және
- Шоғарландырылған қаржылық есептілікке пікір білдіруге Топтың компанияларының қаржылық жағдайы және қызметі жайлы жеткілікті ақпарат алып және дәлелді аудиторлық пікір білдіреміз. Біз Топқа, басшылыққа және олардың қызметі аудитіне жауап береміз. Біз өзіміздің аудиторлық пікірімізге жауаптымыз.

Корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғаларға аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит барысында анықталған елеулі кемшіліктерін, соның ішінде ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабар береміз.

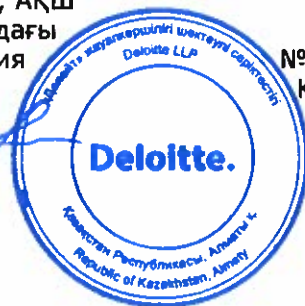
Біз сондай-ақ корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғаларға аудиторлық тәуелсіздікке қатысты қолданылатын этикалық талаптардың сақталуы туралы мәлімдемені береміз және аудитордың тәуелсіздігіне әсер ететін және сақтық бойынша қабылданған шаралар туралы оларға барлық сұрақтар бойынша хабар береміз.

Корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғаларға хабардар еткен сұрақтардың ішінен есепті кезеңнің шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін елеулі және осы тұжырымға қосылған негізгі сұрақтарын қамтиды.

Алуа Есімбекова
Жоба бойынша серіктес
Қоғамдық бухгалтер
Нью Гемпшир штаты, АҚШ
2014 ж. 12 маусымдағы
№ 07348 лицензия

Дәулет Қуатбеков
Аудитор-орындаушы
Қазақстан Республикасының
білікті аудиторы
2002 ж. 15 ақпандағы
№ 0000523 біліктілік куәлігі
Қазақстан Республикасы

Нұрлан Бекенов
Бас директоры
«Делойт» ЖШС
Қазақстан Республикасы
бойынша аудит жүргізуге құқығы бар
№0000015 лицензия, түрі МФО-2,
2006 ж. 13 қыркүйекте
Қазақстан Республикасының
Қаржы министрлігі берген

2019 ж. 13 наурыз

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ЖӨНІНДЕГІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП**
(млн. теңгеде)

	Ескерту- лер	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген) ¹	2017 ж. 1 қаңтар (қайта есептелген) ¹
АКТИВТЕР				
Ұзақ мерзімді активтер				
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар	7	2,741,395	2,664,406	2,531,256
Материалдық емес активтер		11,874	14,255	11,799
Бірлескен ұйымдарға инвестициялар	8	15,493	15,866	11,720
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	8	16,866	11,538	11,358
Кейінге қалдырылған салық активтері	20	6,424	5,953	8,632
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері	9	-	2,326	2,333
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	11	102,800	89,426	92,559
Ұзақ мерзімді активтер жиынтығы		2,894,852	2,803,770	2,669,657
Ағымдағы активтер				
Ақша қаражаты мен оның баламалары	12	66,606	81,169	53,478
Өтелетін ҚҚС		18,274	30,353	57,253
Басқа да ағымдағы қаржы активтері	9	287	37,129	16,187
Тауарлық-материалдық қорлар	13	35,162	30,317	28,847
Сауда дебиторлық берешек	10	21,639	22,340	15,562
Табыс салығы бойынша алдын-ала төлем		2,311	1,849	1,908
Сатып алушылармен келісім-шарттар бойынша активтер		3,076	-	-
Басқа да ағымдағы активтер	14	56,890	51,215	39,214
		204,245	254,372	212,449
Сату үшін деп сыныпталған активтер мен Акционердің пайдасына бөлулер	15	99,336	92,642	153,242
Ағымдағы активтер жиынтығы		303,581	347,014	365,691
Активтер жиынтығы		3,198,433	3,150,784	3,035,348
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Капитал				
Жарғылық капитал	16	1,062,635	1,062,635	993,460
Қосымша төленген капитал	16	290	-	-
Хеджирлеу резерві	16	(56,579)	(42,553)	(39,074)
Шетел валютасын қайта есептеу резерві	16	5,892	4,843	4,110
Бөлінбеген пайда		102,243	206,602	198,398
Акционер капиталы		1,114,481	1,231,527	1,156,894
Бақылау жасалмайтын иелену үлестері	16	26,354	26,955	11,035
Капитал жиынтығы		1,140,835	1,258,482	1,167,929

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ЖӨНІНДЕГІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)
(млн. теңгеде)**

	Ескер- тулер	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген) ¹	2017 ж. 1 қаңтар (қайта есептелген) ¹
Ұзақ мерзімді міндеттемелер				
Несиелер	17	1,207,113	1,170,969	1,098,118
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттемелер	20	226,338	227,598	224,676
Қызметкерлерге сыйақы бойынша міндеттемелер	19	31,948	28,383	26,170
Қаржылық жал бойынша міндеттеме	18	16,395	13,750	-
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	23	20,984	4,447	5,398
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиынтығы		1,502,778	1,445,147	1,354,362
Ағымдағы міндеттемелер				
Несиелер	17	175,164	93,751	141,562
Сауда кредиторлық берешек	21	140,222	117,624	127,236
Төленетін басқа да салықтар		9,738	10,896	10,557
Қызметкерлерге сыйақы бойынша міндеттемелер	19	2,797	2,858	2,961
Қаржылық жал бойынша міндеттеме	18	1,677	1,135	-
Сатып алушылармен келісім-шарттар бойынша міндеттемелер	22	69,010	-	-
Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттеме		5,582	290	48,068
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	23	68,418	158,163	105,163
		472,608	384,717	435,547
Сату үшін арналған деп сыныпталған активтермен байланысты міндеттемелер	15	82,212	62,438	77,510
Ағымдағы міндеттемелер жиынтығы		554,820	447,155	513,057
Міндеттемелер жиынтығы		2,057,598	1,892,302	1,867,419
Капитал мен міндеттемелер жиынтығы		3,198,433	3,150,784	3,035,348

Топ басшылығы атынан:

С.М. Мынбаев
Басқарма төрағасы

2019 ж. 13 наурыз

Д.А. Күшеров
Басқарма төрағасының қаржы бойынша орынбасары

2019 ж. 13 наурыз

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2019 ж. 13 наурыз

Төмендегі ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

¹ Сатуға арналған активтерде (тоқтатылған қызмет) сыныпталу өзгертілгендіктен және 5 Ескертуде көрсетілгендей басқа да сыныпталулар өзгертілгендіктен, салыстырмалы ақпарат қайта есептелген.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ПАЙДА МЕН ЗАЛАЛ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС ЖӨНІНДЕГІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП**
(млн. теңгеде)

	Ескер- тулер	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген) ²
Жалғастырылатын қызмет			
Табыстар			
Жүк тасымалдары	24	849,036	749,571
Жолаушылар тасымалы	24	84,219	81,886
Мемлекеттік субсидиялар		20,751	20,460
Басқа да табыстар	25	90,168	61,196
Табыс жиынтығы		1,044,174	913,113
Өткізудің өзіндік құны	26	(818,448)	(721,330)
Жалпы пайда		225,726	191,783
Жалпы және әкімшілік шығындар	27	(97,554)	(86,681)
Қаржылық табыс		8,215	7,886
Қаржылық шығындар	28	(103,534)	(97,714)
Бағам айырмашылығынан түскен залал	34	(112,515)	(7,408)
Қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың пайдасындағы үлес	8	3,481	2,138
Бірлескен және қауымдасқан ұйымдардағы үлесті сатудан және тоқтатылған қызметтің компоненті болып табылатын еншілес ұйымдарды сатудан түскен табыс	15,29	8,333	8,396
Активтердің құнсыздануы		(6,009)	(3,752)
Басқа да пайда мен залал, нетто		2,595	3,631
Салық салуға дейінгі (залал)/пайда		(71,262)	18,279
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығын	20	(2,314)	(6,144)
Жалғастырылатын қызметтен түскен жыл іші (залал)/пайда		(73,576)	12,135
Тоқтатылған қызмет			
Тоқтатылған қызметтен жыл ішіндегі (залал)/пайда	15	(12,879)	776
Жыл іші (залал)/пайда		(86,455)	12,911
Пайда салығы шегерілгеннен кейінгі басқа да жиынтық (залал)/пайда:			
Пайда және залал құрамына сыныпталуға жатпайтын баптар:			
Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлерге төленетін сыйақы бойынша міндеттемелерді қайта бағлау		(1,167)	(1,554)
Келесі есептік кезеңдерде пайда және залал құрамына сыныпталуға жататын баптар:			
Ақша ағындарын хеджирлеу құралы бойынша таза залал	16	(14,026)	(3,479)
Шетелдік бөлімшелерді қайта есептеуден туындайтын бағам айырмашылығы		1,049	841
Жыл іші басқа да жиынтық		(14,144)	(4,192)
Жыл іші жиынтық (залал)/пайда		(100,599)	8,719
Келесілерге тиесілі жыл іші (залал)/пайда:			
Акционерге		(87,219)	11,355
Бақылау жасалмайтын иелену үлестеріне		764	1,556
		(86,455)	12,911
Келесілерге тиесілі жыл іші жиынтық (залал)/табыс:			
Акционерге		(101,363)	7,163
Бақылау жасалмайтын иелену үлестеріне		764	1,556
		(100,599)	8,719
Жалғастырылатын және тоқтатылған қызметтен акцияға шаққандағы (залал)/пайда, теңгеде	30	(176)	23
Жалғастырылатын қызметтен акцияға шаққандағы (залал)/пайда, теңгеде	30	(150)	21

Топ басшылығы атынан

С.М. Мынбаев
Басқарма төрағасы

Д.А. Кушеров
Басқарма төрағасының қаржы
бойынша орынбасары

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2019 ж. 13 наурыз

2019 ж. 13 наурыз

2019 ж. 13 наурыз

Төмендегі ескертуден бұл шоғырландырылған қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

² Сатуға арналған активтерде (тоқтатылған қызмет) сыныпталу өзгертілгендіктен және 5 Ескертуде көрсетілгендей басқа да сыныпталулар өзгертілгендіктен, салыстырмалы ақпарат қайта есептелген.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ЖӨНІНДЕГІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП**
(млн. теңгеде)

	Ескер- тулер	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген) ³
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы:			
Жыл іші (залал)/ пайда		(86,455)	12,911
Тоқтатылған қызметті қоса есептегенде пайда мен залалда көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығын	15,20	3,602	7,642
Келесілерге түзету:			
Тозу және амортизацияға		121,065	106,915
Қаржылық шығындарға	15,28	109,367	103,703
Активтердің құнсыздануына		6,302	3,774
Қаржылық табысқа		(8,701)	(8,143)
Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлерге төленетін сыйақы және қызметкерлерге төленетін басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар бойынша шығындарға		5,743	4,127
Қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың пайдасындағы үлеске	8	(3,481)	(2,138)
Күмәнді берешектің құнсыздануы бойынша резервті есептеуге		8,084	1,872
Бағам айырмашылығынан залал		112,417	7,683
Бірлескен және қауымдасқан ұйымдардағы үлесті сатудан және тоқтатылған қызметтің компоненті болып табылатын еншілес ұйымдарды сатудан түскен табысқа		(8,333)	(8,396)
Басқаға		12,429	4,686
Айналым капиталындағы және баланстың басқа да баптарындағы өзгерістерге дейінгі операциялық пайда		272,039	234,636
Сауда дебиторлық берешегінің өзгеруі		(16,424)	564
Тауарлық-материалдық қорлардың өзгеруі		(4,573)	(4,890)
Басқа да ағымдағы және ұзақ мерзімді активтердің өзгеруі (оның ішінде ұзақ мерзімді қайтаруға жататын ҚҚС)		(725)	(11,677)
Сауда кредиторлық берешектің өзгеруі		22,209	(13,305)
Төлеуге жататын басқа да салықтардың өзгеруі		(4,501)	22,092
Басқа да міндеттемелердің өзгеруі		(7,172)	37,565
Қызметкерлердің сыйақысы бойынша міндеттемелердің өзгеруі		(3,277)	(3,549)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаты		257,576	261,436
Төленген пайыздар		(101,246)	(78,787)
Алынған пайыздар		1,782	3,653
Төленген корпоративтік табыс салығы		(2,484)	(4,192)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза қозғалысы		155,628	182,110
Инвестициялық қызметтен ақша қаражатының қозғалысы:			
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу, жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу үшін төленген алдын ала төлемдердегі өзгерістерді қоса есептегенде		(193,612)	(233,577)
Материалдық емес активтерді сатып алу		(2,066)	(180)
Жылжымайтын мүлікті сатып алу		(9,063)	-
Бірлескен ұйымдардағы үлестерді сатудан түскен түсімдер		-	19,575
Басқа да ұзақ мерзімді активтерді сатудан түскен түсімдер		1,402	1,202
Қауымдасқан ұйымдарға инвестицияларды сатып алу	8	(2,611)	(1,358)
Басқа да қаржы активтеріне инвестициялар		(86,570)	(79,483)
Басқа да қаржы активтерінің шығуынан түскен түсімдер		127,765	53,577
Бірлескен және қауымдасқан ұйымдардан алынған дивидендтер	8	2,248	1,664
Еншілес ұйымның және тоқтатылған қызметтің шығуымен байланысты ақша қаражатының таза ағыны		9,396	1,440
Еншілес ұйымды сату бойынша мәміле тоқтатылғандықтан алдын ала төлемдерді қайтару	5	(8,958)	-
Басқасы		287	2,923
Инвестициялық қызметте пайдаланылған ақша қаражатының таза қозғалысы		(161,782)	(234,217)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ЖӨНІНДЕГІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
(ЖАЛҒАСЫ)
(млн. теңгеде)**

	Ескерту- лер	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген) ³
Қаржылық қызметтен ақша қаражатының қозғалысы:			
Жарғылық капиталға жарна	16	-	66,852
Несиелерді алу		289,776	422,633
Несиелерді өтеу		(295,910)	(441,130)
Еншілес ұйымдағы басқарылмайтын қатысу үлесін сатудан түскен табыс	16	-	24,063
Дивидендтер мен төленген бөліп таратулар		(2,709)	(1,388)
Басқасы		(1,263)	(951)
Қаржылық қызметтен ақша қаражатының таза қозғалысы		(10,106)	70,079
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза (азайуы)/ұлғаюы			
Жыл басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	12	(16,260)	17,972
Шетел валютасындағы ақша қаражаты мен оның баламаларының балансына валюта бағамдары өзгерісінің әсері		84,384	67,085
Күтілетін несиелік залалдар бойынша резервтің өзгеруінің әсері		122	(673)
		(23)	-
Жыл аяғындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	12	68,223	84,384
Ақшалай емес операциялар:			
Банк жабдықтаушыға тікелей аударған қарыз қаражаты есебінен жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу		1,054	11,127
Теміржол әкімшілігі бойынша қарызды өзара есептеу		7,971	8,342
Несиелерді ұзақ мерзімді активтер есебінен өтеу		556	776

Топ басшылығы атынан:

С.М. Мынбаев
Басқарма төрағасы

Д.А. Күчеров
Басқарма төрағасының қаржы бойынша орынбасары

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2019 ж. 13 наурыз

2019 ж. 13 наурыз

2019 ж. 13 наурыз

Төмендегі ескертулер есебін шығарылған қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

³ Сатуға арналған активтерде (тоқтатылған қызмет) сыныпталу өзгертілгендіктен және 5 Ескертуде көрсетілгендей басқа да сыныпталулар өзгертілгендіктен, салыстырмалы ақпарат қайта есептелген.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ЖӨНІНДЕГІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
(млн. теңгеде)

	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Хеджирлеу резерві	Шетел валютасын қайта есептеу резерві	Бөлінбеген пайда	Акционердің үлесі	Бақылау жасалмайтын иелену үлестері	Капитал жиынтығы
2017 ж. 1 қаңтарына (қайта есептелген)⁴	993,460	-	(39,074)	4,110	198,398	1,156,894	11,035	1,167,929
Жыл іші пайда	-	-	-	-	11,355	11,355	1,556	12,911
Жыл іші басқа жиынтық (залал)/табыс	-	-	(3,479)	841	(1,554)	(4,192)	-	(4,192)
Жыл іші жиынтық (залал)/табыс	-	-	(3,479)	841	9,801	7,163	1,556	8,719
Акцияларды шығару (16 Ескерту)	69,175	-	-	-	-	69,175	-	69,175
Дивидендтер	-	-	-	-	-	-	(2,143)	(2,143)
Басқа да бөлулер (16 Ескерту)	-	-	-	-	(9,144)	(9,144)	-	(9,144)
Еншілес ұйымдардың шығуы (29 Ескерту)	-	-	-	(108)	-	(108)	(9)	(117)
Бақылаудың жойылуына алып келмейтін еншілес ұйымдардағы иелену үлесінің өзгеруі (16 Ескерту)	-	-	-	-	7,547	7,547	16,516	24,063
2017 ж. 31 желтоқсанына (қайта есептелген)⁴	1,062,635	-	(42,553)	4,843	206,602	1,231,527	26,955	1,258,482
2018 ж. 1 қаңтарына (қайта есептелген)⁴	1,062,635	-	(42,553)	4,843	206,602	1,231,527	26,955	1,258,482
Кейінге қалдырылған салық әсерін 834 млн. теңге көлемінде шегергенде ХҚЕС (IFRS) 9-ды алғаш қолданудың әсері (3 Ескерту)	-	-	-	-	(8,962)	(8,962)	(131)	(9,093)
2018 ж. 31 желтоқсанына қайта есептелген салық	1,062,635	-	(42,553)	4,843	197,640	1,222,565	26,824	1,249,389
Жыл іші (залал)/табыс	-	-	-	-	(87,219)	(87,219)	764	(86,455)
Жыл іші басқа жиынтық (залал)/табыс	-	-	(14,026)	1,049	(1,167)	(14,144)	-	(14,144)
Жыл іші жиынтық (залал)/табыс	-	-	(14,026)	1,049	(88,386)	(101,363)	764	(100,599)
Дивидендтер (16 Ескерту)	-	-	-	-	(1,710)	(1,710)	(1,176)	(2,886)
Басқа да бөлулер (16 Ескерту)	-	-	-	-	(5,301)	(5,301)	-	(5,301)
Акцияларды шығару (16 Ескерту)	290	290	-	-	-	290	-	290
Еншілес ұйымды сатып алу	-	-	-	-	-	-	(58)	(58)
2018 ж. 31 желтоқсанына	1,062,635	290	(56,579)	5,892	102,243	1,114,481	26,354	1,140,835

Топ басшылығы атынан

С.М. Мынбаев

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

Д.А. Қушерба
Басқарма төрағасының қаржы бойынша орынбасары

2019 ж. 13 наурыз

2019 ж. 13 наурыз

Төмендегі ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

⁴ Сатуға арналған активтерде (тоқтатылған қызмет) сыныпталу өзгертілгендіктен және 5 Ескертуде көрсетілгендей басқа да сыныпталулар өзгертілгендіктен, салыстырмалы ақпарат қайта есептелген.

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «Компания») Қазақстан Республикасы Үкіметінің (бұдан әрі – «Мемлекет») қаулысына сәйкес Қазақстанда теміржол саласындағы мемлекеттік активтер жөніндегі холдингтік компанияны ұйымдастыру мақсатында құрылған. Компания 2002 ж. 15 мамырда тіркелген. Шоғырландырылған қаржылық есептілік Компания және онымен толық бақыланатын еншілес ұйымдардың (бұдан әрі бірлесіп – «Топ») қызмет нәтижесін көрсетеді. Компанияның тіркелген офисінің мекен-жайы: 010000, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Д. Қонаев көшесі, 6.

Мемлекет атынан «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ Компанияның жалғыз акционері (бұдан әрі – «Акционер») болып табылады.

Топ Қазақстан Республикасында мемлекеттік теміржол жүйесін пайдалануды жүк және жолаушылар тасымалы қызметін көрсету арқылы, магистральды теміржол желісі қызметін көрсету арқылы және теміржол инфрақұрылымын жөндеу мен ұстау, модернизациялау арқылы жүзеге асырады. Мемлекет Қазақстанның теміржол саласын реттеу аясында, магистральды теміржол желісі қызметінде, жүк тасымалында Топ қолданатын тарифтерді белгілейді (ҚР Кәсіпкерлік Кодексіне сәйкес бұл 2020 ж. дейінгі уақытша жағдай), сонымен қатар жолаушылар тасымалының белгілі бір бағыттары мемлекеттік гранттармен субсидиялауға жатады. Осы реттелетін тарифтер бір бірінен тасымалдау бойынша көрсетілетін қызмет түріне байланысты ажыратылады. Халықаралық транзиттік қатынас арқылы жүктерді тасымалдау бойынша тариф Мемлекетпен реттелмейді.

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрілігінің Табиғи монополияларды реттеу, бәсекелестікті және тұтынушылардың құқықтарын қорғау Комитеті (бұдан әрі – «ТМРК») магистральды темір жол жүйесі қызметіне тарифтерді 2016-2020 жж. жүк тасымалына тарифтің жыл сайынғы 4%-дық өсімімен бекітті. 2018 ж. 1 сәуірінен бастап, ТМРК локомотивтік тарту бойынша тарифті 10%-ға өсіру бойынша шешімді мақұлдады (2017 ж.: 7%). Нәтижесінде, теміржол арқылы жүктерді тасымалдау бойынша тарифтердің орташа өсімі 6.8%-ды құрады (2017 ж.: 5%).

2018 ж. 1 қаңтардан бастап Қазақстан Республикасы инвестициялар және даму министрілігі, құзіретті органның атынан, облысаралық бағыттарда жүретін кейбір маршруттарға жолаушылар тасымалы бойынша тарифтердің өсімі 7% деп бекітті (2017 ж.: 7%).

Қазақстан Республикасының нарығы дамушы нарықтарға тән кейбір ерекшеліктерді, яғни экономикалық, саяси, әлеуметтік, соттық және заңи тәуекелдерге шалдықшықты танытуда. Қазақстандағы бизнесті реттейтін заңдар мен нормативтік актілер тез өзгере алады және оларды негізсіз түсіндірудің мүмкіндігі бар. Қазақстанның болашақ экономикалық бағыты мемлекеттің салықтық және ақша-несиелік саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге және мемлекеттегі саяси жағдайдың өзгеруіне айтарлықтай тәуелді.

Топ басшылығы экономикалық жағдайдағы ағымдағы өзгерістерді бақылап, жақын болашақта Топ бизнесінің тұрақтылығы мен дамуын қамтамыз ету үшін қажетті деп санайтын шараларды іске асырып отыр. Алайда, бүгінгі таңда Топтың болашақ шаруашылық нәтижелері мен қаржылық жағдайына экономикалық жағдайдағы өзгерістердің әсерін нықтау қиын.

Мемлекет Топтың құрылымына бақылау жүргізе отырып темір жол қызметінің Қазақстан Республикасындағы ұзақ мерзімді саясатын айқындайды. Қазақстан Республикасының темір жол саласы 1997 ж. бастап қайта құрылымдау барысында, ол жүк тасымалы және инфрақұрылым және оған сәйкес тарифтердің бөлінуін қарастырып, сонымен қоса жолаушылар тасымалын субсидиялауын қамтиды. Топтың 2025 ж. дейінгі даму стратегиясына сәйкес 2018 ж. мемлекеттік жекешелендіру бағдарламасына сәйкес тиімділікті арттыру бойынша жұмыстар, транзиттік тасымалдауды дамыту бойынша және корпоративтік портфельді оңтайландыру бойынша жұмыстар жалғастырылды.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі Халықаралық қаржы есептілігі стандарттары жөніндегі Кеңес (бұдан әрі – «ХҚЕСК») жариялаған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына (бұдан әрі мәтін бойынша – «ХҚЕС») сәйкес дайындалған.

Қызмет үздіксіздігі қағидасы

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі қызметтің үздіксіздігі жорамалы негізінде дайындалған. Бұл Топ жақын болашақта өзінің активтерін сату мен міндеттемелерін өтеуді өзінің негізгі шаруашылық қызметі барысында жүзеге асыруын ұйғарады. 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың ағымдағы міндеттемелері оның ағымдағы активтерінен 251,239 млн. теңгеге үлкен (31 желтоқсан 2017 ж.: 100,141 млн. теңге). Сонымен қатар, 2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін залал 86,455 млн. теңгені құрады. Бұл залалдың елеулі бөлігі шетел валютасындағы несиелерден туындаған 112,798 млн. теңге көлеміндегі бағам айырмашылығынан тұрады (2017 ж.: жыл іші пайда 12,911 млн. теңгені құрады). 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ ағымдағы міндеттемелер құрамына ұзақ мерзімді несиелерді 46,238 млн. теңге көлемінде ауыстырды, себебі HSBC Франциямен жасасқан келісім-шарт шегіндегі қаржылық коэффициенттердің біреуі (қарыздың капиталға қатынасы) орындалған жоқ. Есептік күннен кейін коэффициенттің төменгі шекті мәнін 1.53-ке өзгерту туралы банктен келісім-хаты алынды. Бұл жағдай есептік күнге есептілікте танылған жоқ, себебі хат есептік күннен кейін алынды. Топ 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қайта қаралған коэффициенттерді сақтайды.

Топ көлемді инвестициялық жобаларды операциялық қызметтен түскен ақша қаражатымен қоса Мемелекеттен алынған капитал мен сыртқы несиелер арқылы тарихи қаржыландырды.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша операциялық қызметтен түскен ақша қаражаты 155,626 млн. теңгені құрайды (2017 ж.: 182,110 млн. теңге).

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың 175,164 млн. теңге көлеміндегі несиелері есептік күннен кейін 12 ай ішінде өтелуі қажет, соның ішінде ағымдағы бөлікке сыныпталған 46,238 млн. теңге көлемінде HSBC Франция несиесі де өтелуі қажет. Топ өзінің ақша қаражатына деген қажеттілігін, міндеттемелері бойынша өтеу қабілетін және даму жоспарын бағалады. Басшылық қызмет үздіксіздігі жорамалын бағалау кезінде Топтың қаржылық жағдайын, күтілетін болашақ қаржылық нәтижелерін және қызметтен ақша ағымдарын, несиелерін, қол жетімді несие қорлары мен өзінің инвестициялық сипаттағы міндеттемелерін, күтілетін тарифтерді, валюта бағамын және Топ алдынан өтетін басқа да тәуекелдерді есепке алды. Сәйкес талдауды жүзеге асырғаннан кейін Топ басшылығы Топ операциялық қызметті жалғастыру үшін және өзінің міндеттемелерін (34 Ескерту) өтеу үшін жеткілікті қорларға ие деп есептеді және қызмет үздіксіздігі қағидасын қолдану орынды деп санады.

Құнды анықтау негізі

Есеп беру күніне бағалау немесе әділ құнмен есепке алынатын кейбір қаржылық құралдарды қоспағанда, шоғырландырылған қаржылық есептілік тарихи құн қағидасы негізінде дайындалған.

Шоғырландыру қағидасы

Шоғырландырылған қаржылық есептілік Компанияның қаржылық есептілігін және Компания мен 32 Ескертуде тізімі көрсетілген оның еншілес ұйымдарымен бақыланатын ұйымдардың қаржылық есептілігін қамтиды. Елеулі ықпалы бар Топ инвестициялары үлестік қатысу әдісі арқылы есепке алынады. Барлық топішілік операциялар, сальдо және өткізілмеген табыстар мен шығындар шоғырландыру кезінде алынып тасталады.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)***(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)***Функционалдық валюта және ұсыну валютасы**

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі Қазақстандық теңгемен (бұдан әрі – «теңге») берілген. Топтың функционалдық валютасы теңге болып табылмайтын шетел ұйымдарының активтері мен міндеттемелері есептік күнге бағам бойынша аударылады, ал пайдалар немесе залалдар жыл іші орташа бағам бойынша аударылады. Қайта есептеу бойынша туындайтын бағамдық айырмашылықтар басқа да жиынтық табыстарда ескеріледі. Шетелдік ұйымдар шыққан кезде, аталған шетелдік ұйымдарға тиесілі барлық жинақталған бағам айырмашылықтары пайда мен залалда танылады.

Теңге Қазақстан Республикасынан тыс жерде толық айырбасталатын валюта болып табылмайды. Топтың функционалдық валютасынан басқа в валютадағы (шетелдік валютадағы) операциялар Қазақстандық қор биржасы («ҚҚБ») белгілеген операцияны жасау күніне нарықтық бағам бойынша ескеріледі. ҚҚБ сессиясында сауда-саттық өткізілмеген шетелдік валюталар бойынша валюталардың айырбастау бағамын Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Reuters ақпараттық агенттігінің арналары бойынша алынған баға белгілеуге сәйкес АҚШ долларына кросс-бағамды қолданып есептейді.

Шетелдік валюталарда берілген ақша активтері мен міндеттемелері есептік күндегі бағам бойынша ұйымның функционалдық валютасына қайта есептеледі. Операцияны жасаған күнінен кейін айырбастау бағамдарының өзгеруі нәтижесінде пайда болатын барлық бағамдық айырмашылықтар пайда мен залалда көрсетіледі. Әділ құны бойынша шетелдік валюталарда берілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнын белгілеу күніндегі қолданыстағы бағам бойынша теңгеге қайта есептеледі. Шетелдік валютада тарихи құны бойынша берілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер қайта есептелмейді. Пайда мен залалға тиесілі бағам айырмашылығынан залал/(табыс) шоғырландырылған есептілікте пайда мен залал және де басқа да жиынтық табыс құрамында жеке көрсетілген.

Келесі кестеде мына күндерге теңгенің айырбастау бағамы берілген:

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
АҚШ доллары	384.20	332.33
Еуро	439.37	398.23
Швейцар франкі	390.41	340.61
Ресей рублі	5.52	5.77

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ**Жаңа және қайта қаралған халықаралық қаржылық есептілік стандарттары****Шоғырландырылған қаржылық есептілікке әсер ететін стандарттар**

ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржылық құралдар» стандартының алғаш қолданылуының әсері:

Ағымдағы жылы Топ ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржылық құралдар» (2014 ж. шілдеде қайта қаралған) алғаш қолданды және 2018 ж. 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енетін ХҚЕС-тің басқа стандарттарына өзгертулерді қолданды. ХҚЕС (IFRS) 9-дың өтпелі қағидалары ұйымға салыстырмалы ақпаратты қайта есептемеуге мүмкіндік береді.

Сонымен қоса, Топ ХҚЕС (IFRS) 7 «Қаржылық құралдар: ақпаратты ашып көрсетудің» сәйкес түзетілерін 2018 ж. және салыстармалы кезең үшін ақпаратты ашып көрсету үшін қолданды.

ХҚЕС (IFRS) 9 келесілер үшін жаңа талаптарды енгізді:

- Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді сыныптау мен бағалау;
- Қаржылық активтердің құнсыздануы;
- Жалпы хеджирлеу есебі.

Осы жаңа талаптар туралы ақпарат және олардың Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілікке әсері төменде сипатталған.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Топ ХҚЕС (IFRS) 9-ды жоғарыда аталған өтпелі қағидаларға сәйкес қолданды.

Қаржылық активтердің сыныпталуы мен бағалануы

Алғаш қолданудың күні (Топтың өзінің қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерін ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес бағалауды жүргізген күні) – 2018 ж. 1 қаңтары. Топ осы стандартты алғаш қолдану күніне модификацияланған ретроспективті тәсілді таңдады. Сәйкесінше, Топ ХҚЕС (IFRS) 9-ды 2018 ж. 1 қаңтарына танылған қаржылық құралдар үшін қолданды, алайда 2018 ж. 1 қаңтарына танылауы тоқтатылған қаржылық құралдарға қатысты ХҚЕС (IFRS) 9-ды қолданған жоқ. 2017 ж. үшін салыстармалы ақпарат қайта есептелген жоқ, ал жалпы жинақталған әсер бөлінбеген пайданың 2018 ж. 1 қаңтарына кіріс сальдосы арқылы танылды.

ХҚЕС (IFRS) 9-дың қолданылу аясына жататын барлық танылған активтер, танылудан кейін амортизациялан құны бойынша немесе әділ құны бойынша бағалануы тиіс. Бағалау ұйымның қаржылық активтерін басқару бойынша бизнес-моделі негізінде және қаржылық активтердің ақша ағындарының келсімшарттық сипаттамаларының негізінде жүргізіледі.

Сонымен:

- бизнес-моделі аясында ұсталатын, шартпен көзделген және тек қана негізгі сомадан және сол бойынша пайыздардан ғана тұратын ақша ағындарын алуға бағытталған борыштық құралдар, әдетте, амортизацияланған құн бойынша бағаланады;
- бизнес-моделі аясында ұсталатын, шартпен көзделген ақша ағындарын алуға және қаржылық активті сатуға бағытталған, сондай-ақ, келісім-шартта көрсетілген шарттарға сәйкес ақшалай ағындарын тек қана борыштың негізгі сомасы мен негізгі сомасы бойынша өтелмеген пайыздарды өтеуден алуға бағыттылған борыштық құралдар, әдетте, басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланады (БЖТАӘҚБ); және
- барлық басқа да борыштық және үлестік құралдар пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша бағаланады (ПЗАӘҚБ).

Жоғарыда айтылған шарттарға қарамастан, Топ өзгертуге жатпайтын қаржылық активті алғаш тану кезінде келесідей таңдау/сыныптауды жасай алды.

- Топ сату үшін арналмаған және сатып алатын жақпен бизнесті біріктіру кезінде таныла отырып, шартты сыйақы болып табылмайтын үлестік инвестицияның әділ құнындағы өзгерісті басқа да жиынтық табыста көрсету туралы өзгертуге жатпайтын шешімді қабылдай алады;
- Егер бағалау мен танудағы шалағайлықты азайтуға мүмкіндік беретін жағдай болса, Топ амортизацияланған құны бойынша немесе БЖТАӘҚБ арқылы танылуға сәйкес келетін қарыздық құралдарға инвестицияны ПЗАӘҚБ арқылы тану бойынша өзгертуге жатпайтын шешімді қабылдай алады.

Ағымдағы жылы Топ амортизацияланған құны бойынша немесе БЖТАӘҚБ арқылы танылуға сәйкес келетін қарыздық құралдарға инвестицияларды ПЗАӘҚБ арқылы таныған жоқ.

БЖТАӘҚБ арқылы бағаланатын қарыздық құралдарға инвестициялардың танылуын тоқтату кезінде бұған дейін басқа да жиынтық табыс құрамында танылған кумулятивтік пайда мен залал меншікті капитал құрамынан пайда мен залал құрамына сыныпталу бойынша түзету ретіне сыныпталады. БЖТАӘҚБ арқылы бағаланатын үлестік инвестицияның танылуын тоқтату кезінде бұған дейін басқа да жиынтық табыс құрамында танылған кумулятивтік пайда мен залал бөлінбеген пайда құрамына сыныпталады.

Амортизацияланған құны бойынша немесе БЖТАӘҚБ арқылы танылатын қарыздық құралдар құнсызданудан өтеді. Төменге назар аударыңыз.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Топ Басшылығы 2018 ж. 1 қаңтарындағы жағдай бойынша Топтың қаржылық активтерін тексеріп, бағалады. Бағалауды осы күнге бар болған фактілер мен жағдайлар негізінде жүргізіп, ХҚЕС (IFRS) 9-дың алғаш қолданылуы Топтың қаржылық активтерінің сыныпталуы мен бағалануына қатысты келесідей әсер етті деген шешімге келді. Төмендегі кестеде қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің ХҚЕС (IAS) 39-ға сәйкес сыныпталуы мен бұрын қолданылған категорияларға сәйкес бағалануы және ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес жаңа сыныпталуы мен жаңа категориялар бойынша бағадануы 2018 ж. 1 қаңтарындағы жағдай бойынша көрсетілген. Өзгеруге шалдықпаған жолдар кестеге қосылмаған. Нәтижесінде аралық жиынтықтар және жалпы жиынтық төменде көрсетілген сомалар негізінде санала алмайды.

	ХҚЕС (IAS) 39		ХҚЕС (IFRS) 9		ХҚЕС 9-ды қолданудың әсері
	Есептілік әдісі	Сомасы	Есептілік әдісі	Сомасы	Сомасы
Қаржылық активтер					
Басқа да қаржылық активтер (неселік ұйымдардағы қаражат пен берілген несиелерді қосқанда)	Амортизацияланған құны (Несиелер мен дебиторлық берешек)	39,455	Амортизацияланған құны	39,052	(403)
Басқа да ұзақ мерзімді активтер (жұмыскерлерге ссуда мен ұзақ мерзімді дебиторлық берешекті қосқанда)	Амортизацияланған құны (Несиелер мен дебиторлық берешек)	89,426	Амортизацияланған құны	88,827	(599)
Ақша қаражаты мен оның баламалары	Амортизацияланған құны (Несиелер мен дебиторлық берешек)	81,169	Амортизацияланған құны	81,138	(31)
Сауда дебиторлық берешек	Амортизацияланған құны (Несиелер мен дебиторлық берешек)	22,340 ⁵	Амортизацияланған құны	22,335	(5)
Сату үшін арналған және Акционердің пайдасына таратылатын деп сыныпталған активтер ⁶	-	92,642	-	92,614	(28)
Қаржылық міндеттемелер					
Несиелер	Амортизацияланған құны	(1,264,720)	Амортизацияланған құны	(1,269,225)	(4,505)
Кейінге қалдырылған салық әсерін 834 млн. теңге көлемінде шегергенде қаржылық кепілдік келісімшарттары бойынша міндеттемелер	ХҚЕС (IAS) 39 пен ХҚЕС (IAS) 37 бойынша резерв сомасы арасындағы ең үлкен амортизацияланған құны бойынша	(4,194)	Ең үлкен күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв пен әділ құны ХҚЕС бойынша жинақталған табысты шегергенде	(8,366)	(4,172)
Сату үшін арналған деп сыныпталған активтермен байланысты міндеттемелер (Несиелер) ⁶	Амортизацияланған құны	(62,438)	Амортизацияланған құны	(62,622)	(184)
ХҚЕС (IFRS) 9-ды қолданудан жалпы әсер					(9,927)

Қаржылық активтердің құнсыздануы

Топ қаржы активтерінің құнсыздануын анықтау кезінде ХҚЕС (IAS) 39 талап ететін шеккен шығындар моделін емес, ХҚЕС (IFRS) 9 талап ететін күтілетін несиелік шығындар моделін қолдануы керек. Қаржылық активтерді тану күнінен бастап несиелік тәуекелдің өзгерістерін көрсету үшін, күтілетін несиелік шығындардың моделі, күтілетін несиелік шығындардың әрбір есепті күнге өзгерістерін есепке алуды талап етеді. Басқа сөбен айтқанда, несиелік залалдарды тану үшін несиелік оқиғаның орын алуы талап етілмейді.

⁵ ХҚЕС (IFRS) 9-дың талаптарына сай Топ дебиторлық берешектің балансық құнын тікелей 7,931 млн. теңге көлемінде азайтты (дебиторлық берешектің жалпы баланстық құнын бұған дейін құрылған резерв негізінде есептен шығарды). Бұл қаржылық активтің өтелуі бойынша Топтың негізделген күтуі жоқ (10 Ескерту).

⁶ Сомалар қаржылық активтер бойынша есепке алынған күтілетін несиелік залалдарға және 2018 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша сату үшін арналған актив ретінде сыныпталған еншілес ұйым «Транстелеком» АҚ -ның қарызын модификациялауға тиесілі. Топтың еншілес ұйымымен ХҚЕС 9-ға қатысты Топтың есеп саясатын қолдану бойынша есептілік әдісін көрсетеді.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Әсіресе, ХҚЕС (IFRS) 9 Топтан күтілетін несиелік залалдар бойынша резервті келесілер бойынша тануды талап етеді:

- амортизацияланған құны бойынша немесе БЖТАӘҚБ бойынша бағаланатын қарыздық құралдар;
- қаржылық төлемдер бойынша дебиторлық берешек;
- сауда дебиторлық берешек және сатып алушылармен келісім-шарттар бойынша актив;
- ХҚЕС (IFRS) 9 бойынша құнсыздану талаптарына сәйкес келетін қаржылық кепілдік келісім-шарттары.

Әсіресе, егер де қаржылық құрал бойынша несиелік тәуекел құралдың бастапқы танылу күнінен айтарлықтай жоғарласа немесе қаржылық құрал сатып алынған немесе жасалған несиелік-құнсызданған қаржылық актив болса, ХҚЕС (IFRS) 9 Топтан осы қаржылық құралға қатысты залал бойынша резервті бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік залалдар көлемінде тануды талап етеді. Алайда, егер де қаржылық құрал бойынша несиелік тәуекел оның алғаш танылу күнімен салыстырғанда айтарлықтай жоғарламаса (сатып алынған немесе жасалынған несиелік-құнсызданған қаржылық активтерді есепке алмағанда), Топ резерв бойынша залалды 12 айлық күтілетін несиелік залал көлемінде тануы тиіс. Сонымен қоса, ХҚЕС (IFRS) 9 сауда дебиторлық берешек үшін залал бойынша резервті бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік залал көлемінде таныған кезінде жеңілдетілген тәсілді қолдануға мүмкіндік береді. Бұл жеңілдік кейбір жағдайларда сатып алушылармен келісім-шарттар бойынша активтер және қаржылық жал төлемдері бойынша дебиторлық берешектерге қатысты қолданыла алады.

Топтың қаржылық құралдарының портфелінің құрамында ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв есептелуі қажет қаржылық активтердің 5 түрі бар.

- сауда дебиторлық берешек;
- несиелік ұйымдардағы қаражат;
- берілген несилер;
- басқа да дебиторлық берешек; және
- жұмыскерлерге ссуда.

Топ көрсетілген әрбір қаржылық актив тобы үшін ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес құнсызданудың методологиясын қайта қарастырды. Құнсыздану методологиясының өзгерісінің жалпы әсері жоғарыдағы кестеде көрсетілген. Жұмыскерлерге ссуда бойынша құнсызданудың жалпы әсері айтарлықтай емес.

ХҚЕС (IFRS) 9 ұйымнан несиелік тәуекелді талдауда көпфакторлы және біртұтас тәсілді қолдануды талап етеді. Себебі, бұндай талдау несиелік тәуекелдің потенциалды нашарлауын салыстырмалы түрде ерте сатысында анықтауға мүмкіндік береді. Әрбір есептік күн үшін Топ қаржылық құралдардың сатыларға келесідей ретімен бөліп таратылуын жүргізеді және де күтелін несиелік залалдардың бағалануын болжамданған резерв көмегімен жүргізеді (сатып алынған және жасалынған несиелік-құнсызданған қаржылық активтерді есептемегенде). Болжамданған резерв келесілерге тең:

- келесі 12 айда күтілетін несиелік залалдардың көлеміне, яғни қаржылық құралдың бүкіл өмір сүру мерзімінің несиелік залалының құрал бойынша міндеттеменің орындалмауы кезінде пайда болатын күтілетін несиелік залал болып табылатын және есептік күннен кейін 12 ай ішінде пайда бола алатын резерв («бірінші саты»);
- қаржылық құралдың бүкіл қызмет мерзімі ішінде күтілетін міндеттемелерді орындамау салдарынан туындауы мүмкін несиелік залалдардың көлеміне («екінші саты» және «үшінші саты»).

Сауда дебиторлық берешек

Топ сауда дебиторлық берешекке қатысты қаржылық құралдың бүкіл мерзімінде күтілетін несиелік залалдарға негізделген жеңілдетілген тәсілді қолданады. Сонымен қатар, дефолт өтелу мерзімі өткен күндер саны негізінде анықталады.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Егер де Топта берешектің толық көлемде немесе белгілі бір бөлігінің қайтарылуы бойынша негізделген болжам болмаса, Топ сауда дебиторлық берешектің жалпы баланстық құнын төмендетеді. Есептен шығару оқиғасы танылудың тоқтатылуына алып келетін оқиға болып табылады.

Несиелік ұйымдардағы қаражат

Несиелік ұйымдардағы қаражат құрамына ақша қаражаты мен оның баламалары, қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қаржылық инвестициялар, қолданылуы шектелген ақша қаражаты жатады. Егер де өтеу мерзімі күнінен 90 күннен астам күн өтіп кетсе немесе несиелік ұйымның қаржылық қиыншылықтарының салдарынан міндеттемелерді орындай алмаса, несиелік ұйымдарға қаражат түріндегі қаржылық актив дефолт анықтамасына сәйкес келеді.

Несиелік ұйымның дефолт ықтималдылығы сыртқы рейтинг негізінде есептеледі.

Берілген несиелер мен басқа да дебиторлық берешектер

Берілген несиелер бойынша дефолт ықтималдылығы сыртқы рейтингтер негізінде есептеледі, алайда сыртқы рейтинг болмаған жағдайда ішкі рейтинг қолданылады. Егер де өтеу мерзімі күнінен 90 күннен астам күн өтіп кетсе немесе несиелік ұйымның қаржылық қиыншылықтарының салдарынан міндеттемелерді орындай алмаса, берілген несиелер бойынша дефолт бар деп есептеледі.

Сауда дебиторлық берешек бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв берілген несиелер бойынша резерв сияқты есептеледі.

Қаржылық кепілдіктер

Топ қаржылық кепілдіктер бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резервті 12 ай үшін немесе кепілдіктің бүкіл мерзімі үшін кепілдіктің несиелік тәуекелінің оның бастапқы танылуынан бастап өзгеру дәрежесіне байланысты есептейді. Несиелік тәуекелдің кепілдіктің бастапқы танылуы күнінен бастап өзгеру дәрежесін көрсету үшін, күтілетін несиелік залалдар бойынша сома әрбір есептік күн бойынша жаңартылады.

ХҚЕС (IFRS) 7-ге өзгертулер Топтың несиелік тәуекелге шалдыққышығы туралы егжей-тегжейлі ақпаратты шоғырландырылған қаржылық есептілікте ашып көрсетуге әкеліп соқтырды (толығырақ 34 Ескертуден көріңіз).

Қаржылық активтердің құнсыздануы кезінде қолданылатын елеулі бағалаулар мен тұжырымдар

Күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв дефолт тәуекелі бойынша болжамдарға және де дефолт кезіндегі жоғалтуларға негізделген. Топ осы болжамдарды және құнсыздануды есептеу үшін қолданылатын Топтың тарихи деректеріне негізделген және нарықтық жағдайларға негізделген бастапқы деректерді қолданған кезде өзінің тұжырымдамаларына негізделеді. Күтілетін несиелік залалдарды есептеу үшін контрагенттің дефолт ықтималдылығы күтілетін болашақ макроэкономикалық көрсеткіштерге түзетіледі.

Қарыздық міндеттемелердің айырбасталуы мен танылудың тоқтатылуына әкеліп соқтырмайтын модификацияның есебі

Амортизациялық құны бойынша есепке алынатын қаржылық міндеттеменің модификациялануынан пайда болатын табыс пен шығын пайда мен залал құрамында есептеледі. Табыс пен шығын бастапқы ақша ағындары мен келісім шартта көрсетілген жаңа шарттар бойынша ақша ағындарының дисконтталған құнының арасындағы айырмашылық болып табылады. Дисконттау қаржылық құралдың бастапқы эффективті пайыздық мөлшерлемесін қолдану арқылы жүргізіледі.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Хеджирлеу есебі

Топ транзиттік жүк тасымалынан ақша ағындарын хеджирлеу есебіне қатысты ХҚЕС (IAS) 39-ты қолдануды жалғастырады. Бұл ХҚЕС (IFRS) 9-дың өтпелі қағидаларымен рұқсат етілген.

ХҚЕС (IFRS) 15 «Клиенттермен келісімшарттар бойынша түсім» алғаш қолданылуының әсері

Ағымдағы жылы Топ 2018 ж. 1 қаңтарынан басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енетін ХҚЕС (IFRS) 15 «Клиенттермен келісімшарттар бойынша түсім» қолданды (2016 ж. қабылданған өзгерістерге сәйкес). Топтың 2017 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін тұрақты табыстар ағынын, әрбір жеке келісімдер шарттарын және де 2018 ж. 1 қаңтарына қолда бар фактілерді талдау негізінде Топ 2018 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша жаңа стандарт шоғырландырылған қаржылық есептілікке елеулі әсер еткен жоқ деген шешімге келді. Алайда түсім туралы ақпаратты егжей-тегжейлі дәрежеде есетілікте ашып көрсетуге стандарт әсер етті (24 және 25 Ескерту). Сондықтан да, 2017 ж. үшін салыстырмалы ақпарат қайта есептелген жоқ және де 2018 ж. 1 қаңтардағы кіріс сальдосы қайта қаралған жоқ.

Сатып алушымен тауарлар мен қызметтерді өтеу сомасы көлемінде беруді есепке алу үшін түсім танылады. Бұны Топ оның болжамдары бойынша осы тауарлар мен қызметтер үшін алуға құқығы болады. Түсім ҚҚС мен жеңілдік сомасын шегергеннен кейін қалған сомада танылады.

ХҚЕС (IFRS) 15 қолдану нәтижесінде Топ келісім-шарт бойынша міндеттемені таныды. Бұл міндеттеме сатып алушылардан алынған бастапқы өтеу сомасына тиесілі. Міндеттеме «Сатып алушылармен келісім-шарт бойынша міндеттеме» жолы бойынша шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есептілікте 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген. 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бастапқы өтеуге тиесілі сатып алушыдан алынған келісім-шарт бойынша міндеттеме «Басқа да ағымдағы міндеттемелер» жолында алынған алдын ала төлемдер мен болашақ кезең табыстары құрамында көрсетілген (23 Ескерту).

Жүк тасымалы бойынша қызмет көрсетуден түскен түсім есебі

Республикаішілік, халықаралық-импорттық, халықаралық-экспорттық және халықаралық-транзиттік қатынас

Жүк тасымалы қызметін көрсету бойынша түсім уақыт мерзімі аралығында танылады. Есептік күнге қызметтердің орындалу дәрежесен бағалау тәсілі ретінде есептік күнге көрсетілген қызмет көлемінің жалпы тасымалдау бойынша қызмет көлеміне пайыздық қатынас ретінде анықталады.

Қызметтер тасымалдаушымен келісім-шартта көрсетілген айлық қызмет көрсету көлемінің 100%-дық алдын ала төлемі шарттары негізінде көрсетіледі. Әлі қызмет көрсетілмеген транспорттық қызметтер бойынша тапсырыс берушілерден алдын ала төлем сомасы қысқа мерзімді болып табылады және де алдын ала төлемдер құрамында ақша қаражатының келіп түсу күніне танылады.

Тапсырыс берушілерлерден республикаішілік, халықаралық-экспорттық және транзиттік қатынастағы жүк тасымалы қызметі үшін алынған алдын ала төлемдері болашақ кезең шығындары ретінде тасымалдау басталған сәтте танылады. Қызмет көрсетілген сайын болашақ кезең шығындары есептік кезеңнің табыстары ретінде танылады.

Жүктерді тасымалдауда магистральдық теміржол желісінің реттелетін қызметіне уақытша төмендетілетін коэффициент тарифин белгілеу туралы КРЕМ-нің бұйрығы қолданыла алатын келісім-шарттарда қызмет көлеміне байланысты жеңілдіктер қарастырылған. Осы қызметтерден түсім келісім-шартта көрсетілген бағадан бағаланған жеңілдіктерді шегергеннен кейін қалатын соманың негізінде танылады. Жеңілдік сомасын бағалау үшін Топ күтілетін құн тәсілін қолданады.

Контрагенттерге жеңілдікті беру бойынша міндеттемелердің сомасы 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1,070 млн. теңгеге бағаланады.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Қозғалмалы құрамды пайдалануға беру

Топ пайдалануға беру қызметінен түсімді қызмет көрсету процессі аяқталған сайын таниды, себебі қызмет көрсету бойынша міндеттеме уақыт кезеңі аралығында танылады, ал сатып алушы бір уақытта тиімділікті алады және іске асырады. Қызметтің іске асырылу деңгейін бағалау тәсілі ретінде Топ есептік күнге көрсетілген қызмет көлемінің жалпы тасымалдау бойынша қызмет көлеміне пайыздық қатынасы тәсілін қолданады.

Вагондар мен контейнерлерді пайдалануға беру қызметі алдын ала төлем шарттары негізінде көрсетіледі және алдын ала төлемдер құрамында танылады.

Жолаушылар тасымалынан табыстарды есепке алу

Жолаушылар тасымалынан табыс сатып алушының сапары аяқталған сайын есептік күнге танылады. Билеттерді сатудан түскен сомалар болашақ кезең табыстары құрамында танылады және де олар табыс ретінде жолаушының сапары басталған кезде танылады. Тапсырыс берушілерден әлі қызмет көрсетілмеген транспорттық қызметтер үшін алынған алдын ала төлем сомасы алдын ала төлемдер құрамында төлем алынған кезде бірден танылады. Жолаушыларды тасымалдау бойынша тапсырыс түскен сайын алдын ала төлемдер сомасы болашақ кезең табыстары құрамына аударылады. Болашақ кезең табыстары жолаушы сапарға шыққан сәтте табысқа жатқызылады.

Жолаушылар тасымалы қызметі негізінен бірнеше сағат/күн ішінде аяқталады. Бастан өткен тәжірибені талдау негізінде Топ ауысатын түсімнің есептік кезеңге елеулі емес екендігі туралы шешім қабылдады.

Басқа да табыстар

Басқа да табыстар құрамына алынған айыппұлдар, тауарларды, материалдар мен металлоломды сатудан түскен табыс және де жүкті тиеу мен түсіру және кемелерге қызмет көрсетуден түскен табыстар кіреді.

Қызмет көрсетуден басқа да табыстар уақыт мерзімі аралығында қызмет көрсетілген сайын танылады. Егер де Топ өз қызметтерін белгілі бір уақыт аралығында орындамаса, онда ол қызметін нақты белгілі бір уақытта орындайды да (тауарларды, материалдарды және металлоломды сату), түсім тауарлар бойынша бақылау сатып алушыға ауысқан сәтте танылады.

Тауарларды немесе қызметтерді клиентке беру мен клиенттен төлемді алу арысындағы уақыт бір жылдан асатын елеулі келісім-шарттарды есепке алғанда Топ мәміле бағасын ақшаның уақыттық құнына түзетеді.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген жаңа және қайта қаралған стандарттар

2019 ж. 1 қаңтарынан және осы күннен кейін басталатын есептік кезеңдер үшін бірқатар жаңа стандарттар, түсіндірмелер және өзгертулер күшіне енеді. Әсіресе, Топ келесі стандарттар, түсіндірмелер мен өзгертулерді қолданған жоқ:

- ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал»
- ХҚЕС (IFRS) 9 «Теріс өтемақымен алдын ала төлемдердің шарттары» өзгертулер
- ХҚЕС (IAS) 28 «Қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға ұзақ мерзімді салымдар» өзгертулер
- ХҚЕС-тің жыл сайынғы жаңартулары, 2015-2017 жж. кезең: «ХҚЕС (IFRS) 3 «Бизнесті біріктіру» өзгертулер, ХҚЕС (IFRS) 11 «Бірлескен кәсіпкерлік», ХҚЕС (IAS) 12 «Пайдаға салынған салық» и ХҚЕС (IAS) 23 «Қарызға алу бойынша шығындар»
- ХҚЕС (IAS) 19 «Қызметкерлерге сыйақылар: өзгерту, қысқарту немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді толық қанды өтеу» өзгертулер
- ХҚЕС (IFRS) 10 «Шоғырландырылған қаржылық есептілік» и ХҚЕС (IAS) 28 (өзгертулер) «Инвестор мен оның қауымдасқан немесе бірлескен ұйымы арасында активтерді сату немесе беру»
- ХҚЕТК (IFRIC) 23 «Табысқа салынатын салықты есептеуге қатысты белгісіздік»

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал»

ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал» жалгерлік бойынша шарттарға, жалға беруші және жалға алушының есебіне қатысты біріккен моделді енгізеді. Жаңа стандарт күшіне енгеннен кейін ХҚЕС (IAS) 17 және барлық онымен байланысты түсініктемелерді алмастырады.

ХҚЕС (IFRS) 16 жалға беру шарттары және қызмет көрсету шарттарын сатып алушының анықталған активті бақылай алу қабілеті бар болуы негізінде ажыратады. Жалға алушы үшін операциялық жал (баланстан тыс есеп) мен қаржылық жалдың (баланстағы есеп) арасында айырмашылық енді жоқ, оның орнына жалға алушының есебінде пайдалану құқығы формасында актив және оған тиісті міндеттеме барлық жал шарттарына қатысты танылуы тиіс. Бұл талап қысқа мерзімді жал мен төмен құнды активтерге таратылмайды.

Пайдалану құқығы формасында актив басында бастапқы құны бойынша танылады, бастапқы құны бойынша танылғаннан кейін жинақталған амортизация мен құнсызданудан жинақталған залалды шегергеннен кейінгі бастапқы құнымен (бірнеше жағдайларды ескермегенде) жалдау бойынша міндеттемелерге қайта бағалау түзетулерін енгізгеннен кейін танылады. Жалдау бойынша міндеттеме бастапқыда қалған жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланады. Бастапқы танудан кейін жалдау бойынша міндеттеме бойынша пайыздарға және жал төлемдеріне, сондай-ақ, жалға алу шартының модификацияларының әсеріне түзетіледі. Сонымен қатар, ақша ағындарының сыныпталуы да өзгереді, себебі операциялық жал шарттары бойынша жал төлемдері ХҚЕС (IAS) 17 сәйкес операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы ретінде көрсетіледі, ал ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес жал төлемдері міндеттеменің негізгі сомасын өтеу мен проценттерге бөлінеді де, сәйкесінше, қаржылық қызметтен және операциялық қызметтен ақша ағындары ретінде көрсетіледі.

Жалға алушының есебіне қарағанда, жалға берушінің ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес есебі ХҚЕС (IAS) 17 сәйкес есепке қарағанда айтарлықтай өзгерген жоқ, және де жал келісім-шарттарын операциялық немесе қаржылық жал ретінде бөлуді талап етеді.

Бұлардан басқа, ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес ақпаратты ашуға қатысты талаптар айтарлықтай кеңейді.

Топ басшылығы ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал» болашақта қолданылуы активтер мен міндеттемелердің сомаларына елеулі ықпал ете алады деп күтеді, сондықтан да Топ жалға алушы болып табылатын барлық жал келісімшарттары бойынша активтерін, қысқа мерзімді жал мен төмен құнды активтерден басқа, пайдалану құқығы формасындағы актив ретінде есептілікте көрсететін болады.

Модификацияланған ретроспективті тәсілді қолдану арқылы 2019 ж. 1 қаңтарына ХҚЕС (IFRS) 16-ды қолданудың алдын ала бағаланған әсері активтер үшін 14,758 млн. теңгені, міндеттемелер үшін 14,758 млн. теңгені құрады.

Топ басшылығы 2019 ж. 1 қаңтарынан күшіне енетін басқа да шығарылған стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелердің қолданылуы шоғырландырылған қаржылық есептілікке елеулі ықпал етпейді деп санайды.

Есеп саясатының негізгі қағидалары

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар кез келген жинақталған тозуды және құнсызданудан болған залалдарды шегергеннен кейінгі нақты шығындар моделі бойынша көрсетіледі. Актив қолдануға қол жетімді болған жағдайдан бастап оның тозылуы есептеліне бастайды.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Кейінгі шығындар

Активтің пайдалы қызмет көрсету мерзімі кезінде шығындалатын техникалық ұстау бойынша шығындар (активті жақсы қалпында ұстау үшін жүргізілетін техникалық ұстау бойынша тұрақты жұмыстар), және де жөндеу бойынша шығындар (техникалық тексеру, техникалық ұстау бойынша келісім-шарттар және т.б.) пайда мен залалда пайда болуына байланысты танылады.

Активті ХҚЕС (IAS) 16 «Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар» сәйкес тану үшін қажетті сипаттамаларды қанағаттандыратын шығындар ғана капиталданады.

Аяқталмаған құрылыс

Аяқталмаған құрылыс құрамына құрылыс кезінде шығындалған тікелей жатқызылатын жанама шығындардың сәйкес бөлулерін қосақанда жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу және салу бойынша шығындар жатады. Аяқталмаған құрылыстың ағымдағы құнын дұрыс есепке алу мақсатымен және құнсызданудан залалдарды тану мақсатымен әрдайым қайта қаралады.

Несиелер бойынша шығындар

Топ сыныпталатын активтерді сатып алумен, салумен және өндірумен тікелей байланысты несиелер бойынша шығындарды, сондай-ақ осы активтің құнының бір бөлігін капиталдандырады.

Топ ортақ мақсатқа жұмылдырылған несиелерді олардың сыныпталатын активті алу үшін тікелей жұмсалған шығындарының көлемінде ғана капиталдандырады. Капиталдандыру мөлшерлемесі ретінде Топтың сыныпталатын активтерінің салынуы мен өндіруіне жұмсалған несие шығындары бойынша орташа безбенделген өлшемі алынады. Алайда, активті тікелей сатып алу бойынша шығындар орташа безбенделген өлшемді анықтағанда есепке алынбайды.

Оларды сыныпталатын активтерге пайдалану күтілетін жекелеген несиелердің уақытша инвестицияларынан алынған инвестициялық табыс капитализацияға жарамды несиелер бойынша шығындардан шегеріледі.

Несиелер бойынша шығындар сондай-ақ шетелдік валютамен қарыз алу нәтижесінде туындайтын бағамдық айырмашылықтарды қамтиды, пайыздарды төлеу бойынша залалдарды түзету болып саналады. Пайыздарды төлеу залалдарын түзету түрінде капиталдандырылған бағамдық айырмашылық сомасы егер де қарыз жергілікті валютада алынған болатын жағдайда, Топ капиталдандырған пайыздарды төлеу сомасынан аспайды. Бағамдық айырмашылықтың кез-келген асуы пайда мен залалда көрсетіледі.

Несиелер бойынша өзге шығындар олар туындайтын кезеңдегі пайда мен залалда танылады.

Тауарлық материалдық қорлар

Тауарлық материалдық қорлар өзіндік құн мәндерінің немесе өткізудің таза құнының ең кіші мәні бойынша бағаланады. Өзіндік құнға қорларды жеткізуге және ағымдағы күйге келтіруге байланысты келтірілген шығындар кіреді. Өткізудің таза құны аяқтауға жұмсалған шығындарды және өткізуге жұмсалатын бағалау шығындарын шегергенде кәдімгі қызмет барысында қорларды өткізу құнының бағасын білдіреді. Босалқылар өндіріске жіберу, сату және де басқа босату түрлері барысында орташа өлшенген құн әдісі бойынша есепке алынады.

Сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер

Сату үшін арналған деп сыныпталған ұзақ мерзімді активтер (және шығарылатын активтер тобы) екі шаманың арасындағы ең кішісін қолдану арқылы бағаланады: бұған дейінгі баланстық құн және сату шығындарын шегергеннен кейінгі әділ құны. Егер де ұзақ мерзімді активтер және шығарылатын активтер тобының баланстық құны олардың өндірістік қолданысы емес, сатылуы нәтижесінде өтелетін болса, онда сондай активтер сату үшін арналған деп сыныпталады. Егер де ұзақ мерзімді активтер (немесе шығарылатын активтер тобы) өзінің қазіргі қалпында сатылса және де сатылуының ықтималдылығы жоғары болса, онда жоғарыда аталған шарт орындалды деп саналады.

Айналымнан тыс активтің сату үшін арналған деп сыныпталуы тоқталуы тиіс болған жағдайда, Топ айналымнан тыс активтердің баланстық құнына жасалынатын қажетті түзетулерді жалғасатын қызметтен пайда мен залал құрамында сыныпталу критерилерінің қанағаттандырылуы тоқтатылған кезеңде таниды. Егер де сату үшін арналған деп сыныпталуы тоқтатылған шығарылатын топ немесе айналымнан тыс активтер еншілес ұйым, бірлескен операция, бірлескен ұйым, қауымдасқын ұйым немесе қауымдасқан немесе бірлескен ұйымның иелену үлесі болып табылатын болса, онда активтердің сату үшін арналған деп сыныпталуы басталған кезеңнен бастап барлық кезеңдер үшін қаржылық есептілік түзетіледі.

Капитал

Жарғылық капитал

Жай акциялар капитал ретінде жіктеледі. Жаңа акцияларды шығаруға тікелей қатысты шығындар ұйымдарды біріктіру жағдайларынан басқа капитал түсімінің сомасынан алынған ретінде көрсетіледі. Жарғылық капиталға барлық ақшалай емес салымдарды тәуелсіз бағалаушы беру күніндегі жағдай бойынша әділ құны бойынша бағалайды.

Орналастырудың заңи тіркелуі жүзеге асырылмаған орналастырылатын жай акциялар үшін алынған қаражат қосымша төленген жарғылық капитал ретінде тіркеу сәтіне дейін танылады. Тіркелуден кейін түсімдер жарғылық капиталға ауыстырылады.

Басқа салымдар

Топ Акционермен активтерді алу, нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған несиелер бойынша әділ құнға дейін түзету сияқты операцияларды және Топтың жарғылық капиталында қосымша үлес алуға әкелмейтін Акционермен өзге де операциялар жасайды. Топ мұндай операцияларды бөлінбеген пайда арқылы көрсетеді.

Басқа да бөлулер

Бөлу Топ ақшалай қаражатты немесе ақшалай емес активтерді Акционерге/соңғы Акционерге өтеусіз негізде беруді міндеттенгенде капиталдың құрамында танылады және мұндай міндеттеменің сомасы сенімді бағалануы мүмкін. Бөлу капиталдың құрамында қолдану мүмкін болатын кейінге қалдырылған салықтың кез келген әсері алынған құн бойынша танылады.

Хеджирлеу есебі

Топ әділ құнды хеджирлеудің құралы, ақша ағындарын хеджирлеу құралы немесе шетел құрылымға таза инвестицияларды хеджирлеу құралы ретінде туынды қаржылық құралдарды, орнатылған туынды қаржылық құралдарды және орнатылмаған туынды қаржылық құралдарды (валюталық тәуекел бойынша) қосқанда хеджирлеудің жеке құралдарын белгілейді. Болашақ мәмілелердің міндеттемелері бойынша валюталық тәуекелді хеджирлеу ақша ағындарын хеджирлеу құралы ретінде есепке алынады.

Топ хеджирлеу құралдары мен хеджерленетін тармақ арасындағы қатынасты олар тәуекелдерді басқару мен хеджирлеу стратегиясына байланысты танылған мезеттен бастап құжаттайды. Сонымен қоса, хеджирлеу қатынасын белгілеу барысында Топ хеджирлеу құралының тиімділігін әрдайым құжаттайды. Тиімділік хеджирлеу тәуекеліне жатқызылатын хеджирлеу тармағымен байланысты әділ құнның немесе ақша ағымының өзгеруін өтеу негізінде қарастырылады.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Ақша ағындарын хеджирлеу

Ақша ағындарын хеджирлеудің құралы ретінде белгіленген және тану шарттарын қанағаттандырған қаржылық құралдардың әділ құнының өзгеруінің тиімді үлесі басқа да жалпы табыста көрсетіледі және ақша ағындарын хеджирлеу резервінде жинақталады. Ақша ағындарын хеджирлеудің әділ құнының өзгеруінің тиімді емес бөлігі есепті кезеңнің пайда мен залалына қосылады да қаржылық шығын жолында көрсетіледі.

Басқа да жалпы табыста танылған сома пайда мен залалға әсер еткен кезеңдерде хеджерленетін тармақ хеджерленетін тармақ шығысқа шығарылатын жол бойынша пайда мен залалға сыныпталады.

Хеджирлеу есебі тоқталатын күн:

- а) Топ хеджирлеу қатынасын тоқтатқан кезде;
- ә) хеджирлеу құралының мерзімі аяқталған кезде, хеджирлеу құралы сатылған, орындалған немесе келісімшарт бұзылған кезде;
- б) қаржылық құрал ретінде танылу үшін қажетті шарттардың орындалуы тоқтатылған кезде.

Басқа да жалпы табыста жинақталған өзгерістер ықтималдылығы жоғары деп саналған мәміле нәтижелерімен бір уақытта пайда немесе залалға есептен шығарылады. Егер ықтималдылығы жоғары деп саналған мәмілені жүзеге асыру күтілмесе, басқа да жалпы табыста жинақталған сәйкес өзгертулер бірден пайда мен залалға жатқызылады.

Мемлекеттік субсидиялар

Қазақстан Республикасында мемлекеттік грант түріндегі әлеуметтік мәні бар бағыттарға жолаушыларды тасымалдауға жұмсалған шығындарды ішінара өтеу үшін Топ субсидия алуға құқығы бар деп Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етті. Мемлекеттік гранттар пайда мен залалда, Топ қолданылатын шарттарды орындай алады және гранттар беріледі деген жеткілікті сенімділік болғанда Мемлекет белгілеген төмендетілген тарифпен тасымалдау бойынша қызмет көрсетілген кезеңде танылады. Топ қолданылатын мемлекеттік гранттар бойынша шарттарды орындай алуы және гранттар алынуына негізделген сенімділік шыққан кезге дейін танылмайды.

4. ЕЛЕУЛІ ПАЙЫМДАУЛАР МЕН БАҒАЛАУДАҒЫ БЕЛГІСІЗДІК КӨЗДЕРІ

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті ХҚЕС-ке сәйкес дайындау шоғырландырылған қаржылық есептілігінде есептік күндегі активтер мен міндеттемелердің алынған сомаларына, әлеуетті активтер мен міндеттемелер туралы ақпараттың ашылуына, есептік кезең бойындағы табыс пен шығынның есептілікке алынған сомаларына әсерін тигізетін пайымдауларды және субъективті бағалаулар мен жорамалдарды Топ Басшылығымен қолдануын көздейді. Осы бағалар тарихи білімге немесе маңызды факторларға негізделгеніне қарамастан, нақты нәтижелер осы субъективті бағалаулардан ерекшеленуі мүмкін.

Есеп саясатын қолданған кезде пайдаланылған елеулі пайымдаулар

Топ Топтың есеп саясатын қолданған кездегі және шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға елеулі әсер еткен елеулі пайымдаулардан басқа, бағалауда белгісіздік орын алған елеулі пайымдаулар төменде көрсетілген.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Бақылауды анықтау

Топ бақылайтын ұйымдар еншілес ұйымдар болып табылады. Топ еншілес ұйымды инвестиция нысанына қатысуынан кіріс өзгеруімен байланысты шығынға ұшырағанда немесе ондай кірісті алуға құқығы болса, сондай-ақ инвестициялар нысанына қатынасты ықпал өзінің билігін жүзеге асырумен кіріске иелік ету мүмкіндігі болса ғана бақылайды. Еншілес ұйымдардың қаржылық көрсеткіштері шоғырландырылған қаржылық есептіліктің құрамына Топ еншілес ұйымға бақылау алған күннен бастап, бақылау тоқтаған күнге дейін енгізіледі. Еншілес ұйымдардың Есеп саясаты олардың есеп саясатын Топтың есеп саясатына сәйкестендіру керек болған жағдайда өзгертілетін. Еншілес ұйымдардағы бақыланбайтын үлеске тиесілі залалдар толық көлемде бақыланбайтын үлестер шотына дебеттік сальдоның («дефицит») пайда болуына әкеліп соқтырса да жатқызылады (32 Ескерту).

Топ және Қазақстан Республикасының Қаржы министірлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті «Қорғас» шекара маңы ынтымақтастығы халықаралық орталығы» АҚ-ны және де кейбір қазақстандық әуежайларды сенімгерлік басқару туралы өзара келісімшарт жасасты. Топ агент болғандықтан, осы ұйымдарға қатысты шешімдерді Комитет мүддесіне негізделіп қабылдайтындықтан, және де ұйымдардан дивидендтерді алмайтындықтан, Топ осы ұйымдарды басқармайды. Сондықтан да Топ осы ұйымдарды еншілес ұйым ретінде таныған жоқ. Топ Акционермен жасасқан сенімгерлікпен басқару келісімшартының негізінде «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ еншілес ұйым ретінде таныды. Себебі, сенімгерлік келісім-шарты арқылы Акционермен Топқа берілген кең құзірет негізінде Топ осы ұйымның қызметін жеке дара басқара алады және дивидендтерге ие бола алады.

Сонымен қатар, Топ «Қазақстан вагон жасау компаниясы» ЖШС еншілес ұйымын «ЗИКСТО» ЖШС-ға сенімгерлік басқаруға бергенімен, осы еншілес ұйымды бақылау құқығын сақтап қалды.

Нарықтық пайыздық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемен алынған несиелер

Топ ұқсас несиелер үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемен Акционерден/Соңғы акционерден несиелерді алады. Бұл несиелер бастапқыда қарыз қаражатын тартумен байланысты шығындар қоса есептелген ақша қаражатының әділ құнын (амортизацияланатын құнын) көрсететін құнмен есепке алынады. Топ капитал құрамында осы несиелердің әділ құнын ұқсас мерзімдік ұзақ мерзімді мемлекеттік қазынашылық міндеттемелердің мөлшерлемелерін қолданып есептейді және несиені әділ құнына дейін түзетуді таниды (кейінге қалдырылған сәйкес салықты шегергенде). Ұқсас мерзімдер болмаған жағдайда, Топ көбірек сәйкес келетін нарықтық мөлшерлемені Топ алған несие мерзіміне экстраполяциялайды. Бастапқы танудан кейін несиелер амортизациялық құнмен тиімді пайыз мөлшерлемесі әдісі қолданылып есепке алынады.

Активтер, сатуға арналған деп сыныпталған активтер

2015 ж. желтоқсанда Қазақстан Республикасының Үкіметі «2016-2020 жж. арналған Жекешелендірудің кешенді жоспарын» (бұдан әрі - «Жоспар») бекітті және бұл жоспарды орындау мақсатында 2016 ж. ақпан айында Компания Басшылығы сатылатын еншілес ұйымдар, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындар тізімін бекітті. ХҚЕС 5 «Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және тоқтатылған қызмет» активті сату бойынша басшылықтың жоғары ықтималдылықпен шешімді қабылдауды талап етеді. Есепті күнгі жағдай бойынша, Компания басшылығы жоспардың іске асыру мәртебесін қарады және ХҚЕС 5 өлшемдерге сай белгілі бір инвестицияларды сатуға арналған ретінде жіктеді (15 Ескерту).

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Ақша қаражатын өндіретін бірлікті анықтау

Топ құнсыздануды тестілеу үшін барлық сегменттерді ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін бір бірлік ретінде қарастырды. Себебі ағымдағы операциялық моделінде ақша қаражатының әрбір сегменті жеткілікті дәрежеде тәуелсіз болып табылмайды. Теміржол инфрақұрылымы біртұтас болып табылады және жүк және жолаушылар көлігі қызметіне бөлінбейді, сондықтан да жүк және жолаушылар бағыты бойынша алынған ақша ағындарының инфрақұрылымын жүк және жолаушылар бағытына объективті түрде бөлуге болмайды. Жүктерді тасымалдау, сондай-ақ кросс-субсидиялауға жолаушылар тасымалының қажеттілігі тарифтерінің реттеу ерекшеліктерін ескере отырып, темір жол инфрақұрылымы тиісінше, тәуелсіз ақша ағындарын қозғалысқа келтірмейді, сол себепті құнсыздануға өткізілген тестте Топ ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін, бір бірлік ретінде қарастырылады.

Қазақстан Республикасы Үкіметі Компанияның түпкілікті Акционері бола тұрып, Топтың жекешелендіру процессіне қатысатын компаниялардың тізімін бекітті, жекешелендірудің нәтижесінде топтың бизнес өкілдерімен өзара әрекет етудің жаңа жүйесін құрады. Топтың қайта құрылу үдерісінің аяқталмағанынан, бұл ықтимал оқиғаларды осы жылдың құнсыздануын тестілеу барысында есепке алмаған. Келесі өзгерістер тудырушы бірліктер ретінде танылып Топ активтерінің баланстық құнына ықпал етуі мүмкін.

Бағалаулардағы белгісіздіктің негізгі көздері

Төменде есептің кезеңнің соңына болашаққа қатысты негізгі пайымдалау және бағалаудағы белгісіздіктің басқа негізгі көздері көрсетілген. Бұлардың келесі есепті жылы актив мен міндеттемелердің баланстық құнына елеулі әсер етуінің ықтималдылығы жоғары.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздануы

Топ әрбір есептік күніне активтердің баланстық құнының құнсыздану индикаторларының бар болуына тексеру жүргізеді.

Активтің құнсыздануының индикаторларының болуын анықтау қайта құрылымдау процессіндегі өзгерістер, теміржол индустриясының өсуі, болжамдық ақша ағындары, болашақта қаржыландырудың қолжетімділігінің өзгеруі; технологиялық жағынан ескіруі, қызмет көрсетудің тоқтатылуы, орын ауыстыруға жұмсалатын ағымдағы шығындар мен құнсызданудың бар екендігін көрсететін жағдайлардың басқа да өзгерістері сияқты көптеген факторларға негізделеді.

Егер мұндай индикаторлар бар болса, активтің өтелетін құны бағаланады және активтің баланстық құнымен салыстырылады. Құнсыздану баланстық құны активтің өтелетін құнынан артық болған жағдайда танылады. Өтелетін құн екі мәннің: өткізу шығынын шегергендегі активтің әділ құны мен пайдалану құнының ең үлкені ретінде белгіленеді. Пайдалану құнын бағалау кезінде есептік келешектегі ақша ағындары, басшылықтың пікірінше, ақшаның уақытша құнының ағымдық нарықтық бағасын және активтерге тән тәуекелдерді көрсететін олардың ағымдық құнына дейін дисконтталады, құн капиталдың безбелденген орташа құны негізінде (түзетілген WACC мөлшерлемесі) Өтелетін бағалау құнындағы өзгеріс құнсыздануға немесе оның болашақ кезеңдерде қалпына келуіне әкелуі мүмкін.

Құнсыздану индикаторлары бар болғандықтан Компания жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануына тестті 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жүргізді.

Бұдан басқа, қолдағы ең жақсы қол жетімді дәлелдерді қолдана отырып ақша ағымын бағалауда операциялық және қаржылық факторларды, сонымен бірге көптеген субъективті факторлар есепке алынған.

Тарихи қалыптасқан ақпарат және жоспарланған сұраныс көлемдері негізінде тестілеуде қолданылған операциялық жорамалдар тасымалдаудың ең ықтимал көлемін, сонымен бірге транзит көлемін көрсетеді.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Қаржылық пайымдаулар тарифтің болжамды деңгейімен, өсуімен, берілетін жеңілдіктер және де теңгенің Швейцар франкіне шаққандағы болжамды бағам өзгеруімен байланысты елеулі бағалаулардан тұрады. Есептеуде қолданылған негізгі ұзақ мерзімді жорамалдарға жүк және жолаушылар тасымалы бойынша тарифтердің жыл сайынғы 4%-ға өсуі және дисконттаудың салыққа дейінгі мөлшерлемесі 11.8% екендігі жатады. Осы жорамалдар шынайы жағдайларда көрсетілген.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолдану бағалығын есептеу нәтижесінде жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануы анықталған жоқ. Сонымен қатар, қолдану бағалығы келесі жорамалдарға сезімтал:

- транзиттік қатынастағы жүк тасымалы көлемі;
- транзиттік қатынастағы жүк тасымалы бойынша табыстылық мөлшерлемесі;
- активтерді қалпында ұстап тұру мен алмастырудың капиталдық шығындарының көлемі;
- дисконттау мөлшерлемесі (WACC);

Мемлекеттегі экономиканың жалпы тенденциясымен, инфляция деңгейіне қатысты тарифтің жеткіліксіз индексациялануымен, теңгенің басқа шетел валюталарына қатысты құбылмалылығымен байланысты жүк тасымалындағы жоспарлы өсу темпінің жағымсыз өзгеруі, және де факторлардағы болашақтағы басқа да жағымсыз өзгерістер осы жағдайлар орын алған кезеңде құнсызданудан елеулі залалдарға алып келуі мүмкін.

ҚҚС-ты өтеу

Әрбір есептік күндегі жағдай бойынша Компания халықаралық қызметтер көрсетуден туындаған ҚҚС-тың өтелмеген сомасына қатысты резервті бағалауды жүргізеді. Компания ҚҚС-ты сатып алушылардан ала алмайды, тиісінше осы сомаларды салық органдарынан алып қана өткізе алады. Компания өзінің салық басқармасынан алған ҚҚС бойынша күтіліп отырған қайтарулар туралы ақпаратты, мемлекеттік салық органдарымен хат алмасуды, сондай-ақ оны өтеуге қатысты тарихи деректерді қарайды. ҚҚС-ты өтеудің нақты сомасы Компанияның бағалау сомасынан өзгеше болуы мүмкін, ол операциялық нәтижелерге елеулі әсер етуі мүмкін.

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың және материалдық емес активтердің тозуы

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың және материалдық емес активтердің тозуы активтердің пайдалы қызмет етуі мерзімі ішінде төте сызықты әдісі негізінде есептеледі. Компания өзінің активтерінің, соның ішінде жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың ірі объектілерінің пайдалы қызмет мерзімдерін белгілейді. Пайдалы қызмет етудің болжамды мерзімдерімен, тарату құнымен байланысты бағалаулар, сондай-ақ тозуды есептеу әдістері әрбір есептік күнге қайта қаралады және қажет болған жағдайда түзетіледі. Кез келген түзетулер есептік бағалаулардағы өзгеріс ретінде перспективті ескеріледі. Активтердің пайдалы қызмет етуі мерзімі мен тарату құнын бағалау күтіліп отырған пайдалануға, жөндеу және қолдау жөніндегі бағдарламаларға, қызмет көлеміне, технологияларды жетілдіруге және қызметтің өзге де шарттарына тәуелді болады. Осы өзгерістердің нәтижесінде тозу құны өткен жылдары көрсетілген сомалардан елеулі өзгеше болуы мүмкін.

Топ пайдаланатын бағаланған пайдалы қызмет көрсету мерзімі төменде көрсетілген (жылдарда):

Ғимараттар мен құрылыстар	10-140
Теміржол жолдарының инфрақұрылымы	5-100
Машиналар мен жабдықтар	3-35
Көлік	4-40
Басқасы	2-50
Материалды емес активтер	1-10

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Салық салу

Қазақстандық түрлі заңнамалық актілер мен нормалар әр уақытта түсінікті жазылмайды. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасындағы пікірлердің алшақтауы мүмкін. Бұл ретте салық органдары қосымша салықтарды жеке есептеген жағдайда, айыппұлдар мен өсімақылардың қолданыстағы мөлшерлері елеулі мөлшерде белгіленген: айыппұлдың мөлшері жете есептелген салықтың сомасының 50%-ын және өсімақының мөлшері уақытылы төленбеген салықтың 11.25%-12.81% -ын құрайды. Нәтижесінде айыппұлдар мен өсімақылар жете есептелген салықтардың сомасынан асып кетуі мүмкін.

Жоғарыда көрсетілген белгісіздікке байланысты салықтардың, айыппұл санкциялары мен өсімақылардың әлеуетті сомасы бүгінгі уақыт бойынша шығындарға жатқызылған және 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелген сомадан асып кетуі мүмкін. Бағалау мен нақты төленген сомалар арасындағы айырмашылықтар, егер мұндайлар туындайтын болса, келешектегі кезеңдерде Компанияның пайдасына елеулі әсер етуі мүмкін.

Бизнес-модельді бағалау

Қаржылық активтердің сыныпталуы мен бағалануы келісім-шартпен қарастырылған ақша ағындарының тек қана қарыздың негізгі сомасын өтеуіне және өтелмеген бөлігіне қатысты пайыздарды өтеуіне арналған төлемдерге жатуына байланысты және де бизнес-модельдің мақсатына байланысты.

Несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуі

Жоғарыда көрсетілгендей, Топ қаржылық құралдар бойынша залалдарға бағалық резервті 1-ші кезеңдегі активтер үшін 12-айлық күтілетін несиелік залал көлемінде, 2 және 3 кезеңдер үшін активтердің бүкіл мерзімі үшін күтілетін несиелік залал көлемінде құрады. Актив 2-ші кезеңге оның несиелік тәуекелі бастапқы танылған кезге қарағанда айтарлықтай деңгейде өскен кезде ауысады. ХҚЕС (IFRS) 9-да несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуі бойынша анықтама берілмеген. Активтің несиелік тәуекелі айтарлықтай өскендігін бағалау кезінде Топ сапалық және сандық негізделген және дәлелденген ақпаратты ескереді.

5. САЛЫСТЫРМАЛЫ АҚПАРАТҚА ӘСЕР ЕТЕТІН СЫНЫПТАЛУЛАРДЫҢ ӨЗГЕРУІ

2018 ж. сәуір-мамыр аралығында Топ пен «Patentes Talgo S.L.U.» арасында жүзгізілген келіссөздер нәтижесінде сату-сатып алу мәмілесіне қатысты «Patentes Talgo S.L.U.» -мен қойылған қосымша шарттар бойынша екі жақ келісімге келе алмағандықтан, «Patentes Talgo S.L.U.» үлесті сатып алудан бас тартты. 2018 ж. 14 мамырда Топ Talgo Kazajstan S.L.U.-дан жорамалданған мәміле шегінде 2015 ж. алынған алдын ала төлемді 8,958 млн. теңге (23,000,000 еуро) көлемінде қайтарды. «Тұлпар-Тальго» ЖШС-ның үлесін сату-сатып алу бойынша келісім-шарт 2018 ж. 13 шілдеде бұзылды.

2018 ж. қыркүйекте еншілес ұйым «Ремлокомотив» және «Трансмашхолдинг» АҚ арасында «Тұлпар-Тальго» ЖШС-ны сату бойынша келісім-шарт жасасты. Алайда, 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Тұлпар-Тальго» ЖШС ХҚЕС (IFRS) 5-тің талаптарына сай келген жоқ, себебі жақтар «Тұлпар-Тальго» ЖШС-ның 99.99926% үлесін сату бойынша келісім-шарттардың кейбір талаптары бойынша келісімге келе алған жоқ. Нәтижесінде, Топ «Тұлпар-Тальго» ЖШС-ны сату үшін арналған ретінде тануды тоқтатып, оның қызметінің нәтижелерін тоқтатылған қызметтен жалғасатын қызметке аударды.

Сондықтан да, 2017 ж. үшін және 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша салыстырмалы ақпарат қайта есептелді.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Сонымен қоса, Топ өткен жыл үшін Акционердің пайдасына тағайындалған ағымдағы активтердің сыныпталуын қайта қарастырды. Олар *Акционердің пайдасына тағайындалған Активтер* құрамынан *Сату үшін арналған активтер* құрамына қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есептілікте аударылды, себебі түбінде Акционердің пайдасына салынған және бөлу үшін арналған активтер бірдей сипаттамаларға ие, сондықтан да баланстың осы жолына қосылды. Сонымен қоса, вагондарды жалға беруден табыс, магистральдық теміржол желісі қызметтерін және транспорттық-экспедиторлық қызметтерін көрсету *Жүк тасымалы* жолынан *Басқа да табыстар* жолына шоғырландырылған пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс туралы есептілікте ауыстырылды. Себебі осындай табыс түрі тасымалдаумен байланысты, алайда тасымалдың өзі болып табылмайды. Сондықтан да *Жолаушылар тасымалы* жолынан алынып тасталды. Нәтижесінде, 2017 ж. үшін және 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша салыстарымалы ақпарат ағымдағы жылғы ашып көрсетуге сай келу үшін қайта қаралды.

Қайта қарастыру шоғырландырылған ақша қаражаты жөніндегі есептілікке әсер еткен жоқ. Алайда, «Жыл іші пайда» жолы және «Тозу мен амортизацияға» Түзету 45 млн. теңге сомасына түзетілді. Бұл түзетулер 2017 ж. ХҚЕС 5-ке сәйкес сату үшін арналған деп сыныпталған активтер ретінде танылуы тоқтатылуымен байланысты тозуды түзетуге жатады.

Қаржылық жағдай жөніндегі есептіліктің пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс туралы есептіліктің өзгертілмеген жолдары кестеге қосылған жоқ. Нәтижесінде, аралық жиынтықтар мен жалпы жиынтық төменде көрсетілген сомалар негізінде есептеліне алмайды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есептілікке әсері

	Түзетулерге дейін	«Тұлпар- Тальго» ЖШС қайта сыныптау	Акционердің пайдасына басқа да активтерді қайта сыныптау	Қайта есептелген
2017 ж. 31 желтоқсанға				
Активтер				
Ұзақ мерзімді активтер				
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар	2,654,457	9,949	-	2,664,406
Материалдық емес активтер	14,177	78	-	14,255
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	89,137	289	-	89,426
Ұзақ мерзімді активтер жиынтығы	2,793,454	10,316	-	2,803,770
Ағымдағы активтер				
Ақша қаражаты мен оның баламалары	63,489	17,680	-	81,169
Сауда дебиторлық берешек	22,096	244	-	22,340
Акционердің пайдасына тағайындалған актив	290	-	(290)	-
Басқа да ағымдағы активтер	51,088	127	-	51,215
	236,611	18,051	(290)	254,372
Сату үшін деп сыныпталған активтер мен Акционердің пайдасына бөлулер	120,866	(28,514)	290	92,642
Ағымдағы активтер жиынтығы	357,477	(10,463)	-	347,014
Активтер жиынтығы	3,150,931	(147)	-	3,150,784
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Капитал				
Бөлінбеген пайда	206,749	(147)	-	206,602
Акционер капиталы	1,231,674	(147)	-	1,231,527
Капитал жиынтығы	1,258,629	(147)	-	1,258,482
Ұзақ мерзімді міндеттемелер				
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттемелер	226,975	623	-	227,598
Қызметкерлерге сыйақы бойынша міндеттемелер	28,380	3	-	28,383
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	4,194	253	-	4,447
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиынтығы	1,444,268	879	-	1,445,147
Ағымдағы міндеттемелер				
Сауда кредиторлық берешек	113,564	4,060	-	117,624
Төленетін басқа да салықтар	10,411	485	-	10,896
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	139,518	18,645	-	158,163
	361,527	23,190	-	384,717
Сату үшін арналған деп сыныпталған активтермен байланысты міндеттемелер	86,507	(24,069)	-	62,438
Ағымдағы міндеттемелер жиынтығы	448,034	(879)	-	447,155
Міндеттемелер жиынтығы	1,892,302	-	-	1,892,302
Капитал мен міндеттемелер жиынтығы	3,150,931	(147)	-	3,150,784

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

	Түзетулерге дейін	«Тұлпар- Тальго» ЖШС қайта сыныптау	Акционердің пайдасына басқа да активтерді қайта сыныптау	Қайта есептелген
2017 ж. 1 қаңтарға				
АКТИВЫ				
Ұзақ мерзімді активтер				
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар	2,521,329	9,927	-	2,531,256
Материалдық емес активтер	11,589	210	-	11,799
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	92,038	521	-	92,559
Ұзақ мерзімді активтер жиынтығы	2,658,999	10,658	-	2,669,657
Ағымдағы активтер				
Ақша қаражаты мен оның баламалары	48,978	4,500	-	53,478
Сауда дебиторлық берешек	15,417	145	-	15,562
Табыс салығы бойынша алдын-ала төлем	1,903	5	-	1,908
Акционердің пайдасына тағайындалған актив	48,068	-	(48,068)	-
Басқа да ағымдағы активтер	39,174	40	-	39,214
	255,827	4,690	(48,068)	212,449
Сату үшін деп сыныпталған активтер мен Акционердің пайдасына бөлулер	120,626	(15,452)	48,068	153,242
Ағымдағы активтер жиынтығы	376,453	(10,762)	-	365,691
Активтер жиынтығы	3,035,452	(104)	-	3,035,348
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Капитал				
Бөлінбеген пайда	198,502	(104)	-	198,398
Акционер капиталы	1,156,998	(104)	-	1,156,894
Капитал жиынтығы	1,168,033	(104)	-	1,167,929
Ұзақ мерзімді міндеттемелер				
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттемелер	224,358	318	-	224,676
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	4,399	999	-	5,398
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиынтығы	1,353,045	1,317	-	1,354,362
Ағымдағы міндеттемелер				
Сауда кредиторлық берешек	124,454	2,782	-	127,236
Төленетін басқа да салықтар	8,246	2,311	-	10,557
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	92,266	12,897	-	105,163
	417,557	17,990	-	435,547
Сату үшін арналған деп сыныпталған активтермен байланысты міндеттемелер	96,817	(19,307)	-	77,510
Ағымдағы міндеттемелер жиынтығы	514,374	(1,317)	-	513,057
Міндеттемелер жиынтығы	1,867,419	-	-	1,867,419
Капитал мен міндеттемелер жиынтығы	3,035,452	(104)	-	3,035,348

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Шоғырландырылған пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс туралы есептілікке әсері

	Түзетулерге дейін	«Тұлпар- Тальго» ЖШС қайта сыныптау	Табыстарды қайта сыныптау	Қайта есептелген
2017 ж.				
Жүк тасымалы	770,075	-	(20,504)	749,571
Басқа да табыстар	40,692	-	20,504	61,196
Табыстар жиынтығы	913,113	-	-	913,113
Жалпы табыс	191,783	-	-	191,783
Жалпы және әкімшілік шығындар	(86,205)	(476)	-	(86,681)
Қаржылық табыс	7,787	99	-	7,886
Қаржылық шығындар	(97,565)	(149)	-	(97,714)
Бағам айырмашылығынан түскен залал	(7,625)	217	-	(7,408)
Активтердің құнсыздануы	(3,745)	(7)	-	(3,752)
Басқа да пайдалар	3,561	70	-	3,631
Салық салуға дейінгі пайда/(залал)	18,525	(246)	-	18,279
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығын	(5,835)	(309)	-	(6,144)
Жалғастырылатын қызметтен түскен жыл іші пайда/(залал)	12,690	(555)	-	12,135
Тоқтатылған қызметтен жыл ішіндегі пайда/(залал)	266	510	-	776
Жыл іші пайда/(залал)	12,956	(45)	-	12,911

6. СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША АҚПАРАТ

Топтың операцияндық сегменттері көрсетілетін қызметтер негізінде анықталады. Топ негізгі екі сегментті ерекшелейді: жүк тасымалы және жолаушылар тасымалы бойынша қызметтер. Қызметтерін қосқанда сандық шектен аспайтын барлық басқа да, негізінен байланыс, коммуналдық қызметтер, жүктерді тиеу мен босату және кемелерге қызмет көрсету қызметтерінен тұратын, сегменттер жеке ашып көрсетуді қажет етпейді.

Топ басшылығы Топтың операцияндық сегменттерінің келесідей көптеген пайда көрсеткіштерін бақылайды: салық салуға дейінгі пайда, жалғастыратын қызметтен жыл іші пайдасы және жалпы пайда. Соған қарамастан, жыл іші пайда көрсеткіші ресурстарды бөлу және сегменттер қызметін бағалау үшін пайдаланылатын негізгі көрсеткіш болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Топта сегмент ішілік сауда жүргізу үшін арналған бекітілген баға қалыптастыру саясаты жоқ.

	2018 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші				
	Жүк тасымалы	Жолаушылар тасымалы	Есептік сегменттердің жиынтығы	Басқасы	Жиынтығы
Негізгі операциялық көрсеткіштер					
Табыстар					
Сыртқы сатып алушылардан тасымалдаудан түскен табыс	849,036	84,219	933,255	-	933,255
Сегменттер арасындағы операциялардан тасымалдаудан түскен табыс	29,171	2,422	31,593	-	31,593
Мемлекеттік субсидиялар	-	20,751	20,751	-	20,751
Сыртқы сатып алушылардан өзге табыстар	70,699	4,341	75,040	15,128	90,168
Сегменттер арасындағы операциялар бойынша өзге табыс	7,918	272	8,190	5,672	13,862
Элиминациялар	(35,936)	(3,848)	(39,784)	(5,671)	(45,455)
Табыстар	920,888	108,157	1,029,045	15,129	1,044,174
Өткізудің өзіндік құны	(696,098)	(110,488)	(806,586)	(11,862)	(818,448)
Жалпы және әкімшілік шығындар	(85,680)	(6,951)	(92,631)	(4,923)	(97,554)
Активтердің құнсыздануы	(850)	(278)	(1,128)	(4,881)	(6,009)
Басқа да пайда мен залал, нетто	1,912	478	2,390	205	2,595
Қаржылық табыс	7,170	421	7,591	624	8,215
Қаржылық шығындар	(99,485)	(453)	(99,938)	(3,596)	(103,534)
Бағам айырмашылығынан түскен залал	(111,178)	(122)	(111,300)	(1,215)	(112,515)
Қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың пайдасындағы/ (залалындағы) үлес	4,466	-	4,466	(985)	3,481
Бірлескен, қауымдасқан ұйымдардағы үлесті сатудан және тоқтатылған қызметтің компоненті болып табылмайтын еншілес ұйымдарды сатудан түскен табыс	32	-	32	8,301	8,333
Салық салуға дейінгі пайда	(58,823)	(9,236)	(68,059)	(3,203)	(71,262)
Корпоративтік табыс салығы бойынша үнемдеу/(шығын)	(2,630)	943	(1,687)	(627)	(2,314)
Жалғастырылатын қызметтен түскен жыл іші залал	(61,453)	(8,293)	(69,746)	(3,830)	(73,576)
Сегменттер туралы басқа да негізгі ақпарат					
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар бойынша күрделі шығындар	195,784	751	196,535	9,846	206,381
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың тозуы	109,708	8,373	118,081	2,312	120,393

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

	2017 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші (қайта есептелген)				
	Жүк тасымалы	Жолаушылар тасымалы	Есептік сегменттердің жиынтығы	Басқасы	Жиынтығы
Негізгі операциялық көрсеткіштер					
Табыстар					
Сыртқы сатып алушылардан тасымалдаудан түскен табыс	749,571	81,886	831,457	-	831,457
Сегменттер арасындағы операциялардан тасымалдаудан түскен табыс	19,998	2,316	22,314	-	22,314
Мемлекеттік субсидиялар	-	20,460	20,460	-	20,460
Сыртқы сатып алушылардан өзге табыстар	45,905	3,750	49,655	11,541	61,196
Сегменттер арасындағы операциялар бойынша өзге табыс	4,354	801	5,155	5,325	10,480
Элиминациялар	(24,352)	(3,117)	(27,469)	(5,325)	(32,794)
Табыстар	795,476	106,096	901,572	11,541	913,113
Өткізудің өзіндік құны	(617,990)	(94,493)	(712,483)	(8,847)	(721,330)
Жалпы және әкімшілік шығындар	(76,811)	(5,618)	(82,429)	(4,252)	(86,681)
Активтердің құнсыздануы	(210)	(2,659)	(2,869)	(883)	(3,752)
Басқа да пайда мен залал, нетто	2,762	750	3,512	119	3,631
Қаржылық табыс	5,758	689	6,447	1,439	7,886
Қаржылық шығындар	(96,266)	(201)	(96,467)	(1,247)	(97,714)
Бағам айырмашылығынан түскен залал	(7,788)	73	(7,715)	307	(7,408)
Қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың пайдасындағы/ (залалындағы) үлес	2,234	-	2,234	(96)	2,138
Бірлескен, қауымдасқан ұйымдардағы үлесті сатудан және тоқтатылған қызметтің компоненті болып табылмайтын еншілес ұйымдарды сатудан түскен табыс	8,396	-	8,396	-	8,396
Салық салуға дейінгі пайда/(залал)	17,850	2,348	20,198	(1,919)	18,279
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығын	(5,459)	(58)	(5,517)	(627)	(6,144)
Жалғастырылатын қызметтен түскен жыл іші пайда/(залал)	12,391	2,290	14,681	(2,546)	12,135
Сегменттер туралы басқа да негізгі ақпарат					
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар бойынша күрделі шығындар	220,908	19,212	240,120	1,884	242,004
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың тозуы	96,423	8,071	104,494	2,431	106,925

Топтың географиялық ақпараты

Топ әр түрлі географиялық өңірлерде сатып алушылардан табыс алады. Төмендегі кестеде 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде мекендеуіне негізделген табыстар туралы ақпарат көрсетілген:

Сатып алушылардың орналасқан жері	2018 ж.	2017 ж.
Қазақстан	1,006,155	893,305
Ресей	28,886	12,442
Басқасы	9,133	7,366
	1,044,174	913,113

Негізінен Топтың барлық ұзақ мерзімді активтері Қазақстан Республикасында орналасқан.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

7. ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІК, ҮЙЛЕР МЕН ЖАБДЫҚТАР

	Теміржолдардың инфрақұрылымы	Ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар мен жабдықтар	Көлік	Жер	Басқалар	Аяқталмаған капиталдық құрылыс	Жиынтығы
2017 ж. 1 қаңтарына баланстық құм (қайта есептелген)	959,909	178,301	252,799	832,023	3,646	13,329	291,249	2,531,256
Сатып алу	2,316	43	634	15,540	91	99	218,112	236,835
Қаржылық жал бойынша келіп түсу	-	-	-	12,953	-	-	-	12,953
Шығу	(103)	(155)	(1,149)	(4,271)	(69)	(352)	-	(6,099)
Тозу бойынша шығын	(26,214)	(7,744)	(25,310)	(45,774)	-	(1,883)	-	(106,925)
Шығу бойынша тозу	91	140	1,106	3,435	-	363	-	5,135
(Құнсыздану)/құнсыздануды қалпына келтіру	(31)	19	14	65	-	(2)	(921)	(856)
Инвестициялық жылжымайтын мүліктен аудару	-	(2,671)	-	-	-	-	-	(2,671)
Сату үшін арналған деп сыныпталған және Акционердің пайдасына бөлу үшін сыныпталған активтерді аудару	-	(974)	(1,814)	(323)	-	(65)	-	(3,176)
Басқа да қозғалыстар мен аударулар	56,478	183,272	45,270	31,514	-	2,188	(320,768)	(2,046)
2017 ж. 31 желтоқсанына баланстық құм (қайта есептелген)	992,446	350,231	271,550	845,162	3,668	13,677	187,672	2,664,406
Бастапқы құны	1,182,494	400,348	418,959	1,221,591	3,668	24,682	197,140	3,448,882
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(190,048)	(50,117)	(147,409)	(376,429)	-	(11,005)	(9,468)	(784,476)
2018 ж. 1 қаңтарына баланстық құм (қайта есептелген)	992,446	350,231	271,550	845,162	3,668	13,677	187,672	2,664,406
Сатып алу	56	341	372	38,811	-	77	163,194	202,851
Қаржылық жал бойынша келіп түсу	-	-	-	8,478	-	-	-	8,478
Шығу	(976)	(653)	(1,711)	(4,498)	(3)	(313)	-	(8,154)
Тозу бойынша шығын	(34,568)	(5,042)	(27,286)	(51,521)	-	(1,976)	-	(120,393)
Шығу бойынша тозу	666	238	1,487	4,478	-	306	-	7,175
(Құнсыздану)/құнсыздануды қалпына келтіру	14	(9)	(21)	(472)	-	(7)	43	(452)
Инвестициялық жылжымайтын мүліктен аудару	-	(250)	(253)	(1,040)	(68)	(6)	-	(1,617)
Сату үшін арналған деп сыныпталған және Акционердің пайдасына бөлу үшін сыныпталған активтерді аудару	-	(8,198)	(401)	(9)	(1,781)	(182)	(10)	(10,581)
Басқа да қозғалыстар мен аударулар	139,724	(15,187)	18,408	42,016	4	753	(186,036)	(318)
2018 ж. 31 желтоқсанына баланстық құм	1,097,362	321,471	262,145	881,405	1,820	12,329	164,863	2,741,395
Бастапқы құны	1,319,489	371,125	434,593	1,302,088	1,820	24,827	174,288	3,628,230
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(222,127)	(49,654)	(172,448)	(420,683)	-	(12,498)	(9,425)	(886,835)

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

2018 ж. Топ Акционерден жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды 290 млн. теңге сомасына алып (2017 ж.: 2,323 млн. теңгеге), оларды капиталдағы өзгерістер жөніндегі шоғырландырылған есепте жарғылық капиталға салған жарна және басқа да жарналар ретінде көрсетті (16 Ескерту).

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аяқталмаған құрылыс, негізінен, 21,082 млн. теңге сомасына (2017 ж.: 70,830 млн. теңге сомасына) «Жезқазған - Бейнеу» және «Арқалық - Шұбаркөл» теміржол желілерін салу жобасы бойынша шығындардан, 43,362 млн. теңге сомасына (2017 ж.: 35,294 млн. теңге сомасына) Құрық портында сал кешенін салу бойынша шығындардан және 43,966 млн. теңге сомасына (2017 ж.: 31,286 млн. теңге) Астана ст. теміржол торабын дамыту бойынша шығындардан, соның ішінде вокзал кешенін салу шығындарынан, тұрады.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың баланстық құны тиісінше 130,129 млн. теңге және 134,091 млн. теңге болатын жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар белгілі несиелер бойынша кепілдікті қамтамасыз етті.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін алынған несиелер бойынша капиталға айналатын шығындар сомасы 2,130 млн. теңге және 2,989 млн. теңгені құрады. Капиталға айналдыру мөлшерлемесі 3.2%-дан 8.55%-ға дейін аралықты құрайды (2016 ж.: 2.59%-дан 10%-ға дейін).

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың толық амортизацияланған жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарының бастапқы құны, тиісінше, 269,280 млн.теңгені және 246,544 млн. теңгені құрады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

8. ҚАУЫМДАСҚАН ЖӘНЕ БІРЛЕСКЕН ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

	Негізгі қызмет жүзеге асырылатын ел/ тіркелген нелі	2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. 31 желтоқсан		
		Негізгі қызметі	Баланстық құны	Иелену үлесі	Баланстық құны	Иелену үлесі
Атауы						
Қауымдасқан ұйымдар						
Халықаралық Қытай-қазақстандық логистикалық компаниясы	Қытай Халық Республикасы	Халықаралық мультимодальды тасымалдаулар	11,558	49%	10,552	49%
Ляньюнган Қ.		Ішкі және халықаралық қатынаста жүктреді тасымалдау бойынша транспорттық-экспедиторлық қызмет көрсетуді ұйымдастыру	5,308	33.33% 30-47%	- 986	- 25-47%
«Еуразиялық темиржол бірлестігі - Бірлескен транспорттық-логистикалық компаниясы» АҚ	Ресей Федерациясы					
Басқасы						
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар жиынтығы			16,866		11,538	
Бірлескен ұйымдар						
Logistic System Management B.V.	Қазақстан Республикасы / Нидерланды	Көлік-экспедициялық қызметтер, жылжымалы құрамды оперирлеу терминалдық қызмет көрсету	15,493	50%	15,866	50%
Бірлескен ұйымдарға инвестициялар жиынтығы			15,493		15,866	

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Барлық жоғарыда көрсетілген қауымдасқан және бірлескен ұйымдар Топ бизнесі үшін стратегиялық маңызды болып табылады.

31 желтоқсандағы жағдай бойынша қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға инвестициялардағы қозғалыс келесі түрде көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж.
Қауымдасқан ұйымдар		
1 қаңтарға	11,538	11,358
Шетел валютасын қайта есептеу	1,097	634
Жарғылық капиталға жарналар салу	2,611	1,358
Пайдадағы/(залалдағы) үлес	1,727	(2,008)
Берілген кепілдемелердің әділ құны	-	196
Жарияланған дивидендтер	(263)	-
Басқа да ұзақ мерзімді активтерден аудару	156	-
31 желтоқсан	16,866	11,538
Бірлескен ұйымдар		
1 қаңтарға	15,866	11,720
Пайдадағы үлес	1,754	4,146
Жарияланған дивидендтер	(2,127)	-
31 желтоқсанға	15,493	15,866

2018 ж. сәуірде «Бірлескен транспорттық-логистикалық компаниясы» АҚ («БТЛК» АҚ) қайта құрылды. Нәтижесінде «Еуразиялық теміржол бірлестігі -Бірлескен транспорттық-логистикалық компаниясы» АҚ-ы («ЕТБ БТЛК» АҚ) бөліп шығарылды. Бөліп шығарылған ұйымның жарғылық капиталы бірдей көлемде Топ, «Ресей теміржолдары» БАҚ және «Белорусь теміржолы» арасында бөлінген. Сонымен, «БТЛК» АҚ-дағы Топтың 0.08% иелену үлесі 33.3% «ЕТБ БТЛК» АҚ-дағы үлеске айналды. Нәтижесінде басқа да ұзақ мерзімді активтердегі инвестициялар бірлескен ұйымдарға инвестицияларға аударылды. 2018 ж. үшін Топтың «ЕТБ БТЛК» АҚ-ның пайдасындағы үлесі 5,309 млн. теңгені құрады.

2018 ж. ішінде Топ «KTZ Express» АҚ атынан 2,611 млн. теңге көлемінде «Continental Logistics» ЖШС-ның жарғылық капиталына қосымша жарнаны ақша қаражатымен салды. Салым Топтың иелену үлесін өзгерткен жоқ.

2018 ж. ішінде Топ «ЕТБ БТЛК» АҚ-дан 2018 ж. 1 жартыжылдығы үшін дивидендтерді ақша қаражатымен 237 млн. теңге көлемінде және бірлескен ұйым Logistic System Management B.V.-ден дивидендтерді ақша қаражатымен 2016 ж. үшін 2,011 млн. теңге көлемінде алды (2017 ж.: 2015 ж. үшін 1,664 млн. теңге көлемінде).

2018 ж. Топ бірлескен ұйым «Электровоз құрастыру зауыты» АҚ-ның 25% акциясын сатты. Сату бағасы 8,301 млн. теңгені құрады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

31 желтоқсандағы жағдай бойынша және сол күнге аяқталатын жыл іші елеулі қауымдасқан ұйымдарға қатысты жалпы ақпарат:

	2018 ж.				2017 ж.					
	Халықаралық Қытай- қазақстандық логистикалық компания Ляньюнган қ.	«Ақтөбе рельс аркалық зауыты» ЖШС	«Continental Logistics» ЖШС	ТОО «Актауский Морской Северный Терминал»	«Еуразиялық темиржол бірлестігі - Бірлескен транспорттық- логистикалық компаниясы» АҚ	Халықаралық Қытай- қазақстандық логистикалық компания Ляньюнган қ.	«Ақтөбе рельс аркалық зауыты» ЖШС	«Continental Logistics» ЖШС	«Ақтау Теңіз Солтүстік Терминалы» ЖШС	«Электровоз құрастыру зауыты» ЖШС
Қысқа мерзімді активтер	2,571	31,198	12,169	874	21,195	3,243	19,172	11,352	1,951	15,259
Ұзақ мерзімді активтер	22,497	69,796	31,805	43,742	3,409	21,203	75,504	31,037	42,451	21,516
Активтер жиынтығы	25,068	100,994	43,974	44,616	24,604	24,446	94,676	42,389	44,402	36,775
Қысқа мерзімді міндеттемелер	1,264	24,460	22,136	3,390	5,804	2,716	20,678	18,576	1,844	31,959
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	218	97,061	24,963	49,578	2,874	195	97,151	28,530	40,094	16,912
Міндеттемелер жиынтығы	1,482	121,521	47,099	52,968	8,678	2,911	117,829	47,106	41,938	48,871
Таза активтер/(міндеттеме) жиынтығы	23,586	(20,527)	(3,125)	(8,352)	15,926	21,535	(23,153)	(4,717)	2,464	(12,096)
Иелену үлесі	49%	30%	30%	40%	33.33%	49%	30%	30%	40%	25%
Топқа тиесілі таза активтер/(міндеттемелер)	11,557	(6,158)	(938)	(3,341)	5,308	10,552	(6,946)	(1,415)	986	(3,024)
Жинақталған танылмаған залал	-	(9,706)	(938)	(3,341)	-	-	(6,946)	(1,415)	-	(3,024)
Инвестицияның баланстық құнын ұйымның тақа активтерінің өзгеруіне түзету (басқа акционерден жеңілдікпен алынған несиені әділ құнына дейін түзету)	-	3,548	-	-	-	-	-	-	-	-
Инвестицияның баланстық құны	11,557	-	-	-	5,308	10,552	-	-	986	-
Табыстар	8,046	42,072	2,132	3,476	108,372	1,594	32,972	3,428	1,954	2,360
Жыл іші (залал)/пайда және жалпы жиынтық (залал)/табыс	31	(9,203)	(7,112)	(10,816)	15,929	24	(8,404)	(3,367)	(4,142)	(5,332)
Қауымдасқан ұйымның жалпы жиынтық (залал)/табысындағы танылған Топ үлесі	15	-	(2,611)	(986)	5,309	12	(97)	(99)	(1,657)	-

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Logistic System Management B.V. бірлескен ұйымға қатысты 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және сол күнге аяқталатын жыл іші жалпы ақпарат:

	2018 ж.	2017 ж.
Қысқа мерзімді активтер, соның ішінде	14,152	18,964
Ақша қаражаты мен оның баламалары	7,120	6,297
Ұзақ мерзімді активтер	18,357	14,968
Активтер жиынтығы	32,509	33,932
Қысқа мерзімді міндеттемелер, соның ішінде	4,006	4,529
Қысқа мерзімді қаржы активтері (сауда және басқа кредиторлық берешек пен резервтерді алып тастағанда)	113	113
Ұзақ мерзімді міндеттемелер, соның ішінде	864	1,019
Ұзақ мерзімді қаржы міндеттемелері (сауда және басқа кредиторлық берешек пен резервтерді алып тастағанда)	113	225
Міндеттемелер жиынтығы	4,870	5,548
Таза активтер жиынтығы	27,639	28,384
Иелену үлесі	50%	50%
Топқа қатысты біріккен ұйымдардың таза активтері	13,819	14,192
Гудвил	1,674	1,674
Инвестициялардың баланстық құны	15,493	15,866
Табыстар	58,549	53,093
Тозу және амортизация	(986)	(990)
Қаржылық табыстар	64	159
Қаржылық шығындар	(33)	(46)
Табыс салығы бойынша шағындар	(1,604)	(2,107)
Жыл іші пайда және жалпы жиынтық табыс	3,507	8,292
Біріккен ұйымның жалпы жиынтық табысындағы танылған Топ үлесі	1,754	4,146

9. БАСҚА ДА ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Несие ұйымдарындағы қаражат (қысқа мерзімді қаржы инвестициялары)	345	15,913
Берілген несиелер	487	24,497
Шегеру: берілген несиелер мен несие ұйымдардағы қаражаттың құнсыздану бойынша резерв	(545)	(955)
	287	39,455
Басқа да қаржы активтерінің ағымдағы бөлігі	287	37,129
Басқа да қаржы активтерінің ұзақ мерзімді бөлігі	-	2,326
	287	39,455

2018 ж. ішінде «Астана халықаралық әуежайы» АҚ сенімгерлік басқарудағы ұйымға 24,000 млн. теңге көлемінде берілген пайызсыз қаржылық көмек толығымен өтелді.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша барлық несиелер теңгеде көрсетілген.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелік ұйымдардағы қаражаттың орташа безбенделген пайыз мөлшерлемесі АҚШ долларында 1.87%-ды және теңгеде 10%-ды құрады (2017 ж. 31 желтоқсан: АҚШ долларында 3.5% және теңгеде 11.17%).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қамтамасыз ету ретінде салынған несиелік ұйымдардағы қаражат жоқ (2017 ж. 31 желтоқсан: қамтамасыз ету ретінде салынған активтер 2,376 млн. теңгені құрады). 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша рейтингтер B+(B1)-ден B-(B3)-ға дейінгі аралықты құрайды.

31 желтоқсандағы жағдай бойынша несие ұйымдарындағы қаражат мына валюталарда көрсетілген болатын:

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
АҚШ доллары	61	15,497
Теңге	226	416
	287	15,913

10. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген)
Сауда дебиторлық берешек	23,191	30,931
Шегеру: дебиторлық берешек бойынша күтілетін несиелік заладар бойынша резерв	(1,520)	(8,549)
	21,671	22,382
Сауда дебиторлық берешектің ағымдағы бөлігі	21,639	22,340
Сауда дебиторлық берешектің ұзақ мерзімді бөлігі (11 Ескерту)	32	42
	21,671	22,382

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатып алушылармен келісім негізінде пайда болған сауда дебиторлық берешек 18,437 млн. теңгені құрады. Осы сауда дебиторлық берешек бойынша күтілетін несиелік залал 2018 ж. ішінде 3,141 млн. теңгені құрады.

Көрсетілген қызмет үшін орташа төлем мерзімі 30 күнді құрайды. Осы кезең кезінде өтелмеген сауда дебиторлық берешек бойынша пайыздар есептелмейді.

2018 ж. 31 желтоқсан	Жиынтығы	Мерзімі өтпеген	Мерзімі өткен		
			90 күнге дейін	90 күннен 120 күнге дейін	120 күннен астам
Жалпы баланстық құны	23,191	16,297	4,428	1,103	1,363
Күтілетін несие залалдары (%)	-	До 5.61%	До 37.15%	1.37%-44.59%	2.57%-100%
Күтілетін несие залалдары бойынша резерв	(1,520)	(75)	(152)	(139)	(1,154)
Баланстық құны	21,671	16,222	4,276	964	209

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

2018 ж. 1 қаңтар	Жиынтығы	Мерзімі өтпеген	Мерзімі өткен		
			90 күнге дейін	90 күннен 120 күнге дейін	120 күннен астам
Жалпы баланстық құны	30,931	19,053	3,312	23	8,543
Күтілетін несие залалдары (%)	-	До 1%	1% - 25.52%	1.11%-32.37%	2.8%-100%
Күтілетін несие залалдары бойынша резерв	(8,554) ⁷	(18)	(11)	(17)	(8,508)
Баланстық құны	22,377	19,035	3,301	6	35

Сауда дебиторлық берешек бойынша күтілетін несие залалдарының қозғалысы келесі түрде көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Жыл басына ХҚЕС (IAS) 39-ға сәйкес күмәнді дебиторлық берешек бойынша резерв	8,549	8,220
ХҚЕС (IFRS) 9-ды алғаш қолданумен байланыста түзетулер	(7,926)	-
ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес дебиторлық берешек бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв	623	8,220
Жыл ішінде есептелгені	3,657	606
Құрылған резерв арқасында жыл ішінде есептен шығарылғаны	(2,702)	(277)
Еншілес ұйымның шығуы	(58)	-
Жыл соңына ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес дебиторлық берешек бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв	1,520	8,549

11. БАСҚА ДА ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген)
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін төленген аванстар	59,795	56,536
Қайтаруға жататын ҚҚС	43,627	36,488
Қызметкерлерге тұрғын үй қарызы	4,928	5,550
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	11,557	2,663
Болашақ кезең шығындары	3,856	1,874
Ұзақ мерзімді сауда дебиторлық берешегі (10 Ескерту)	32	42
Басқалары	3,516	5,174
	127,311	108,327
Шегеру: жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін жеткізушіге төленген аванс бойынша резерв	(5,985)	(1,350)
Шегеру: қайтарылмаған ҚҚС бойынша резерв	(17,772)	(17,551)
Шегеру: басқа да ұзақ мерзімде активтер бойынша резерв	(754)	-
	102,800	89,426

⁷ Топта 7,931 млн. теңге сомасында резерв құрамында көрсетілген берешектің өтелуі бойынша негізделген болжамдар жоқ. Топ ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес жалпы баланстық құнын осы сомаға тікелей төмендетті

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

31 желтоқсандағы жағдай бойынша жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін төленген аванстар мына түрде көрсетілген:

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген)
Локомотивтерді жеткізіп салу	34,468	20,354
Құрық портында сал кешенін салу және әмбебап жолаушы-жүк тасымалдаушы салдарын қолданысқа енгізу	10,976	22,276
Жүк вагондарын жеткізіп салу	5,655	-
Жолаушыларды тасымалдау вагондарына жинақтаушы құрылғыларын жеткізіп салу	4,328	8,131
Астана қ. вокзал кешенін салу	-	412
Басқасы	4,368	5,363
	59,795	56,536

12. АҚША ҚАРАЖАТЫ МЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген)
Қысқа мерзімді банктік салымдар, теңгеде	30,434	19,287
Банктің ағымдық шотындағы ақша, теңгеде	22,750	40,521
Банктің ағымдық шотындағы ақша, АҚШ долларында	9,867	4,202
Банктің ағымдық шотындағы ақша, басқа валюталарда	3,278	17,147
Қысқа мерзімді банктік салымдар, басқа валюталарда	287	-
Кассадағы қолма-қол ақша	9	12
Шегеру: ақша қаражаты бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв	(19)	-
	66,606	81,169
Сату үшін арналған активтер мен Акционердің пайдасына бөліп таратылатын активтер құрамындағы ақша қаражаты (15 Ескерту)	1,617	3,215
	68,223	84,384

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы шоттардағы ақша қаражатының орташа безбенделген пайыз мөлшерлемесі теңгеде 1.3%-ды және басқа валюталарда 0.94%-ды құрады (2016 ж. 31 желтоқсан: теңгеде 2.11%, АҚШ долларында 0.2% және басқа да валюталарда 0.28%).

Теңгеде және валютада салынатын қысқа мерзімді депозиттер Топтың ақша қаражатына деген қажеттілігіне байланысты түрлі мерзімге, үш айға дейін салынады.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді банктік салымдар бойынша орташа безбенделген пайыз мөлшерлемесі теңгеде 7.49%-ды құрады, басқа валютада 5.69% (2017 ж. 31 желтоқсанда: теңгеде 8.11% және басқа да валюталарда салымдар болған жоқ).

Топ ақша қаражаты мен оның баламаларын «В-» -дан «ВВ+»-ге дейінгі рейтингі бар банктер мен басқа да қаржы институттарына салады. Сондықтан да Топ 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен оның баламаларының несиелік тәуекелі төмен деп санайды.

Ақша қаражаты бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв 12-айлық күтілетін несиелік залалдар негізінде саналған. Бұл мерзім олардың өтелу мерзіміне сәйкес келеді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

13. ТАУАРЛЫҚ МАТЕРИАЛДЫҚ ҚОРЛАР

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Қосалқы бөлшектер	14,587	9,443
Шикізат пен материалдар	8,766	8,359
Жолдың үстіңгі құрылысы материалдары	6,294	5,590
Отын және жанар-жағармай материалдары	3,526	5,129
Аяқталмаған өндіріс	537	422
Дайын өнім	371	380
Құрылыс материалдары	540	334
Басқасы	1,166	1,021
	35,787	30,678
Шегеру: тауарлы материалды қорлар бойынша резерв	(625)	(361)
	35,162	30,317

14. БАСҚА ДА АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген)
Басқа да салықтар бойынша алдын-ала төлем	27,028	20,868
Берілген аванстар	18,373	13,265
Талаптар, өсімпұлдар және айыппұлдар	8,610	8,325
Еншілес ұйымдарды сатудан қарыздар	3,515	3,515
Жұмысшылардың берешегі	1,447	1,476
Болашақ кезеңнің шығындары	1,222	1,803
Қолданылуы шектелген ақша қаражаты	303	518
Алуға тиесілі дивиденттер	410	386
Басқалары	12,070	13,559
	72,978	63,715
Шегеру: берілген алдын-ала төлемдердің құнсыздануына резерв және басқа да ағымдағы активтер бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв	(16,088)	(12,500)
	56,890	51,215

31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі берілген алдын-ала төлемдердің құнсыздануына резерв және басқа да ағымдағы активтер бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резервтегі қозғалыс мына түрде көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Жыл басына алдын-ала төлемдердің және басқа да ағымдағы активтердің құнсыздануына резерв	12,500	11,430
Шетел валютасын қайта есептеу	-	13
Жыл ішінде есептелгені	3,579	1,235
Бұрын құрылған резерв арқасында жыл ішінде есептен шығарылғаны	(524)	(178)
Басқа да ұзақ мерзімді активтерден аудару	533	-
Жыл басына алдын-ала төлемдердің және басқа да ағымдағы активтердің құнсыздануына резерв	16,088	12,500

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

**15. ТОҚТАТЫЛҒАН ҚЫЗМЕТ ЖӘНЕ САТУ ҮШІН АРНАЛҒАН ДЕП СЫНЫПТАЛҒАН АКТИВТЕР
ЖӘНЕ АКЦИОНЕРДІҢ ПАЙДАСЫНА БӨЛУ**

Қазақстан Республикасының Үкіметімен бекітілген 2016-2020 жж. арналған Жекешелендірудің кешенді жоспарын орындау аясында 2016 ж. ішінде Топ Басшылығы инвесторларға сатылатын Топтың еншілес ұйымдарының, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарының тізімін бекітті.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер деп сыныпталу үшін қажетті шарттарға сәйкес келетін еншілес ұйымдардың активтері мен міндеттемелері сату үшін арналған шығарылатын топ ретінде шоғырландырылған қаржылық жағдай жөніндегі қаржылық есептілікте сыныпталды.

2018 ж. ішінде Топ өзінің еншілес ұйымы «М.Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы» АҚ -ның 100% акциялар пакетін үшінші жаққа сату бойынша мәмілесін аяқтады. Сату нәтижесінде Топ осы Топ үшін елеулі қызмет түрі болып табылмайтын еншілес ұйымның алдындағы бақылауды жоғалтып, сату нәтижесін елеулі қызмет түрі болып табылмайтын еншілес ұйымдарды сатудан түскен пайда ретінде таныды. (29 Ескерту).

«Транстелеком» АҚ

2018 ж. сәуірде «Транстелеком» АҚ-ның 26 % азайту 1 акцияны сату туралы келісім-шарт жасасты. Сәйкесінше, 2018 және 2017 жж. желтоқсандағы жағдай бойынша «Транстелеком» АҚ-ның активтері мен міндеттемелері сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер құрамына сыныпталды. Басшылық мәміле есептік күннен кейін 12 ай ішінде аяқталады деп күтуде.

Бірлескен және қауымдасқан ұйымдардағы үлесті сату

2018 ж. ішінде Топ бірлескен ұйым «Электровоз құрастыру зауыты» АҚ-ның 25% акциясын сату бойынша мәмілені аяқтады. Сату нәтижесінде Топ осы ұйымға айтарлықтай бақылауын жоғалтып, сату нәтижесін 8,301 млн. теңге көлемінде бірлескен ұйымдардағы үлесті сатудан пайда құрамында көрсетті.

2017 ж. ішінде Топ «Астык-Транс» АҚ және «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ қауымдасқан ұйымдардың 50% акциясын үшінші жаққа сатты. Сату нәтижесінде Топ осы ұйымдарға бірлескен бақылауын жоғалтып, сату нәтижесін 8,145 млн. теңге көлемінде бірлескен ұйымдардағы үлесті сатудан пайда құрамында көрсетті.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)**

	2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша			2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша (қайта есептелген)		
	Транс-телеком АҚ	Басқасы	Жиынтығы	Транс-телеком АҚ	Басқасы	Жиынтығы
Активтер						
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар	79,349	2	79,351	67,239	5	67,244
Материалды емес активтер	5,093	-	5,093	4,132	-	4,132
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	2,706	-	2,706	5,865	-	5,865
Тауарлы материалды қорлар	942	-	942	1,333	-	1,333
Сауда дебиторлық берешек	6,457	-	6,457	3,525	-	3,525
Басқа да ағымдағы активтер	2,867	21	2,888	4,127	21	4,148
Ақша қаражаты мен оның баламалары	1,615	2	1,617	3,215	-	3,215
Сату үшін арналған деп сыныпталған шығарылатын топтық активтер жиынтығы	99,029	25	99,054	89,436	26	89,462
Акционердің пайдасына тағайындалған актив (33 Ескерту)	-	282	282	-	290	290
Басқасы (вагонжөндеу депосының активтері)	-	-	-	-	2,890	2,890
Сату үшін деп сыныпталған ұзақ мерзімді активтер мен Акционердің пайдасына тағайындалған бөлулер	-	282	282	-	3,180	3,180
Сату үшін деп сыныпталған активтер мен Акционердің пайдасына тағайындалған бөлулер	99,029	307	99,336	89,436	3,206	92,642
Міндеттемелер						
Несилер	52,268	-	52,268	47,111	-	47,111
Қаржылық жал бойынша міндеттемелер	1,821	-	1,821	2,008	-	2,008
Қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер	499	-	499	407	-	407
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттеме	4,140	-	4,140	3,471	-	3,471
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	16	-	16	-	-	-
Сауда кредиторлық берешек	17,839	113	17,952	6,385	113	6,498
Басқа да салықтар	202	-	202	155	-	155
Сатып алушылармен келісім-шарттар бойынша міндеттемелер	113	-	113	-	-	-
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	5,198	3	5,201	2,786	2	2,788
Сату үшін арналған деп сыныпталған активтермен байланысты міндеттемелер	82,096	116	82,212	62,323	115	62,438
Шығарылатын топтың таза активтері	16,933	-	-	27,113	-	-

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Тоқтатылған қызмет

Топ «Транстелеком» АҚ еншілес ұйымының қызмет нәтижелерін тоқтатылған қызмет ретінде пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс жөніндегі шоғырландырылған есепте көрсетті.

Тоқтатылған қызметтің нәтижелері 2018 және 2017 жж. үшін келесі түрде көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Өткізуден түскен табыс	36,500	37,724
Өзіндік құн	(25,217)	(25,284)
Жалпы және әкімшілік шығындар	(6,598)	(4,219)
Активтердің құнсыздануы	(293)	(22)
Шығарылатын топтың құнын нарықтық құнына дейін сату шығындарын алып тастағанда төмендету	(11,049)	-
Басқа да пайда мен залалдар	315	82
Қаржылық табыс	486	257
Қаржылық шығын	(5,833)	(5,989)
Бағам айырмашылығынан (залал)/ пайда	98	(275)
Табыс салығына дейінгі (залал)/ пайда	(11,591)	2,274
Табыс салығы бойынша шығын	(1,288)	(1,498)
Жыл іші тоқтатылған қызметтен (залал)/ пайда	(12,879)	776
Акцияға шаққандағы базалық (залал)/ пайда (теңге)	(26)	2

Тоқтатылған қызметтен еншілес ұйымдардың ақша қаражатының қозғалысы келесі түрде көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж.
Операциялық қызметтен алынған таза ақша қаражаты	15,960	4,621
Инвестициялық қызметте қолданылған таза ақша қаражаты	(21,407)	(6,932)
Қаржылық қызметте алынған/(қолданылған) таза ақша қаражаты	3,847	(7,610)
Ақша қаражатының таза кірісі	(1,600)	(9,921)

16. КАПИТАЛ

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жарғылық капитал мына түрде көрсетілген:

	Шығаруға руқсат етілген шығарылған акциялардың саны	Шығарылған және төленген акциялардың саны	Жарғылық капитал, млн. теңге	Қосымша төленген капитал, млн. теңгеде
2017 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша	502,040,458	496,063,720	993,460	-
Шығарылған және орнатылған жаңа акциялар	-	93,852	69,175	-
2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	502,040,458	496,157,572	1,062,635	-
Шығарылған және орнатылған жаңа акциялар	-	290,037	-	290
2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша.	502,040,458	496,447,609	1,062,635	290

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Компанияның жарғылық капиталы акцияларды шығару Компанияның ақшалай қаражатына, акция үлесіне немесе жылжымайтын мүлігіне, үйлер мен жабдықтарына оларды айырбастау арқылы қалыптастырылған. Акционер дивидендтер алуға құқылы, Компанияны таратқан кезде Компания мүлігінің бір бөлігіне құқылы және Компанияның акцияларына айырбасталған Компанияның акцияларын немесе басқа да бағалы қағаздарын сатып алу артықшылығына құқылы.

Жарналар

Акцияларды шығару

2018 ж. Акционер Топ шығарған 290,037 акцияға айырбастау арқылы жалпы нарықтық құны 290 млн.теңге көлеміндегі 51 бірлік жартылай вагондарды жарна ретінде салды (7 Ескерту). 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ осы операцияны қосымша төленген капитал құрамында таныды, себебі акциялардың заңи тіректері аяқталған жоқ (35 Ескерту).

2017 ж. ішінде жарғылық капиталға жарналар келесі түрде көрсетілген:

- а) төлем ретінде 66,852 млн. теңге көлеміндегі ақша қаражаты алынған 66,852 акцияны шығару. Осы жарна «Құрық портында сал кешенін салу және әмбебап жүк және жолаушылар салдарын пайдалану» жобасын қардандыру үшін алынған; және.
- б) төлем ретінде 2,323 млн. теңге көлемінде мүлік (Қарабатан теміржол станциясы (теміржол жолдары мен қосалқы объектілерді дамыту) және екі жер учаскісіне жерді пайдалану құқығы алынған 27,000 акцияны шығару (7 Ескерту).

Шетел валютасын қайта есептеуден резерв

Шетел валютасын қайта есептеуден резерв Компанияның шетел, функционалдық валютасы теңге болып табылмайтын және шоғырландырған есептілікке кіретін құрылымдық бөлімшелері, еншілес ұйымдары, қауымдасқан және бірлескен ұйымдарының қаржылық есептілігін қайта есептеуден туындайтын бағам айырмашылығын есепке алу үшін қолданылады.

Хеджирлеу резерві

Ақша ағындарын хеджирлеу резерві хеджирлеу құралдары бойынша пайда мен залалдардың кумулятивтік сомасын көрсетеді. Бұл сомалар түсімнен түскен шетел валютасындағы ақша ағындарын хеджирлеу кезінде эффективті деп саналады. Егер де хеджерленетін операция пайда немесе залалға әсер етсе, немесе хеджерленетін қаржылық емес объектілердің тікелей бастапқы құнына немесе басқа да баланстық құнына қосылса, хеджирлеу құралы бойынша кумулятивтік кейінге қалдырылған пайда немесе залал пайда мен залалда танылады (базисті түзету).

2015 ж. 7 тамызда Топ швейцар франкінде белгіленген қызмет көрсетуден түскен табыстың теңгеге қатысты өзгеру тәуекелін төмендету мақсатында ақша ағындарын хеджирлеуді жүргізді. 2014 ж. 20 маусымда Швейцар қор биржасында шығарылған және 2019 және 2022 жж. 20 маусымында төленуге жататын негізгі қарыз көлеміндегі Еурооблигациялар хеджирлеу құралы болып табылады. Бұл құрал бөлек көрсетіле алады және шынайы бағалана алады. Осы хеджирлеуде жоғары ықтималды швейцар франкіндегі транзиттік тасымалдаулардан табыс хеджирлеу объектісі болып табылады, атап айтқанда 2019 және 2022 ж. 1 қаңтарынан 20 маусымына дейін алынған бірінші табыстар.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 14,026 млн. теңге көлемінде тиімді бөлігі хеджирлеу резервіне және басқа да жиынтық табысқа жатқызылды (2017 ж.: 3,479 млн. теңге). Тиімсіз бөлігіне 167 млн. теңге көлемде қаржыландырудың шығындарына жатқызылды (2017 ж.: 75 млн. теңге).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Дивидендтер

2018 ж. ішінде Компания 2017 ж. нәтижелері бойынша 1,710 млн. теңге көлемінде дивидендтерді жариялады және төледі.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Акционерге дивидендтер бойынша берешек 16,425 млн. теңгені құрады (2017 ж. 31 желтоқсан: 16,425 млн. теңгені құрады) (23 және 33 Ескертулер).

Басқа да бөлулер

2018 ж. желтоқсанда Қазақстан Республикасының Үкіметі және Жалғыз Акционер Топқа Түркістан қаласындағы Оқушылар сарайының құрылысын қаржыландыруды қамтамасыз етуді бұйырды. Нәтижесінде, Топ Түркістан қаласында Оқушылар сарайын салуды қаржыландыру бойынша қайтарымсыз міндеттемені қабылдап, салуға жұмсалады деп күтілетін шығындарды 5,300 млн. теңге көлемінде Акционерге бөлу ретінде таныды.

2018 ж. ішінде Топ қосымша қайтарымсыз міндеттемені 1 млн. теңге көлемінде таныды. Бұл сома кейбір балабақша объектілерін жергілікті басқару органдарына беру нәтижесінде пайда болды.

2017 ж. ішінде Топ қосымша міндеттеме мен бөліп таратуды ҚҚС сомасы көлемінде 5,733 млн. теңге көлемінде қабылдады. ҚҚС Мұз сарайы Астана қаласының әкімдігіне өтеусіз берілу кезінде пайда болды (33 Ескерту).

2017 ж. ішінде Топ Мәскеу қаласындағы Қазақстан Республикасының Сауда-көрме орталығын қалпына келтіру жұмыстарын қаржыландыру

бойынша қайтарылмайтын міндеттемені қабылдап, Акционердің пайдасына бөліп таратуды 1,388 млн. теңге көлемінде таныды.

2017 ж. ішінде Топ «DSFK Арнайы инвестициялық компаниясы» ЖШС-дан алынған облигацияларды құнсыздандыру бойынша түзетуді 2,111 млн. теңге көлемінде есептілікте Акционерге басқа да таратулар құрамында кейінге қалтырылған салықты 88 млн. теңге сомасында шегергеннен кейін таныды.

Бақылаудың тоқталыуына әкеп соқтырмайтын еншілес ұйымдардың қатысу үлестеріндегі өзгерістер.

2017 ж. шілдеде Топ, «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымы атынан, «KTZE-Khorgos Gateway» ЖШС-ның 100% қатысу үлесінің 49% үшінші жақтарға сатты. Сатудың жалпы сомасы 24,063 млн. теңгені құрады. Нәтижесінде, 16,516 млн. теңге көлемінде ТОО «KTZE-Khorgos Gateway» қатысу үлесінде бақыланбайтын үлес пайда болды. Сонымен қоса, 7,547 млн. теңге көлеміндегі айырмашылық бөлінбеген пайда құрамында танылды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

17. НЕСИЕЛЕР

31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелген сыйақыны қоса алғанда несиелер мыналарды қамтыды:

	2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. 31 желтоқсан	
	Сомасы	Орташа безбенделген тиімді пайыз мөлшерлемесі (%)	Сомасы	Орташа безбенделген тиімді пайыз мөлшерлемесі (%)
<i>Пайыздық мөлшерлемесі тұрақты несиелер</i>				
Алынған несиелер	223,280		277,429	
- теңгеде	159,669	8.52	145,120	8.99
- АҚШ долларында	2,104	2.55	65,866	3.28
- еуроде	58,808	5.89	63,012	6.11
- басқа валютада	2,699	4.25	3,431	4.00
<i>Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар</i>				
- теңгеде	1,082,402		839,965	
- АҚШ долларында	103,015	9.69	25,512	11.00
- еуроде	718,771	6.64	629,359	6.86
- басқа валютада	177,855	3.26	98,687	3.35
- басқа валютада	82,761	8.75	86,407	8.75
<i>Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы несиелер</i>				
Алынған несиелер	23,424		93,780	
- теңгеде	18,039	11.41	71,151	11.57
- АҚШ долларында	5,385	5.79	22,629	5.73
<i>Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар</i>				
- теңгеде	53,171		53,546	
	53,171	9.32	53,546	10.42
	1,382,277		1,264,720	
Несилердің ағымдағы бөлігі	175,164		93,751	
Несилердің ұзақ мерзімді бөлігі	1,207,113		1,170,969	
	1,382,277		1,264,720	

Қарыздық бағалы қағаздарды қоспағанда несиелердің өтелу мерзімі келесідей:

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
1 жыл ішінде	126,434	74,020
1 жылдан 2 жылға дейін	9,737	37,064
2 жылдан 3 жылға дейін	7,851	37,252
3 жылдан 4 жылға дейін	4,357	32,580
4 жылдан 5 жылға дейін	1,642	30,849
5 жылдан астам	96,683	159,444
	246,704	371,209

Мерзімінен бұрын өтеу

2018 ж. ішінде Топ атынан «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымы 2016 ж. 12 желтоқсанда «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен жасасқан Келісім шегінде 25,246 млн. теңге көлеміндегі берешекті мерзімінен бұрын өтеді.

2012 ж. 26 қарашада АҚШ-тың экспорттық-импорттық банкімен жасасқан Келісім шегінде Топ атынан «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымы 61,803 млн. теңге көлеміндегі берешекті мерзімінен бұрын өтеді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

2016 ж. 22 желтоқсанда Компания, «Қазтеміртранс» АҚ мен ЕҚДБ-мен жасасқан несиені қайтақұрылымдау туралы Келісім шегінде Топ 43,578 млн. теңге көлемінде берешекті мерзімінен бұрын өтеді.

Осы несиелердің мерзімінен бұрын өтелуі қосымша қаржылық шығындарға әкелген жоқ.

Алынған несиелер

2018 ж. ішінде Топ келесідей несиелерді алды:

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2018 ж. ішінде Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымы атынан 2015 ж. 26 ақпанда жасасқан несиелік желіні ашу туралы несиелік келісім шегінде 48,800 млн. теңге көлемінде несиені 12% сыйақы мөлшерлемесімен бір жылдық мерзімге алды. Топ алынған несиені мерзімінен бұрын өтеді.

2018 ж. ішінде Компания Топ атынан 2015 ж. 26 ақпанда жасасқан несиелік желіні ашу туралы несиелік келісім шегінде 30,490 млн. теңге көлемінде несиені 12% сыйақы мөлшерлемесімен бір жылдық мерзімге алды. Топ несиені 2,500 млн. теңге көлемінде өтеді.

2018 ж. маусымда «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен 2015 ж. 26 ақпанда жасасқан несиелік желіні ашу туралы келісім шегінде қосымша келісім-шарт жасалды. Қосымша келісім-шартқа сәйкес Топтың еншілес ұйымы «КТЗ-Express» АҚ қосалқы қарыз алушы болып табылады. «КТЗ-Express» АҚ 15,000 млн. теңге көлемінде несиені 12% сыйақы мөлшерлемесімен бір жылдық мерзімге алды. 2018 ж. ішінде Топ 7,100 млн. теңге көлемінде несиені өтеді.

Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар

31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған қарыздық бағалы қағаздар мынаны қамтыды:

	Өтеу күні	Биржалар	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Бағасы бойынша орналастырылған еурооблигациялар				
АҚШ долларындағы 6.95%-дық Еурооблигациялар (105.521%)	10 шілде 2042 ж.	LSE/ KASE	441,797	395,123
АҚШ долларындағы 4.85%-дық Еурооблигациялар (100.393%)	17 қараша 2027 ж.	ISE/ KASE	276,974	234,235
Ресей рубіліндегі 8.75%-дық Еурооблигациялар (100%)	7 маусым 2022 ж.	MOEX	82,761	86,408
Теңгедегі 9.25%-дық Облигациялар (100%)	15 қараша 2024 ж.	KASE	76,831	-
Швейцар франкіндегі 3.638%-дық Еурооблигациялар (100%)	20 маусым 2022 ж.	SIX Swiss Exchange	73,574	64,174
Швейцар франкіндегі 3.25%-дық Еурооблигациялар (100%)	5 желтоқсан 2023 ж.	SIX Swiss Exchange	64,710	-
Теңгедегі Инфляция мөлшерлемесі +2.52% (9.32%) облигациялар (100%)	25 сәуір 2026 ж.	KASE	53,171	53,546
Швейцар франкіндегі 2.59%-дық Еврооблигациялар (100%)	20 сәуір 2019 ж.	SIX Swiss Exchange	39,570	34,513
Теңгедегі 11%-дық Облигациялар (100%)	23 шілде 2027 ж.	KASE	26,185	25,512
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың жиынтығы			1,135,573	893,511
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың ағымдағы бөлігі			48,730	19,731
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың ұзақ мерзімді бөлігі			1,086,843	873,780
			1,135,573	893,511

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

2018 ж. 25 қыркүйекте валюталық несиелер мен теңгедегі жоғары сыйақылы несиелерді қайтақұрылымдау мақсатында Компания Қазақстан қор биржасында (KASE) 75,000 млн. теңге көлемінде 9.25%-дық жылдық купон мөлшерлемесімен және өтелу мерзімі 2024 ж. 15 қараша ретінде облигациялардың шығарылуын жүзеге асырды. Купонның өтелуі - жылына бір рет.

2018 ж. 5 желтоқсанда Компания АҚШ долларындағы «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ-ның несиелерін қайта құрылымдау мақсатында Швейцар қор биржасында 170,000,000 швейцар франкінде 3.25%-дық жылдық купон мөлшерлемесімен және өтелу мерзімі 2023 ж. 5 желтоқсан ретінде облигациялардың шығарылуын жүзеге асырды. Купонның өтелуі-жылына бір рет.

Несиелердің әділ құны 34 Ескертуде көрсетілген.

Кредиттік шарттар мен оларды бұзу

Еурооблигациялармен байланысты талаптар бизнесті өзгертумен және мүлікті иеліктен алумен; басқа да заңды тұлғалармен қосылу және қауымдасумен байланысты талаптардан тұрады, алайда осы талаптармен шектелмейді. Еурооблигацияларды шығару шарттарында белгіленген дефолт оқиғасы болған жағдайда инвесторлар Еурооблигациялар бойынша берешекті өтеуді талап етуге құқылы.

ЕКДБ және HSBC Франциядан алынған баланстық құны сәйкесінше 23,320 млн. теңге және 58,808 млн. теңгені құрайтын несиелік келісімдердің шарттары белгілі бір қаржы коэффициенттерін (ковенанттарын), оның түзетілген EBITDA-ға түзетілген Adjusted борыштың қатынасы, капиталдың түзетілген қарызға қатынасы⁸ мен пайыздарды жабу коэффициенті (Adjusted (түзетілген) EBITDA-ға негізделген) сияқты талаптардың сақталуын көздейді.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ жоғарыда көрсетілген HSBC Франциямен бекітілген ковенанттардың біреуін бұзды. Нәтижесінде, Топ несиенің ұзақ мерзімді бөлігін 46,238 млн. теңге көлемінде қысқа мерзімді бөлігіне ауыстырды. Есептік күннен кейін Топ HSBC Франциядан ковенанттардың төменгі шекті мәнін 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзгерту туралы келісім-хатын алды (35 Ескерту). Топ 2018 ж. 31 желтоқсандығы жағдай бойынша қайта қаралған ковенанттардың шарттарын орындады. Сәйкесінше, бұл оқиға HSBC Франциядан алынған несиеліктің мерзімінен бұрын өтелуіне алып келген жоқ және бұл оқиға басқа несиелік міндеттемелердің орындалуына әсер еткен жоқ.

Сонымен қоса, ЕКДБ мен ҚДБ-дың алдында міндеттемелердің орындалмауын болдырмас үшін, Топ есептік күнге дейін осы банктерден 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық көрсеткіштерді қолданбау туралы келісім-хатын алды.

⁸ HSBC Франциямен несиелік келісім-шарттың шарттарына сәйкес

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНЫДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Қаржылық қызметтен ақша ағымдары мен қаржылық міндеттемелердің өзгеруін салыстыру

	2018 ж.		2017 ж.	
	Несилер мен шығарылған қарыздық бағалы қағаздар	Қаржылық жал бойынша міндеттеме (18 Ескерту)	Несилер мен шығарылған қарыздық бағалы қағаздар	Қаржылық жал бойынша міндеттеме (18 Ескерту)
1 қаңтарға ХҚЕС (IAS) 39-ға сәйкес ХҚЕС (IFRS) 9-ды алғаш қолданумен байланысты түзетулер	1,264,720	14,885	1,239,680	-
2018 ж. 1 қаңтарына ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес	4,505	-	-	-
Қаржылық қызметтен ақша ағымдарымен байланысты өзгерістер	1,269,225	14,885	1,239,680	-
Несие бойынша негізгі қарызды өтеу	(283,608)	-	(431,847)	-
Алынған несиелер бойынша келіп түсулер	271,996	-	419,633	-
Қаржылық жал бойынша төлемдер	-	(784)	-	(128)
Қаржылық қызметтен ақша ағымдарымен байланысты өзгерістер жиынтығы	(11,612)	(784)	(12,214)	(128)
Басқа да өзгерістер				
Шетел валютасы бағам айырмашылығының өзгеруінің әсері	112,798	-	2,534	-
Ақша ағымдарын хеджирлеу	14,193	-	3,554	-
Қаржылық жал бойынша жаңа келісім-шарттар	-	5,287	-	14,414
Қаржылық жал мен несие бойынша пайыз шығындары, дисконт амортизациясы (28 Ескерту)	90,306	1,092	89,312	195
Төленген пайыздар	(93,936)	(572)	(73,253)	(190)
Танылуының тоқтатылуына әкеліп соқтырмайтын қарыздық активтер мен міндеттемелердің айырбасталуының немесе модификациясының әсері	(1,036)	-	-	-
Басқа да өзгерістер	2,339	(1,836)	15,107	594
Міндеттемелермен байланысты басқа да өзгерістер	124,664	3,971	37,254	15,013
31 желтоқсанына	1,382,277	18,072	1,264,720	14,885
				1,279,605

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

18. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАЛ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕ

31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың қаржылық жал бойынша міндеттемелері келесідей:

	2018 ж.		2017 ж.	
	Минималды жал төлемдері	Минималды жал төлемдерінің келтірілген құны	Минималды жал төлемдері	Минималды жал төлемдерінің келтірілген құны
Бір жыл ішінде	1,513	1,677	1,222	1,135
Екі жылдан бес жылға дейін, қоса есептегенде	7,256	5,021	3,143	2,512
Бес жылдан астам	22,794	11,374	15,603	11,238
Таза минималды міндеттемелер	31,563	18,072	19,968	14,885
Болашақ қаржылық шығындарды шегергенде	(13,491)	-	(5,083)	-
Төлемдік міндеттемелердің келтірілген құны	18,072	18,072	14,885	14,885
12 ай ішінде төленуге тиісті міндеттемелерді шегергенде		(1,677)		(1,135)
12 айдан кейін төленуге тиісті сома		16,395		13,750

Жолаушылар тасымалы вагондары

2016 ж. желтоқсанда Топ, «Жолаушылар тасымалы» АҚ атынан, «Тұлпар-Тальго» ЖШС жасаған жолаушылар тасымалы вагондарын 43 бірлік көлемінде 12,938 млн. теңге сомасында 20 жылға 1.75% жылдық сыйақы мөлшерлемесімен жалға алу туралы қаржылық жал келісім-шартына «БРК-Лизинг» АҚ, байланысты тараппен, отырды. Топ жалға алушы болып табылады. Тиімді сыйақы мөлшерлемесі 1.95%-ды құрайды. Негізгі қарызды өтеу бойынша жеңілдік мерзімі 5 жылды құрайды.

2017 ж. ішінде Топ жолаушылар тасымалы вагондарын 43 бірлік көлемінде алды және жолаушылар тасымалы вагондарын жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар құрамында 11,552 млн. теңге көлемінде минималды жал төлемдерінің келтірілген құны бойынша алдын ала төленген төлемдерді ескеріп таныды.

Вагон-платформалары

2017 ж. тамызда Топ, «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымы атынан, вагон-платформаларды 1,995 бірлік көлемінде 33,264 млн. теңге сомасында 15 жылға 15% жылдық сыйақы мөлшерлемесімен жалға алу туралы қаржылық жал келісім-шартына байланысты тарап «БРК-Лизинг» АҚ-мен отырды. 15%-дық жылдық сыйақы мөлшерлемесінің 10%-ы №212 «Әлеуметтік маңызы бар қатынастар бойынша жолаушыларды тасымалдаушылар мен операторлардың вагондарды (контейнерлерді) сатып алуын кредиттеуге және олардың қаржыландыру лизингіне сыйақының мөлшерлемесін субсидиялау қағидалары» республикалық бюджеттік бағдарламасы бойынша «Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігінің көлік Комитеті» РММ-мен субсидияландырылады. Негізгі қарызды өтеу бойынша жеңілдік мерзімі 5 жылды құрайды. Топ жалға алушы болып табылады. Тиімді сыйақы мөлшерлемесі 15.62%-ды құрайды.

2018 ж. ішінде Топ келісім-шартпен бекітілген кесте бойынша вагон платформаларды 351 бірлік көлемінде алды (2017 ж.:30 бірлік).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Жартылай вагондар

2017 ж. тамызда Топ, «Қазтеміртранс» АҚ еншілес ұйымы атынан, жартылайвагондарды 1,000 бірлік көлемінде 15,077 млн. теңге сомасында 15 жылға 15% жылдық сыйақы мөлшерлемесімен жалға алу туралы қаржылық жал келісім-шартына байланысты тарап «БРК-Лизинг» АҚ-мен отырды. 15%-дық жылдық сыйақы мөлшерлемесінің 10%-ы №212 «Әлеуметтік маңызы бар қатынастар бойынша жолаушыларды тасымалдаушылар мен операторлардың вагондарды (контейнерлерді) сатып алуын кредиттеуге және олардың қаржыландыру лизингіне сыйақының мөлшерлемесін субсидиялау қағидалары» республикалық бюджеттік бағдарламасы бойынша «Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігінің көлік Комитеті» РММ-мен субсидияландырылады. Негізгі қарызды өтеу бойынша жеңілдік мерзімі 7 жылды құрайды. Топ жалға алушы болып табылады. Тиімді сыйақы мөлшерлемесі 15.095%-ды құрайды.

2018 ж. ішінде Топ келісім-шартпен бекітілген кесте бойынша вагон платформаларды 228 бірлік көлемінде алды (2017 ж.:81 бірлік).

Барлық жал төлемдері теңгеде көрсетілген.

19. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Еңбек қызметі аяқталуына байланысты төленетін сыйақылар жоспары мен қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес зейнетақылық аударымдар қызметкерлердің міндеттемелері болып табылады және Топтың Ұжымдық шартта көзделген міндеттемелерден басқа (төменде көрсетілген), қызметкерлердің алдында олар зейнеткерлікке шыққаннан кейін төлемдер бойынша не ағымдық, не болашақ міндеттемелері жоқ.

Қызметкерлерге еңбек қызметі аяқталғаннан кейін төленетін және басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар Топ пен оның еңбек ұжымы арасында жасалған 2018-2020 жж. арналған Ұжымдық шартқа сәйкес төленеді. Осы шартқа сәйкес Топ келесідей негізгі төлемдер мен жеңілдіктерді қорланбайтын жоспар шегінде жүзеге асырады:

- зейнетке шығу кезіндегі бір жолғы жәрдем;
- зейнеткерлерге жыл сайынғы материалдық көмек;
- тегін теміржол билеттерін беру;
- зейнеткерлердің ритуалдық қызметтерін төлеуге материалдық көмек;
- қызметкерлер мен зейнеткерлердің мерейтойлары;
- тістерді протездеуге материалдық көмек;
- басқа да жеңілдіктер.

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдарға міндеттемелер мәндерінің ағымдағы қозғалысы келесі түрде көрсетілген:

	31 желтоқсан 2018 ж.	31 желтоқсан 2017 ж. (қайта есептелген)
Жылдың басындағы жалпы міндеттеме сомасы	31,241	29,131
Қызметтердің ағымдық құны	1,172	1,034
Өткен қызметтердің құны	1,480	(72)
Сыйақының құны	2,944	2,795
Басқа да жиынтық залалда танылған актуарлық қайта бағалау	1,137	1,558
Жыл ішінде жасалған төлемдер	(3,211)	(3,547)
Жыл іші пайда мен залалда танылған актуарлық залал	19	342
Еншілес ұйымдардың шығуы	(37)	-
Жыл соңындағы міндеттемелердің жалпы сомасы	34,745	31,241
Соның ішінде, төлем мерзімі жыл ішінде келетін міндеттемелер	2,797	2,858
Төлем мерзімі бір жылдан кейін келетін міндеттемелер	31,948	28,383
	34,745	31,241

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Төлемдердің мөлшері белгіленген зейнетақы жоспары мен қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар бойынша пайда мен залалда 2018 мен 2017 жж. ішінде танылған міндеттемелердің сомасы келесі түрде көрсетілген:

	31 желтоқсан 2018 ж.	31 желтоқсан 2017 ж. (қайта есептелген)
Сатудың өзіндік құны (26 Ескерту)	4,893	3,529
Жалпы және әкімшілік шығындар (27 Ескерту)	722	571
Жыл іші пайда мен залалда танылғанның жиынтығы	5,615	4,100

Топ міндеттемелерін есептеу Топтың қызметкерлерінің және зейнеткерлерінің саны, жасы, жынысы мен өтіл жылдары мен қызметкерлер санының өзгеруі бойынша нақты деректер, сонымен бірге өлім деңгейі бойынша жарияланып отыратын статистика деректерінің негізінде дайындалған. Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепті жасау күніндегі өзге негізгі жорамалдар төменде келтірілген:

	2018 ж.	2017 ж.
Дисконт мөлшерлемесі	8.3%	9.0%
	3.4%	4.0%
Болашақта материалдық көмектің күтілетін жылдық өсуі	(орташа) 4.9%	(орташа) 4.3%
Болашақта ең төмен еңбекақының күтілетін жылдық өсуі	(орташа) 6.3%	(орташа) 6.6%
Болашақта теміржол билеттері құнының күтілетін жылдық өсуі	(орташа)	(орташа)

Актuariй жүргізген сезімталдық талдауына сай қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелердің максималды жоғарлауы 10.1%-ды құрайды. Бұл жағдай инфляция деңгейі 1%-ға жоғарласа орын алады.

20. КОРПОРАТИВТІК ТАБЫС САЛЫҒЫ

31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші табыс салығы бойынша шығындар мыналарды қамтыды:

	31 желтоқсан 2018 ж.	31 желтоқсан 2017 ж. (қайта есептелген)
Ағымдық табыс салығы бойынша шығындар	667	526
Өткен кезеңнің табыс салығы бойынша түзетулер	828	(308)
Төлем көзі аясында төленген табыс салығы	686	306
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығын	133	5,620
	2,314	6,144

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы табыс салығы бойынша шығындар мен ресми бекітілген мөлшерлеме бойынша салық салынғанға дейінгі бухгалтерлік пайдадан есептелінген табыс салығы бойынша шығындарды салыстыру көрсетілген:

	31 желтоқсан 2018 ж.	31 желтоқсан 2017 ж. (қайта есептелген)
Жалғастырылатын қызметтен салық салуға дейінгі пайда/(залал)	(71,262)	18,279
Ресми салық мөлшерлемесі	20%	20%
Ресми салық мөлшерлемесі бойынша теориялық (үнемдеу)/шығындар	(14,252)	3,656
Салық салу мақсаты үшін есептеуге жатпайтын шығындардың салықтық әсері, және басқа да әсерлер:		
Өткен жылдардағы табыс салығын түзету	828	(308)
Есептеуге алынбаған шығындар	9,334	1,164
Танылмаған кейінге қалдырылған активтердің өзгеруі	6,404	1,632
Пайда мен залалда көрсетілген табыс салығы бойынша шығын (жалғастырылатын қызметке қатысты)	2,314	6,144

Шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы тиісті есептердің күніне қолданылатын, ресми белгіленген салық мөлшерлемелерін активтер мен міндеттемелердің салықтық базасы және шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген сомалар арасындағы уақыттық айырмашылықтарға қолдану арқылы есептелген 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық сомалары келесілерді қамтыды:

	31 желтоқсан 2018 ж.	31 желтоқсан 2017 ж. (қайта есептелген)
Кейінге қалдырылған салық активтері:		
Көшірілген салық залалдары	143,256	134,504
Дебиторлық берешектегі айырмашылық	4,232	3,295
Қаржылық кепілдік келісім-шарттары бойынша міндеттемелер	2,918	-
Қызметкерлерге қатысты есептелген міндеттемелер	2,718	2,544
Тұрғын үй қарызы дебиторлық берешегі бойынша дисконт	2,178	2,305
Басқалары	1,470	2,193
	156,772	144,841
Шегерулер: кейінге қалдырылған салықтық активтер, кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелерімен есепке алынған	(150,348)	(138,888)
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	6,424	5,953
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері:		
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар және басқа да ұзақ мерзімді активтер	(332,719)	(321,557)
Несиені әділ құнына дейін түзету	(43,881)	(44,353)
Болашақ кезең шығындары	(78)	(259)
Басқалары	(8)	(317)
	(376,686)	(366,486)
Шегерулер: кейінге қалдырылған салықтық активтер, кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелерімен есепке алынған	150,348	138,888
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	(226,338)	(227,598)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемелерінің жиынтығы	(219,914)	(221,645)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

	31 желтоқсан 2018 ж.	31 желтоқсан 2017 ж. (қайта есептелген)
Жыл басындағы кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша таза міндеттемелер	(221,645)	(216,044)
Пайда және залалда көрсетілген	(133)	(5,620)
Капитал өзгерістері жөніндегі шоғырландырылған есепте көрсетілген	-	107
Еншілес ұйымдардың шығуы	1,030	-
Қауымдасқан ұйымдардың инвестицияларында көрсетілген ұйымдар	834	(88)
Жыл соңындағы кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша таза міндеттемелер	(219,914)	(221,645)

Топ ауыстырылған салық залалдарына жатқызылатын кейінге қалдырылған активтерді таныған жоқ. Басшылықтың ойынша, осы кейінге қалдырылған активтерге қарсы есепке алынатын салық салынатын пайданың болашақта жеткілікті болуы екіталай.

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша танылмаған ауыстырылған салық залалдарының жалпы салық әсері 11,842 млн. теңгені құрады (2017 ж. 31 желтоқсан: 5,438 млн. теңге). Осы ауыстырылған салықтық залалдар пайда болған мерзімінен 10 жыл ішінде салықтық мақсаттар үшін жойылады.

21. САУДА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

	31 желтоқсан 2018 ж.	31 желтоқсан 2017 ж. (қайта есептелген)
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды жеткізгені үшін кредиторлық берешек	59,154	39,096
Көрсетілген қызметтер үшін кредиторлық берешек	49,838	52,583
Алынған босалқылар үшін сауда кредиторлық берешек	30,451	25,475
Басқа да кредиторлық берешек	2,460	723
	141,903	117,877
Сауда кредиторлық берешектің ағымдағы бөлігі	140,222	117,624
Сауда кредиторлық берешекің ұзақ мерзімді бөлігі (23 Ескерту)	1,681	253
	141,903	117,877

31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешек мына валюталарда берілген:

	31 желтоқсан 2018 ж.	31 желтоқсан 2017 ж. (қайта есептелген)
Теңге	128,623	100,772
АҚШ доллары	6,325	7,496
Швейцар франкі	813	806
Басқа валютада	6,142	8,803
	141,903	117,877

Кредиторлық берешек бойынша айналымның орташа мерзімі 56 күнді құрайды (2017 ж.: 59 күнді құрады).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

22. САТЫП АЛУШЫЛАРМЕН КЕЛІСІМ-ШАРТТАР БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	31 желтоқсан 2018 ж.
Сатып алушылармен келісім-шарттар бойынша алынған алдын-ала төлемдер	61,302
Болашақ кезең табыстары	7,708
	69,010

Есептік кезеңде танылған және алынған алдын-ала төлем мен болашақ кезең табыстарының құраманы қосылған түсім есепті кезеңнің басына 48,162 млн. теңгені құрады.

23. БАСҚА ДА МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	31 желтоқсан 2018 ж.	31 желтоқсан 2017 ж. (қайта есептелген)
Еңбекақы бойынша берешек	17,506	15,526
Дивидендтер бойынша берешек (16 Ескерту)	16,425	16,425
Қаржылық кепілдік келісім-шарттары бойынша міндеттемелер	14,588	4,194
Қолданылмаған демалыс бойынша резервтер	11,705	10,880
Болашақ кезең табыстары	7,229	8,414
Міндетті зейнетақы салымдары мен әлеуметік сақтандыруға аударым және міндетті медициналық сақтандыру бойынша аударымдар	6,034	5,323
Алынған аванстар	2,797	83,697
Тауарлы кредиторлық берешек (21 Ескерту)	1,681	253
Басқа да міндеттемелер	11,437	17,898
	89,402	162,610
Басқа да міндеттемелердің ағымдағы бөлігі	68,418	158,163
Басқа да міндеттемелердің ұзақ мерзімді бөлігі	20,984	4,447
	89,402	162,610

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да міндеттемелер негізінен теңгеде көрсетілген.

31 Ескертуде көрсетілгендей, 2018 ж. Компания Топтың сенімгерлік басқаруындағы «Астана Халықаралық әуежайы» АҚ-ның «Қазақстан Даму Банкі» АҚ-дан алған несие бойынша банкке қаржылық кепілдік беріп, қаржылық кепілдік келісім-шарттары бойынша міндеттемені 6,451 млн.теңге көлемінде таныды.

Сонымен қоса, Топ «Ақтөбе рельс арқалық зауыты» ЖШС және «Электровоз құрастыру зауыты» ЖШС қауымдасқан кәсіпорындардан алынған несиелер бойынша қаржылық кепілдіктерді банктерге берді. 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы несиелік кепілдіктердің амортизацияланған құны 8,137 млн. теңгені құрады. (2017 ж. 31 желтоқсан: 4,194 млн. теңге).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

24. ТАБЫСТАР

2018 және 2017 жж. аралығында жүк тасымалынан түсім келесілерден тұрады:

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Сатып алушыларымен келісім-шарт бойынша табыстар:		
Республикаішілік бағыттар бойынша	283,878	254,723
Халықаралық (транзиттік) қатынас	243,760	209,217
Халықаралық (экспорттық) қатынас	178,063	158,203
Халықаралық (импорттық) қатынас	95,915	88,719
Тасымалдау процесстерімен байланысты қосымша алымдар,	33,618	28,557
Жүк тасымалынан басқа да табыстар	13,802	10,152
	849,036	749,571

2018 және 2017 жж. ішінде жолаушылар тасымалынан табыстар келесілерден тұрды:

	2018 ж.	2017 ж.
Сатып алушыларымен келісім-шарт бойынша табыстар:		
Республикаішілік бағыттар бойынша	60,461	56,893
Халықаралық бағыттар бойынша	16,841	19,519
Басқа да табыстар	6,917	5,474
	84,219	81,886

25. БАСҚА ДА ТАБЫСТАР

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Вагондарды жалға беруден түскен табыс	44,562	22,937
Тауарларды сатудан және басқа да қызметтер көрсетуден түскен табыстар	39,848	33,561
Айыппұлдардан табыс	5,758	4,698
	90,168	61,196

Тауарларды сатудан және қызметтер көрсетуден түскен табыстар негізінен тиеу мен босату қызметтерінен, кемелерге қызмет көрсетуден, материалдар мен металл сынықтарын сатудан және жолаушылар қозғалысында магистральдық теміржол байланыс қызметтерін көрсетуден түскен табыстан тұрады. 19,075 млн. теңге көлеміндегі түсім нақты белгілі бір уақытта танылған және 20,773 млн. теңге көлеміндегі түсім қызмет көрсету уақыты аралығында танылды.

Алынған айыппұлдар негізінен жүктерді тағайындалу станцияларынан уақтылы шығармаумен байланысты және шаруашылық келісімдердің бұзылу салдары бойынша айыппұлдардан тұратын табыстардан жинақталған.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

26. ӨТКІЗУДІҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

	2018 ж.	2017 ж.
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервтерді, аударымдар мен салықтарды қоса алғанда қызметкерлерге жұмсалатын шығындарам	266,930	240,736
Отын және жанар-жағармай материалдары	120,476	89,420
Тозу және амортизация	114,431	101,677
Жөндеу және қызмет көрсету	99,219	88,006
Өндірістік сипаттағы жұмыстар мен қызметтер	52,485	48,407
Электр энергиясы	45,679	43,893
Материалдар мен қорлар	42,728	45,040
Салықтар	20,287	17,338
Операциялық жалға беру	15,554	4,559
Байланыс қызметтері	5,315	4,753
Еңбек қызметі аяқталуы бойынша сыйақы шығындары және қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар (19 Ескерту)	4,893	3,528
Коммуналдық шығындар мен ғимаратты ұстау	3,901	3,172
Іссапар шығындары	2,810	2,787
Сақтандыру	2,472	1,589
Көлік қызметтері	839	1,116
Басқалары	20,429	25,309
	818,448	721,330

27. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫНДАР

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервтерді, аударымдар мен салықтарды қоса алғанда қызметкерлерге жұмсалатын шығындар	41,231	39,028
Мүліктік салықтар және басқа да салықтар	16,583	17,813
Күтілетін неселік залалдар бойынша резервтер	7,231	1,841
Тозу және амортизация	6,547	5,230
Консультациялық, аудиторлық және заң қызметтері	3,659	3,753
Тараптық ұйымдардың басқа да қызметтері	3,215	1,264
Іссапар шығындары	1,577	1,434
Операциялық жал бойынша шығындар	1,438	1,407
Жарнама	1,373	1,891
Материалдар	1,095	689
Мерекелік және жаппай мәдени шараларды өткізуге шығындар	970	851
Банк қызметтері	928	793
Коммуналдық шығындар және ғимаратты ұстау	872	840
Еңбек қызметі аяқталуы бойынша сыйақы шығындары және қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар (19 Ескерту)	722	571
Әлеуметтік сала объектілерін ұстау шығындары	413	417
Кәсіби оқуға және мамандығын жетілдіруге шығындар	364	233
Сақтандыру	347	275
Жөндеу мен қызмет көрсету	273	260
Басқа шығындар	8,716	8,091
	97,554	86,681

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)***(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)***28. ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫНДАР**

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Несие пайыздары бойынша шығындар	90,306	89,312
Басқа қаржылық шығындар	13,228	8,402
	103,534	97,714

29. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАРДЫҢ САТЫЛУЫ

2018 ж. ішінде Топ еншілес ұйымы «М.Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы» АҚ -ның 100% акциялар пакетін үшінші жаққа 10,251 млн. теңге бағасымен сатты (2017 ж.: «Көліктік қызмет орталығы» АҚ, «Аудандық Форвардтық Логистика» ЖШҚ, «Рауан-Бурабай» ЖШС, «Мак-Екібастұз» ЖШС, «Бас-Балхаш» ЖШС-ның акциялар пакеті мен қатысу үлесін сатты). Сату нәтижесінде Топ еншілес ұйымдарының алдындағы бақылауды жоғалтты.

Еншілес ұйымдардың сатылуынан түскен пайда:

	2018 ж.	2017 ж.
Еншілес ұйымдардың шығуынан сыйақы сомасы	10,251	1,033
Шыққан таза активтер	(10,219)	(899)
Бақыланбайтын үлестер	-	9
Шетел валютасын қайта есептеуден резерв	-	108
Шығудан түскен пайда	32	251

Енілес ұйымдардың сатылуынан таза ақша ағымы:

	2018 ж.	2017 ж.
Қаржылық сыйақы сомасы	10,251	1,033
Ақша қаражаты және оның баламаларын шегергенде	(855)	(608)
ЖИЫНТЫҒЫ	9,396	425

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

30. АКЦИЯҒА ШАҚҚАНДАҒЫ ПАЙДА

Акцияға шаққандағы базалық пайда ретінде акцияға шаққандағы пайда жыл ішіндегі шығарылған жай акциялардың орташа мөлшерленген саны негізінде саналады. Жай акциялар бойынша сома мен көбейту әсеріндегі жай акциялардың сомасы тең, өйткені Компанияның көбейту әсерін жасаушы инструменттері жоқ. 2018 және 2017 жж. ішінде талдау эффектісі бар құралдар болған жоқ.

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Жай акцияның орташа мөлшерленген саны	496,160,750	496,098,049
Акционерге жататын жыл іші (залал)/пайда (млн. теңге)	(87,219)	11,355
Жай акцияға шаққандағы (залал)/пайда (теңге)	(176)	23
Акционерге жататын жалғастыратын қызметтен жыл іші (залал)/пайда (млн. теңге)	(74,340)	10,579
Жалғастыратын қызметтен жай акцияға шаққандағы жыл іші (залал)/пайда (теңге)	(150)	21
Материалдық емес активтерді және бақыланбайтын үлестерді қоспағандағы таза активтер	1,102,607	1,217,272
Айналымдағы жай акциялардың саны (тіркелген)	496,157,572	496,157,572
Бір акцияның баланстық құны (теңге)⁹	2,222	2,453

31. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Инвестициялық сипаттағы міндеттемелер

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың ұзын өлшемді рельстерді сатып алу, жүк және жолаушылар электровоздарын, жүк және жолаушылар тепловоздарын сатып алу бойынша жалпы сомасы 1,459,577 млн. теңгеге шартты міндеттемелері болды (2017 ж. 31 желтоқсан: 1,119,544 млн. теңге).

Басқа да келісім-шарт бойынша міндеттемелер

Топтың, «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымы атынан, жүк тиеу-түсіру және болашақ кезеңдерде жүкті сақтау қызметтерін көрсету бойынша үш келісім шегінде шартты міндеттемелері бар: 2015 ж. 20 қарашасында «Continental Logistics» ЖШС-мен, «Сбербанк России» ЕБ АҚ-мен, «Odyssey Investments Group» ЖШС-мен жасасқан келісім шегінде; 2015 ж. 28 желтоқсанда «Солтүстік Ақтау теңіз терминалы» ЖШС-мен, «Сбербанк России» ЕБ АҚ-мен, Inter Port Development PTE LTD жасасқан келісім шегінде және 2016 ж. 15 тамызда «Continental Logistics Shymkent» ЖШС, «Odyssey Investments Group» ЖШС жасасқан келісім шегінде (бұдан әрі бірге – «Келісімдер»). Келісімдердің шарттарына сәйкес Топ үшін минималды көлемде 10, 13 және 15 жылға сақтау бойынша қызмет көрсету міндеттемесі қарастырылған. Бұл ауыртпашылық тудырушы шарт болып табылады. 2015 ж. 20 қарашада бекітілген келісім шарт қызметінің орындалуы 2016 ж. 15 қыркүйекте басталды.

2018 ж. ішінде 2015 ж. 20 қарашада жасалған келісім-шарт бойынша бекітілген міндеттеме «Continental Logistics» ЖШС-і алдында жүктерді сақтау бойынша қызмет көрсетудің минималды көлемі орындалған жоқ. Алайда, Топ міндеттемелердің орындалмауына байланысты залал шекпейді деп күтеді, өйткені «Continental Logistics» ЖШС міндеттемелердің орындалмауына байланысты шағымданбайтынын растады.

⁹ Акцияның баланстық құны Қазақстан қор биржасының талаптарына сай есептеледі (KASE)

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Жасалған талдау негізінде Топ басшылығы жүкті сақтау бойынша минималды көлемде қызмет көрсету бойынша міндеттеменің орындалмауының ықтималдылығы төмен деп санайтындықтан, Топ бағаланған міндеттеме бойынша резервті 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құрған жоқ.

Шартты міндеттемелер

Сот талаптары

Топ өзінің шаруашылық қызметіне қатысты, атап айтсақ, мүліктік зиянды қайтару бойынша талаптар сияқты түрлі сот қарауларына қатысады. Топ жеке немесе жиынтық күйінде алынған басым талап арыздар немесе қаралу сатысындағы арыздар Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдай жөніндегі есептілігіне қандай да бір кері әсерін тигізеді, не болмаса Топтың қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижесіне немесе ақша қаражатының қозғалысына теріс әсерін береді деп санамайды.

Қазақстандық салық жүйесімен байланысты шартты міндеттемелер

Қазақстандық салық салу жүйесіне тән белгісіздік сипатына байланысты салық сомасының басым бөлігі, айыппұл жазалау шаралары мен төлемақы өсімінің сомалары 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелінген және қазіргі уақыт бойынша шығындарға жатқызылған сомадан асып кетуі мүмкін. Кез-келген аталмаған талап арыздардың сомасын немесе оның жағымсыз нәтижесін болжап анықтау мүлдем мүмкін емес.

2017 ж. «Қала маңындағы тасымал» АҚ еншілес ұйымы бойынша 2011 ж. бастап 2015 ж. дейінгі аралықтағы есептік кезең үшін ҚҚС-ты қайтару бойынша салық органдарының жүргізген кешенді салықтық тексерістері барысында 1,473 млн. теңге көлемінде қайтарылуға ұсынылған ҚҚС сомасы және де 130 млн. теңге сомасында өсімпұл есептелді. Себебі, тасымалдаушының әлеуметтік маңызды бағыттар бойынша тасымалдарының заладарын қамтамасыз ету үшін бөлінген бюджеттік субсидияның сомасы салық салынатын айналымға қосылмаған.

Астана қ. арнайы ауданаралық экономикалық сотқа шағымдану нәтижесінде 2018 ж. 24 жетоксанынан жоғарыда аталған өсімпұл есептеулері туралы шешімнің күші жойылды.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ осы сомалар бойынша резервтерді есептеген жоқ, себебі, Топ салық органдарының әрекеті салық заңнамасына қайшы келеді деп санайды және осы сомаларға соттық және мемлекеттік органдарда таласқа салып отыр.

Сақтандыру

Қазақстанда сақтандыру саласы дамудың бастапқы сатысында, сондықтан басқа да мемлекеттік кәсіпорындар сияқты Топтың жағдайларын ескермегенде, жолаушылардың дене зақымдануынан міндетті сақтандыру, жолаушылардың өлімі мен мүлкіне келген залал немесе өзінің меншігіне залал келу қаупін сақтандыру, активтер мен жабдықтар (инфрақұрылым, жылжымалы құрам мен станцияларды қоса алғанда), және қаржы-шаруашылық қызметінің тоқтау қаупі мен Топ немесе оның қызметіне байланысты нысандарындағы апатты жағдайлар нәтижесінде қоршаған ортаға немесе үшінші тараптың мүлкінен залал келтіргені үшін берешегі жоқ. Топтың Қазақстандағы коммерциялық сақтандыру компанияларынан сатып алған сақтандыру полистеріне сай міндетті сақтандыру қабаты бар.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Кепілдіктер

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кепілдіктер келесі түрде көрсетілген:

Кредитор	Кепілдік мақсаты	Кепілдіктің берілу күні	Кепілдік мерзімі	Кепілдік сомасы
Еуразиялық Даму Банкі	Электровоздарды шығаратын заводты салуды қаржыландыру бойынша «Электровоз құрастыру зауыты» ЖШС-ның міндеттемелерін орындау (2018 ж. дейін бірлескен ұйым)	17 қыркүйек 2012 ж.	2023 ж. дейін	2,370 млн. теңге
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ	Ақтөбе қ. рельс арқалық зауытын салуды қаржыландыру бойынша қауымдасқан ұйым «Ақтөбе рельс арқалық зауыты» ЖШС-ның міндеттемелерін орындау	4 шілде 2013 ж.	2033 ж. дейін	23,070 млн. теңге
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ	Астана халықаралық әуежайын модернизациялауды қаржыландыру бойынша сенімгерлік басқарудағы ұйым «Астана Халықаралық әуежайы» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	28 наурыз 2018 ж.	2033 ж. дейін	22,500 млн. теңге

23 Ескертуде осы кепілдіктердің әділ құны көрсетілген.

Кредиторлар алдында міндеттемелердің орындалмауын болдырмау үшін 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ «Қазақстан Даму банкі» АҚ-дан қаржылық кепілдеме шарты аясында «Қазақстан Даму банкі» АҚ қаржылық коэффициенттерді қолданбайтындығы жайлы мақұлдама хат алды.

Қаржылық жал

2017 ж. шілдеде Топ, «Жолаушылар тасымалы» АҚ атынан, «Тұлпар-Тальго» ЖШС жасаған жолаушылар тасымалы вагондарын 62 бірлік көлемінде 18,892 млн. теңге сомасында 20 жылға 1.75% жылдық сыйақы мөлшерлемесімен жалға алу туралы қаржылық жал келісім-шартына «БРК-Лизинг» АҚ-мен, байланысты тараппен, отырды. Негізгі қарызды өтеу бойынша жеңілдік мерзімі 6 жылды құрайды. Топ жалға алушы болып табылады. Қаржылық жал 2020 ж. басталады деп күтілуде.

Сонымен қоса, 18 Ескертуде көрсетілгендей, Топ, «КТЗ Express» АҚ және «Қазтеміртранс» АҚ еншілес ұйымдары атынан, «БРК-Лизинг» АҚ-мен вагон-платформалары мен жартылайвагондарды жалға алу бойынша қаржылық жалға отырды. Қаржылық жал бойынша жеткізілім 2019 жж. күтіледі.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

32. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАР

Есептік жылдың соңына Топ құрылымы туралы мәлімет төменде көрсетілген:

Еншілес ұйым	Қызмет сипаты	Орналасқан елі	Қатысу үлесі, %	
			2018 ж.	2017 ж.
1. «Қазтеміртранс» АҚ	Жүк вагондарын пайдалану	Қазақстан	100	100
2. «Жолаушылар тасымалы» АҚ	Жолаушыларды тасымалдау	Қазақстан	100	100
3. «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ	Локомотив тартымы қызметтерін көрсету	Қазақстан	100	100
4. «KTZ Express» АҚ	Мультимодалды тасымалдау	Қазақстан	100	100
5. «Теміржолсу» АҚ	Коммуналдық қызметтер	Қазақстан	100	100
6. «Ремлокомотив» АҚ	Локомотивтерді жөндеу	Қазақстан	100	100
7. «Транстелеком» АҚ	Байланыс қызметтері	Қазақстан	51	51
8. «Әскерилендірілген теміржол күзеті» АҚ	Күзет қызметтері	Қазақстан	100	100
9. «Қамқор» жөндеу корпорациясы» ЖШС	Теміржол ойнамалы құрамын жөндеу	Қазақстан	100	100
10. «Вокзал-сервис» АҚ	Вокзалдың қызметін қамтамасыз ету	Қазақстан	-	100
11. «М.Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы» АҚ	Кадрларды оқыту, қайта оқыту және квалификациясын жоғарлату	Қазақстан	-	100
12. «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ ¹⁰	Жүкті тиеу мен босату жұмыстары, кемелерге қызмет көрсету	Қазақстан	100	100
13. «Құрық-Порты» ЖШС	Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-құрастырушылық қызмет «ҚТЖ» ҰҚ» АҚ тобының компанияларының қызметі мен жобаларын қаржыландыру мақсатында	Қазақстан	100	100
14. ЖШҚ «ҚТЖ Финанс»	эмиссиясын жүзеге асыру	Ресей Федерациясы	100	100

2018 ж. ішінде «М.Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы» АҚ-ның 100% акциясы үшінші жаққа сатылды және «Вокзал-сервис» АҚ-ы жойылды.

33. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР

Егер бір тарап екінші тарапты бақылау мүмкіндігіне ие болса, немесе қаржылық немесе операциялық шешімдерді басқа тарап қабылдау кезінде келесі тарапқа біршама ықпал етуді жүзеге асыратын болса, берілген шоғырландырылған қаржы есептілігінің мақсаттары үшін осы тараптар байланысты тараптар ретінде қарастырылады. Сондай-ақ байланысты деп Топпен бірге бір бақылау астындағы тараптар да саналады. Байланысты тараптардың мүмкін байланыстарын қарастырғанда әрбір жағдайда тараптардың құқықтық формасына ғана емес, олардың қарым-қатынас мәніне назар аударылады.

¹⁰ Акцияның баланстық құны Қазақстан қор биржасының талаптарына сай есептеледі (KASE) Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның 100%-дық иелену үлесін Топтың сенімгерлік басқаруына берді. Топ «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның акцияларын заң тұрғысынан иеленбесе де, Топтың еншілес ұйымы ретінде таныды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Байланысты тараптар байланысты емес тараптар жасаса алмайтын келісімдерді жасай алады, және байланысты тараптардың арасындағы келісімдер байланысты емес тараптардың келісіндегі шарттар, ережелер мен сома негізінде жүзеге аспауы мүмкін.

31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ көптеген маңызды келісімдер жүргізген төленбеген қалдығы болған қарым-қатынастар сипаты төменде көрсетілген.

		Акциянер	Топтың қауымдасқан ұйымдары	Топ қатысушы болып табылатын біріккен ұйымдар	Акциянер құрамына кіретін ұйымдар	Басқа да байланысты тараптар
Байланысты тараптардың тауарлар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтер үшін міндеттемелері	2018 ж.	11	37,614	500	3,537	3,076
	2017 ж.	7	9,135	305	1,009	-
соның ішінде күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв	2018 ж.	-	(1,000)	(26)	(71)	-
	2017 ж.	-	(12)	(24)	(32)	-
Байланысты тараптарға тауарлар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтер үшін міндеттемелер	2018 ж.	-	15,346	2,177	2,261	21,591
	2017 ж.	-	4,336	2,173	2,689	18,792
Қолданылуы шектеулі ақша қаражаты	2018 ж.	-	-	-	-	86
	2017 ж.	-	-	-	-	-
Берілген несиелер	2018 ж.	-	-	-	-	-
	2017 ж.	-	-	-	-	-
соның ішінде күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв	2018 ж.	-	-	-	-	-
	2017 ж.	-	-	-	-	-
Алынған несиелер	2018 ж.	107,906	-	-	-	30,112
	2017 ж.	105,739	-	-	-	37,476
Қаржылық жал бойынша міндеттеме	2018 ж.	1,903	-	-	-	16,169
	2017 ж.	996	-	-	-	13,889
Төленетін дивидендтер	2018 ж.	16,425	-	-	-	-
	2017 ж.	16,425	-	-	-	-

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Байланысты тараптармен мәмілелер 31 желтоқсандағы жағдай бойынша келесі түрде көрсетілген:

		Акциянер	Топтың қауымдасқан ұйымдары	Топ қатысушы болып табылатын біріккен ұйымдар	Акциянер құрамына кіретін ұйымдар	Басқа да байланысты тараптар
Тауар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтерді сату	2018 ж.	54	9,922	29,588	37,747	1,952
	2017 ж.	2,858	1,117	24,155	15,854	-
Күмәнді берешек бойынша (есептелген)/қалпы на келтірілген резерв	2018 ж.	-	(988)	(2)	(55)	-
	2017 ж.	-	5	-	2	-
Тауар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	2018 ж.	-	48,203	111	13,593	2,297
	2017 ж.	2,821	45,970	662	12,319	-
Несилерді беру	2018 ж.	-	-	-	-	-
	2017 ж.	-	-	13	-	-
Берілген несиелерді өтеу	2018 ж.	-	-	-	-	24,000
	2017 ж.	-	-	-	-	4,000
Несилерді алу	2018 ж.	40,000	-	-	-	-
	2017 ж.	25,000	-	-	-	-
Алынған несиелерді өтеу	2018 ж.	41,175	-	-	-	8,398
	2017 ж.	75,000	-	-	-	6,647
Қаржылық жал бойынша жаңа келісім- шарттар	2018 ж.	1,383	-	-	-	3,903
	2017 ж.	895	-	-	-	13,519
Қаржылық жал міндеттемесі бойынша төлемдер	2018 ж.	784	-	-	-	572
	2017 ж.	51	-	-	-	76
Қаржылық табыс	2018 ж.	14	-	-	-	785
	2017 ж.	-	-	14	-	43
Қаржылық шығындар	2018 ж.	5,802	-	-	-	3,297
	2017 ж.	5,914	-	1	-	2,823
Алынатын дивидендтер	2018 ж.	-	263	2,028	-	-
	2017 ж.	-	-	-	-	-
Жарияланған дивидендтер	2018 ж.	1,710	-	-	-	-
	2017 ж.	-	-	-	-	-
Қаржылық активті сату	2018 ж.	81,986	-	-	-	-
	2017 ж.	-	-	-	-	-
Жарғылық капиталға салым	2018 ж.	290	-	-	-	-
	2017 ж.	69,175	-	-	-	-

2018 ж. Компания Аналық компаниядан қысқа мерзімді несиені Аналық компанияның облигацияларын облигацияларды ұстаушылардан сатып алу үшін алып, кейіннен Аналық компанияғы осы облигацияларды сатты. Облигацияларды сатып алу мен сату бойыша мәмілелер нарықтық шарттар бойынша жүзеге асырылды. Несие 2018 ж. ішінде өтелді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың кейбір несиелері тиісінше жалпы сомасы 2,104 млн. теңге және 2,548 млн. теңге болатын Қазақстан Республикасы Үкіметімен кепілдендірілген.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ кейбір қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың несиелері бойынша міндеттемелердің банктер алдында орындалатындығын кепілдендіру мақсатында кепілдікті берді (23 және 31 Ескертулер).

Акционер тобының құрамына кіретін ұйымдармен, қауымдасқан және бірлескен ұйымдармен және де басқа да байланысты тараптармен опрециялардың басым бөлігі «ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы» АҚ (бензин), «Қазақтелеком» АҚ (байланыс қызметі), «Қазатомпром» АҚ (электр энергиясы), «КЕГӨК» АҚ (электрэнергиясы), «Қазпочта» АҚ (пошта қызметі), «Казахстан Инжиниринг «Ұлттық компаниясы» АҚ (машина өндірісі тауарлары) и «Самұқ-Энерго» АҚ-мен (электр энергиясы) операциялардан тұрады. Сонымен қатар, Топ Акционер тобына кіретін ұйымдарға, қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға теміржол тасымалдауы бойынша қызмет көрсетеді.

Сонымен қатар, 2016 ж. ішінде «Airport Management Group» ЖШС еншілес ұйымы Топ атынан пайыссыз өтелетін қаржылық көмекті сенімді басқару астындағы байланысты тарап «Астана» Халықаралық әуежайы» АҚ-ға 28,000 млн. теңге көлемінде айналым қаражатын қаржыландыру мақсатында көрсетті. Қаржылық көмектің 24,000 млн. теңгесі 2018 ж. ішінде және 4,000 млн. теңгесі 2017 ж. ішінде өтелді.

31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы күнге аяқталған жыл ішінде Топ келесі объектілердің құрылысы бойынша Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттемені қабылдады:

Ағымдағы міндеттемелер				
Оқушылар сарайы Түркістан қ.	Маңғыстаудағы әлеуметтік объектілері	Балабақша Астана қ.	Мұз сарайы	Жиынтығы
2017 ж. 1 қаңтарына	247	43	47,778	48,068
Жыл ішінде есептелгені	-	-	5,733	5,733
Жыл ішінде есептен шығарылғаны	-	-	(53,511)	(53,511)
2017 ж. 31 желтоқсанына	247	43	-	290
Жыл ішінде есептелгені	5,300	1	-	5,301
Жыл ішінде есептен шығарылғаны	-	(9)	-	(9)
2018 ж. 31 желтоқсанына	5,300	35	-	5,582

31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы күнге аяқталған жыл ішінде Топ жоғарыда көрсетілген Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттеме бойынша келесі шығындарды өткерді:

Маңғыстаудағы әлеуметтік объектілері	Ағымдағы активтер			
	Балабақша Астана қ.	Мұз сарайы	Жиынтығы	
2017 ж. 1 қаңтарына	247	43	47,778	48,068
Шығу	-	-	(47,778)	(47,778)
2017 ж. 31 желтоқсанына	247	43	-	290
Шығу	-	(8)	-	(8)
2018 ж. 31 желтоқсанына	247	35	-	282

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Акционердің пайдасына тағайындалған актив ретінде есепке алынған Мұз сарайы 2017 ж. мамырында Соңғы Акционердің шешімімен Астана қ. әкімдігіне өтеусіз берілді. Нәтижесінде, 5,733 млн. теңге көлемінде ҚҚС есептелді. Бұл ҚҚС Акционерге тарату ретінде бөлінбеген пайда құрамында көрсетілді (16 Ескерту).

Топтың басты басқарушы қызметкерлеріне сыйақы

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың басты басқарушы қызметкерлерін 17 адамнан тұратын Компанияның Басқарма мен Директорлар кеңесінің мүшелері (2017 ж. 31 желтоқсан: 16 адам) құрайды. 2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін басты басқару қызметкерлеріне төленетін сыйақының жалпы мөлшері 210 млн. теңгені құрады және бұл сома осы шоғырландырылған есептіліктің пайда мен залал жөніндегі есебінің жалақы бойынша шығындарына қосылған (2017 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін: 455 млн. теңге). Басқару қызметкерлерге төленетін сыйақының басым бөлігі операциялық нәтижелердің, сыйақылар мен келісім-шарттарға негізделген жалақы бойынша шығындардан тұрады.

**34. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТЫ МЕН САЯСАТЫ.
ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ**

Топтың негізгі қаржы құралдарына несиелер, шығарылған қарыздық бағалы қағаздар (облигациялар), қаржылық жал бойынша міндеттемелер, ақша және оның баламалары, қысқа мерзімдегі салымдар, сонымен қатар сауда дебиторлық және сауда кредиторлық берешектер жатады. Пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекелдер, шетелдік валюта бағамының өзгеруі мен несиелік тәуекелдер Топтың қаржы құралдары бойынша негізгі тәуекелдері болып табылады. Топ барлық қаржы құралдары бойынша пайда болатын өтімділік пен нарық тәуекелдерін бақылап отырады.

Капиталдың жеткіліксіздік тәуекелін басқару

Топ капиталдың жеткіліксіздік тәуекелін басқарып отырады, себебі Топ Акционер үшін пайданы барынша арттырғанда кәсіпорын үздіксіз қызметін капитал мен қарыз балансын оңтайлау арқылы жалғастыра алатынына сенімді болуы керек. Топтың жалпы стратегиясы 2017 ж.-мен салыстырғанда өзгерген жоқ.

Топта капиталдың минималды көлеміне қатысты талаптары жоқ.

Топтың капитал құрылымы таза қарыз қаражатынан (ақша қаражаты мен оның баламаларын шегергеннен кейінгі несиелер, қарыздық бағалы қағаздар мен қаржылық жал бойынша міндеттемелер) және Топ капиталынан (жарғылық капитал, шетелдік валютаны қайта бағалаудан түскен резерв, бөлінбеген пайда мен бақыландырылған үлес) тұрады.

Қаржы тәуекелін басқару мақсаттары

Тәуекелді басқару – Топ қызметінің маңызды элементі. Компания топтың операцияларына қатысты қаржы тәуекелдерін бақылау мен басқаруды тәуекелдер бойынша ішкі есептілік арқылы жүзеге асырады. Бұл есептіліктерде тәуекелге шалдығу деңгейі тәуекелдің дәрежесі мен мөлшері арқылы талданады. Бұл тәуекелдер нарық тәуекелін (валюта тәуекелін, баға тәуекелін және әділ құнға қатысты пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі), өтімділік тәуекелін және ақша ағымына қатысты пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін қамтиды. Төменде Топтың тәуекелді басқару саясатына сипаттама беріледі.

Пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекел

Топ үшін пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекел нарықтық пайыздық мөлшерлеменің өзгеруін білдіреді. Пайыздық мөлшерлеменің өзгеруі Топтың инвестицияларынан жалпы пайдасының азаюына және (немесе) Топтың несиелері мен қарыздық бағалы қағаздары бойынша ақша ағымының азаюына әкеп соқтыруы мүмкін. Топ пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекелді валютадағы қаржылық құралдардың пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруін бақылау арқылы және тұрақты және құбылмалы пайыздық мөлшерлемедегі несиелер арасындағы дұрыс қатынасты қолдау арқылы шектейді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Топтың пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекелге шалдықтығыштығы негізінен Топтың құбылмалы пайыздық мөлшерлемесіндегі несиелер мен қарыздық бағалы қағаздарына байланысты.

Келесі кесте Топтың салық салуға дейінгі табысы мен капиталының несиелердің пайыздық мөлшерлемелерінің мүмкін бола алатын өзгерістеріне (құбылмалы пайыздық мөлшерлемен несиелерге әсерін тигізе отырып) сезімталдығын басқа айнымалы шамалар тұрақты болған кезде көрсетеді.

	2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. 31 желтоқсан	
	Базистік пунктілерде пайыздық мөлшерле- лердің ұлғаюы/азаюы	Салық салынғанға дейінгі табысқа/ капиталға әсері	Базистік пунктілерде пайыздық мөлшерле- лердің ұлғаюы/азаюы	Салық салынғанға дейінгі табысқа/ капиталға әсері
АҚШ доллары	50/(15)	(26)/8	70/(8)	(154)/18
Теңге	50/(15)	(340)/102	70/(8)	(843)/96

Валюталық тәуекел

Топ шетелдік валютада мәмілелерді жүзеге асырады, демек валюталық бағам ауытқуларына ұшырау тәуекелі пайда болады.

Топтың қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді берешегінің түбегейлі бөлігі АҚШ долларында көрсетілген. Берешек көрсетілген АҚШ долларына және басқа шетелдік валюталарға қатысты теңге бағамының өзгеруінің нәтижесінде айырбас бағамынан табыстар немесе залалдар туындайды. 2018 ж. ішінде Топтың бағамдық айырмашылықтан залалы 112,515 млн. теңгені құрады, оның айтарлықтай бөлігі 17 Ескертуде көрсетілгендей несиелерге қатысты (2017 ж.: 7,408 млн. теңге). Топ ақша қаражатының және басқа да қаржы активтерінің бір бөлігін АҚШ доллары депозитінде несие бойынша бағамдық айырмашылықтан туындаған табыс немесе шығынды өзара есепке алу мақсатында сақтайды.

Келесі кестеде Топтың салық салынғанға дейінгі табысының АҚШ доллары, еуро, ресей рублі және басқа да валюталардың мүмкін бола алатын өзгерістеріне сезімталдығы басқа айнымалы шамалар тұрақты болған кезде көрсетілген.

	2018 ж. 31 желтоқсан			2017 ж. 31 желтоқсан		
	Айырбастау бағамындағы ұлғаю/азаю	Салық салынғанға дейінгі табысқа әсері	Капиталға әсері	Айырбастау курсандағы ұлғаю/азаю	Салық салынғанға дейінгі табысқа әсері	Капиталға әсері
АҚШ доллары	14%/ (10%)	(100,256)/ 71,612	-	10%/ (10%)	(69,162)/ 69,162	-
Еуро	14%/ (10%)	(8,727)/ 6,233	-	13.5%/ (9.5%)	(8,522)/ 5,997	-
Ресей рублі	14%/ (9%)	(11,393)/ 7,324	-	16%/ (16%)	(13,531)/ 13,531	-
Швейцар франкі	14%/ (10%)	(77)/55	(24,900)/ 17,786	11.5%/ (11.5%)	(169)/169	(11,349)/ 11,349
Басқа да валюталар	14%/ (10%)	(165)/118	-	11.5%/ (11.5%)	(224)/224	-

2015 ж. 7 тамызда Топ швейцар франкінде белгіленген қызмет көрсетуден түскен табыстың теңгеге қатысты өзгеру тәуекелін төмендету мақсатында ақша ағындарын хеджирлеуді жүргізді. 2014 ж. 20 маусымда Швейцар қор биржасында шығарылған Еурооблигациялар хеджирлеу құралы болып табылады. Швейцар франкіндегі транзиттік тасымалдаулардан табыс хеджирлеу объектісі болып табылады. Хеджирлеуден түскен әсер 2018 ж.: 14,026 млн. теңге көлеміндегі басқа да жиынтық табыста көрсетілді (2017 ж.: 3,479 млн. теңге).

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Несиелік тәуекел

Топтың қаржы құралдарымен контрагенттердің келісімшарттарын орындамау нәтижесінде пайда болатын несиелік қатер әдетте осы контрагенттердің алдында контрагент міндеттемелерінің шамасы Топтың міндеттемелерінен асып түсетін сомалармен шектеліп қалады. Топтың саясаты несиеге қабілетті контрагенттермен бірге қаржы құралдары бар операцияларды атқаруды қарастырады. Несиелік тәуекелге түсудің максималды мөлшері әрбір қаржы активінің баланстық құнына тең.

Несиелік тәуекел концентрациясы экономикалық жағдайлары немесе басқа да оқиғалары олардың өз міндеттемелерін орындау қабілетіне бірдей әсер етуі мүмкін деген болжамға қатысты ұқсас қызмет шарттары бар несие алушы топтар немесе бір несие алушыдан бірнеше берешек сомасы болғанда туындауы мүмкін.

Топта берілген несие лимиттерінен асып кетпейтін, және де дұрыс несие тарихы бар тапсырыс берушілермен келісімдер жасалатындай үнемді бақылауды қарастырып отыратын саясат жұмыс істейді. Топтың аванстық төлемді қайтаруға банк кепілдігімен берілген алдын ала төлем негізінде өздерінің көптеген клиенттерімен жұмыс істеуінің арқасында несиелік тәуекел төмендеп отыр.

Сонымен қоса, Топ банктерге берілген қаржылық кепілдіктер бойынша несиелік тәуекелге ие. Топтың осы несиелік тәуекел бойынша максималды тәуекелі Топтан банк талап еткен жағдайда Топ өтеуге міндеттелетін кепілдіктердің (31 Ескертуде көрсетілген) максималды сомасына тең. 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 14,545 млн. теңге көлеміндегі сома (2018 ж. 1 қаңтарына ХҚЕС (IFRS) 9-ды қолданудың әсері: 8,312 млн. теңге) ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес залалдар бойынша резерв ретінде бағаланды, алайда, 800 млн. теңге сомасындағы залалдар бойынша резерв пайда мен залалдар құрамында танылған жоқ, себебі кумулятивтік соманы шегергенде алынған және пайда мен залалда танылған сыйлықақы залалдар бойынша күтілген резервтен асты.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел нарық бағасының өзгеруі нәтижесінде қаржы құралының құнының ықтимал түрде ауытқуы кезінде пайда болады. Топ нарық конъюктурасының теріс өзгеруінен пайда болуы мүмкін әлеуетті залалдарды кезең сайын бағалау арқылы нарықтық тәуекелді басқарады.

Өтімділік тәуекелі

Топ Акционердің талаптарына сай өтімділік тәуекелін басқару үшін қысқа мерзімді, ұзақ мерзімді және орта мерзімді қаржыландыру тәуекелдерін бақылап отырады. Топ адекватты резервтерді, банк несиелері мен мүмкін несие желелерін қолдау, қаржы активтері мен міндеттемелерін жабу мерзімдерін салыстыру мен ақша қаражатының болжанған және нақты қозғалысын үнемі мониторинг жасау арқылы тәуекелді басқарып отырады.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың жалпы сомасы 37,878 млн. теңге көлемінде келесі несиелік ұйымдарда жеткілікті дәрежедегі қол жетімді несиелік желілері бар: «Қазақстан Халық Банкі» АҚ және «Қазақстан Сити Банкі» АҚ (2017 ж.: 49,970 млн. теңге).

Топ тұрақты негізде Акционермен және кредиттік келісімдермен белгіленген қаржылық коэффициенттердің ең төменгі мәндерінің орындалуын бақылап отырады.

Акционерден алынған Компанияның, «KTZ Express» АҚ және «ҚТЖ – Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымдарының ұзақ мерзімді несиелерін қайта қаржыландыру мақсатында, Топ ішкі нарықта 75,000 млн. теңге көлемінде және сыртқы нарықта Швейцар франкінде 170,000,000 көлемінде облигацияларды шығарды.

Келесі кестелерде Топтың қаржы міндеттемелері бойынша шартты мерзімдері көрсетілген. Кесте Топтан төлем талап етуі мүмкін ең бастапқы мерзім негізінде қаржы міндеттемелері бойынша ақша ағынының дисконтты емес қозғалысы негізінде құрылған. Кесте пайыздар бойынша да, сондай-ақ несие сомасы бойынша да ақша ағымын қамтиды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

	1 айға дейін	1-3 ай	3 ай - 1 жыл	1-5 жыл	5 жылдан артық	Жиынтығы
2018 ж.						
<i>Пайызсыз:</i>						
Сауда кредиторлық берешек	138,621	1,430	170	1,681	-	141,902
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	-	-	5,579	-	-	5,579
<i>Пайыздық:</i>						
Несиелер	21,080	8,194	225,700	538,845	1,860,848	2,654,667
Қаржылық жал	1,931	1,501	2,821	37,031	45,229	88,513
Қаржылық кепілдіктер	32	1,034	1,971	19,160	66,075	88,272
	161,664	12,159	236,241	596,717	1,972,152	2,978,933
2017 ж.						
<i>Пайызсыз:</i>						
Сауда кредиторлық берешек	70,135	1,579	42,913	2,997	-	117,624
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	-	-	17,892	-	-	17,892
<i>Пайыздық:</i>						
Несиелер	20,154	10,205	114,331	628,069	1,704,444	2,477,203
Қаржылық жал	695	527	3,629	29,133	74,557	108,541
Қаржылық кепілдіктер	1,829	2,968	9,348	27,214	-	41,359
	92,813	15,279	188,113	687,413	1,779,001	2,762,619

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Келесі кестеде Топтың қаржы активтері бойынша күтілетін төлем мерзімдері көрсетіледі. Кесте ақша қозғалысы басқа кезеңде деп Топпен күтілетін жағдайлардан басқа берілген активтер бойынша пайыздарды қосқанда, қаржы активтері бойынша ақша ағындарының дисконтты емес шарт мерзімдерінің негізінде құрылған.

	1 айға дейін	1 - 3 ай	3 ай - 1жыл	1 жылдан артық	Белгісіз өтеу мерзімі	Жиынтығы
2018 ж.						
<i>Пайыздық:</i>						
Қысқа мерзімді салымдар	30,708	-	-	-	-	30,708
Қысқа мерзімді салымдар бойынша пайыздар	189	-	-	-	-	189
Басқа қаржы активтері	-	-	285	-	-	285
Басқа қаржы активтері бойынша пайыздар	-	-	16	-	-	16
Ақша қаражаты мен оның баламалары	12,907	-	-	-	-	12,907
<i>Пайызсыз:</i>						
Ақша қаражаты мен оның баламалары	22,991	-	-	-	-	22,991
Пайдалануы шектелген ақша қаражаты	-	-	303	-	-	303
Сауда дебиторлық берешек	19,920	1,667	52	32	1,520	23,191
	86,715	1,667	656	32	1,520	90,590
2017 ж.						
<i>Пайыздық:</i>						
Қысқа мерзімді салымдар	18,263	403	622	-	-	19,288
Қысқа мерзімді салымдар бойынша пайыздар	8	4	40	-	-	52
Басқа қаржы активтері	-	50	13,496	2,326	-	15,872
Басқа қаржы активтері бойынша пайыздар	-	1	287	462	-	750
Ақша қаражаты мен оның баламалары	48,000	-	-	-	-	48,000
<i>Пайызсыз:</i>						
Ақша қаражаты мен оның баламалары	35,333	-	-	-	-	35,333
Пайдалануы шектелген ақша қаражаты	-	-	518	-	-	518
Сауда дебиторлық берешек	21,668	588	84	42	8,404	30,786
	123,264	1,046	15,047	2,830	8,404	150,599

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құн тарату кезінде сату немесе еріксіз сату жағдайларын есепке алмағанда коммерциялық шарттармен хабардар болған тараптардың арасында құрал ауыстырылуы мүмкін сома ретінде анықталады. Топтың қаржы құралдарының көбісі үшін әділ құнын анықтауға арналған нарық механизмдері жоқ болғандықтан, әділ құнын бағалау кезінде құралға қатысты нақты тәуекелдер мен ағымдағы экономикалық жағдайлардың негізінде рұқсат ету керек.

Келесі әдістер мен болжамдар Топта қаржы құралдарының әділ құнын есептеу үшін қолданылады.

Ақша қаражаты мен оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларының баланстық құны осы қаржы құралдарының қысқа мерзімді төлеу сипатына байланысты олардың әділ құнына шамамен тең келеді.

Қаржы активтері мен міндеттемелері

Он екі айдан кем өтеу мерзімі бар активтер мен міндеттемелердің баланстық құны шамамен олардың әділ құнына тең, себебі осы қаржы құралдар қысқа мерзімде өтеле алу сипатына ие.

Он екі айдан көп өтеу мерзімі бар активтер мен міндеттемелер үшін есеп мерзімінің соңына бар нарық мөлшерлемесін пайдаланумен дисконтталған болашақ ақша қаражатының ағымдағы құнын береді.

Несиелер

Банктік несиелер бойынша есептеу несиелік рейтинг параметрлері мен ұқсас өтеу мерзімдері бар несиелер бойынша сәйкес жылдың соңына қайта көтерілетін нарық мөлшерлемелерін пайдаланумен есептелінген төлеу мерзімі бойынша жеке несиелер бойынша болашақ ақша ағынын дисконттау арқылы жасалған болатын. Топ несиелерінің көптеген бөлігі халықаралық қаржы институттары мен шетелдік банктерден алынған. Нәтижесінде осы несиелер бойынша пайыздық мөлшерлемелер Қазақстан Республикасындағы коммерциялық несиелік ұйымдарының пайыздық мөлшерлемесінен төмен бола тұра берілген несиелік санаты үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ретінде қарастырылады. Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың (Еурооблигациялардың) әділ құны есептік күні жасалған орташа баға негізінде анықталған болатын.

Үнемі әділ құны бойынша бағаланбайтын (бірақ әділ құны міндетті түрде көрсетілетін) Топтың қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелер мен шығарылған қарыздық бағалы қағаздарды есепке алмаған жағдайда, қаржы активтері мен міндеттемелердің әділ құнының олардың баланстық құнынан айтарлықтай айырмашылығы жоқ. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелер және шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың (Еурооблигациялардың) баланстық құны мен әділ құны төмендегідей түрде көрсетілген:

	2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. 31 желтоқсан	
	Баланстық құны	Әділ құны	Баланстық құны	Әділ құны
Берілген несиелер	-	-	23,542	23,542
Басқа да қаржы активтері	1,496	1,496	15,913	15,913
Несиелер	246,704	245,146	371,209	340,652
Қарыздық бағалы қағаздар	1,135,573	1,199,855	893,511	983,468
Қаржылық жал	18,072	18,072	14,885	14,885
Қаржылық кепілдіктер	14,588	14,588	4,194	4,194

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Топ әділ құнды бағалауды төменде көрсетілген әділ құнды бағалау иерархиясын қолдану арқылы бағалайды. Бұл иерархия бағалауды қалаптастыруда қолданылатын ақпараттың маңыздылығын ескереді:

- 1 Деңгей: ұқсас қаржылық құралдарға қатысты активті нарықтағы котировкалар (түзетілмеген).
- 2 Деңгей: тікелей қолжетімді (котировкалар) немесе тікелей емес қол жетімді (котировкадан туындайтын ақпарат) 1 Деңгейге жататын ақпараттан басқа ақпараттар. Бұл категорияның құрамына келесілерді қолданып бағаланатын құралдар енеді: ұқсас құралдар үшін активті нарықтағы нарықтық котировкалар, активті ретінде қарастырылмайтын ұқсас құралдар үшін нарықтық котировкалар.
- 3 Деңгей: қол жетімді болып табылмайтын ақпараттар. Бұл категория байқалатын бастапқы ақпаратқа жатпайтын ақпарат негізінде бағаланатын құралдардан тұрады. Алайда бұл ақпарат құралдың бағалануына елеулі ықпал етеді. Бұл категория құралдар арасындағы айырмашылықты көрсету үшін маңызды бақыланбайтын түзетулердің немесе жорамалдардың қолданылуын талап етеді, оған қатысты ұқсас құралдардың белгіленетін баға негізінде бағаланатын құралдардан тұрады.

2018 ж. 31 жетоксандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша есепке алынатын қаржылық құралдардың әділ құны бағалау иерархиясы негізінде жасалған талдауы төменде көрсетілген.

	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Жиынтығы
<i>Қаржы активтері</i>				
Амортизациялық құнымен көрсетілетін басқа да қаржы активтері	-	1,496	-	1,496
<i>Қаржы міндеттемелері</i>				
Амортизациялық құнымен көрсетілетін қаржы міндеттемелері:				
- қарыздық бағалы қағаздар	1,199,855	-	-	1,199,855
- банктік кредиттер	-	145,390	4,803	150,193
- байланысты тараптардан несиелер	-	94,953	-	94,953
- қаржылық жал	-	18,072	-	18,072
- қаржылық кепілдіктер	-	14,588	-	14,588
Жиынтығы	1,199,855	273,003	4,803	1,477,661

Төмендегі кестеде 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнымен есепке алынатын қаржылық құралдардың талдауы әділ құнның иерархиясы негізінде көрсетілген.

	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Жиынтығы
<i>Қаржы активтері</i>				
Берілген несиелер	-	23,542	-	23,542
Басқа да қаржы активтері	-	15,913	-	15,913
Жиынтығы	-	39,455	-	39,455
<i>Қаржы міндеттемелері</i>				
Амортизациялық құнымен көрсетілетін қаржы міндеттемелері:				
- қарыздық бағалы қағаздар	983,468	-	-	983,468
- банктік несиелер	-	254,446	5,979	260,425
- байланысты тараптардан несиелер	-	80,227	-	80,227
- қаржылық жал	-	14,885	-	14,885
- қаржылық кепілдіктер	-	4,194	-	4,194
Жиынтығы	983,468	353,752	5,979	1,343,199

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(млн. теңгеде, басқасы көрсетілмесе)

2 және 3-ші деңгейлі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны, көпшілік мойындаған бағалау моделі бойынша ақша қаражатының дисконтталған ағымы негізінде есептелген. Сонымен бірге, дисконттау мөлшерлемесі контрагенттердің кредиттік тәуекелдерін көрсететін елеулі бастапқы дерек болып табылды.

2018 және 2017 жж. әділ құнның иерархиясы деңгейлері арасында ауыстырулар болған жоқ.

35. ЕСЕПТІК КҮННЕН KEЙІН БОЛҒАН ОҚИҒАЛАР

Алынған несиелер

2019 ж. қаңтар-ақпан аралығында Топ атынан оның еншілес ұйымы «KTZ-Express» АҚ, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен 2015 ж. 26 ақпанда жасасқан несиелік желі беру туралы келісім шегінде алынған несиені мерзімінен бұрын 7,900 млн. теңге көлемінде жартылай өтеді.

Акцияларды шығару

2019 ж. 9 қаңтарда Топ қосымша төленген капитал құрамынан жарғылық капитал құрамына 290,037 көлеміндегі заңи тіркелген жай акцияларды аударды. Осы акцияларды төлеу үшін Акционерден жалпы нарықтық құны 290 млн. теңгені құрайтын 51 дана көлемінде жартылай вагондар түрінде меншік алынды (16 Ескерту).

Еншілес ұйымдарды сату

2019 ж. 4 ақпанда Топ пен «Трансмашхолдинг» АҚ арасында «Тұлпар-Тальго» ЖШС-ның 99.99926% иелену үлесін сату туралы келісімшартты бұзу туралы келісім жасалды.

Сенімгерлік басқару туралы келісімдер

2019 ж. 4 ақпанда келісім мерзімінің аяқталуына байланысты Топтың «Ақтөбе халықаралық әуежайы» АҚ, «Атырау халықаралық порты» АҚ және «Павлодар әуежайы» АҚ-ның акцияларын сенімгерлік басқару бойынша келісімдік міндеттемелері тоқтатылды.

Несиелік келісімдер мен олардың бұзылуы

2019 ж. 28 ақпанда HSBC France-пен несиелік келісімдер шегінде Топ қарыздың меншікті капиталға қатынасы коэффициентінің төменгі шекті мәнін 1.53 –тен аспайтын деңгейге дейін өзгерту туралы келісім-хатын алды (17 Ескерту).

Басқасы

Қазақстан Республикасының Үкіметі, ұлттық компаниялар мен «Цеснабанк» АҚ-ның акционерлері арасында 2019 жылы 17 қаңтарда жасасқан Шекті келісімге сәйкес, «Ақтау теңіз сауда порты» АҚ-ы мен «Транстелеком» АҚ-ы еншілес ұйымы атынан Топ «Цеснабанк» АҚ-ның облигацияларын 1,158 млн. теңге көлемінде сатып алды.